NATIONAL LIBRARY
SEP 20 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/H/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALĒJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

36. NR. SESTDIENA, 1973. 8. SEPTEMBRIS 23. GADS SATURTDAY SEPTEMBER 8, 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

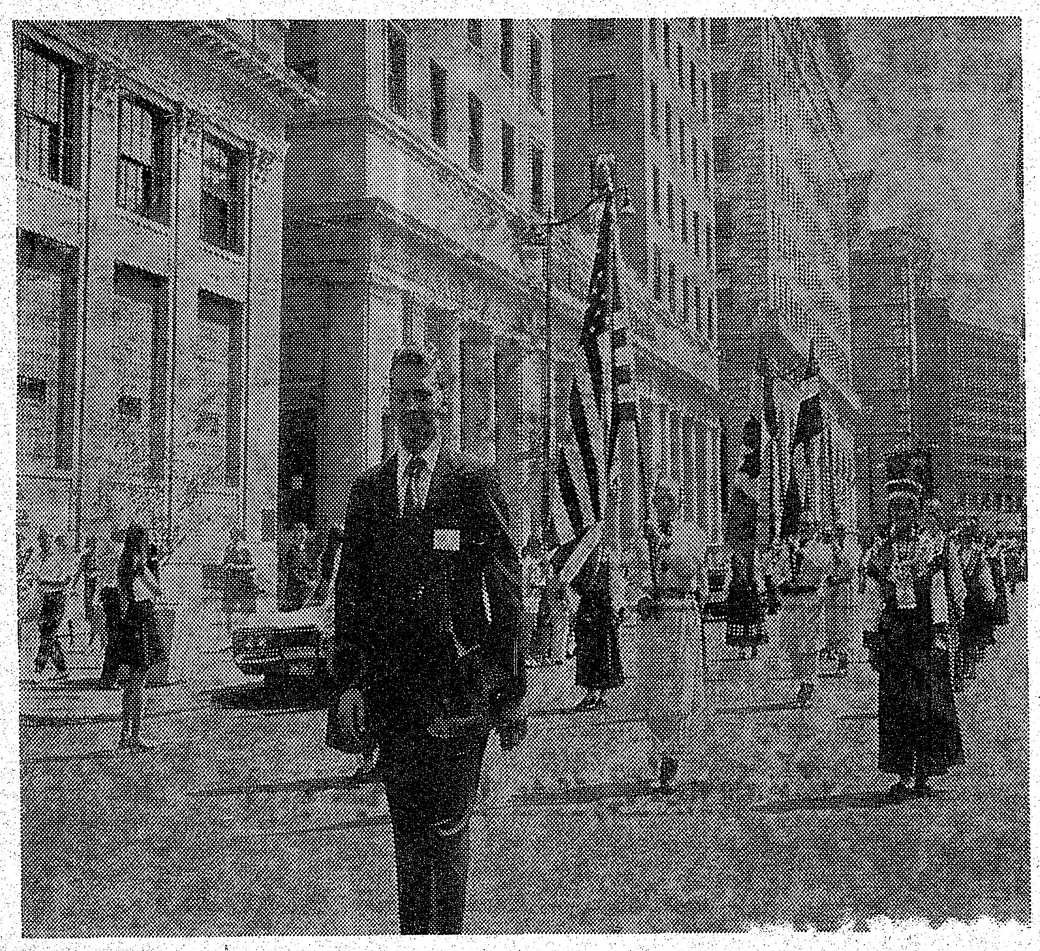

Kopkoŗa gājiens ar karogiem uz koncerta vietu Klīvlandē. Priekšā soļo 5. Vispārējo latviešu dziesmu svētku komitejas priekšsēdis Edvīns Auzenbergs. Foto: Verners Cīrulis

Mūsu tautas manifestācija

LATVIJAS SŪTNIECĪBAS VADĪTĀJA VAŠINGTONĀ DR. ANATOLIJA DINBERGA RUNA DZIESMU SVĒTKU SIMTGADES KONCERTĀ KLĪVLANDĒ

Grūti būs atrast tautu, kuŗas vēstures likteņgaitas būtu tik cieši savijušās ar dziesmu, kā tas ir ar mums.

Kopš neatminamiem laikiem mūsu senču dzīvē — viņu tikumi, dzīves filozofija, reliģiskās atziņas, paražas un ģimenes attieksmes no šūpuļa līdz kapam, — tika ieausti dainās, kādēļ bez pārspīlējuma varam teikt, ka mūsu tautasdziesmas — dainas bija ne tikai bagātākais gara mantu krājums, bet arī viens no spēcīgākajiem pirmfaktoriem, kas izveidoja mūsos tautas kopības sajūtu un nacionālo apziņu.

Dziesmā aizplīvurota bija mūsu tautas senatne. Taču arī sekojošos daudzos gadu simteņos, cīnoties par savu identitāti svešu varu un svešu kultūru iespaidā, mūsu tautas gara bagātības turpināja augt un veidoties.

Latviešu 5. Vispārējie dziesmu svētki, šis krāšņais un tik visai iespaidīgais notikums, kas pēdējās dienās mūs ir pulcinājis Klīvlandē no tuvienes un tālienes, pat no aizjūras kontinentiem, ir veltīts Pirmo latviešu dziesmu svētku Rīgā simtgadu atcerei, kas bija izcils notikums mūsu tautas vēsturē un kuŗa nozīmi pat šodien laikam vēl nav iespējams pilnā mērā novērtēt. Tas bija moments, kad svētku dalībnieki — dziedātāji un klausītāji, dziļā pārdzīvojumā aptvēra un izjuta, ka viņi ir viena nedalāma tauta ar savu īpatnēju kultūru, gara bagātībām, savu latvisko dvēseli un savām tiesībām.

Ne par velti, kad Latvija pasludināja savu neatkarību turpat vai pus gadu simta pēc šiem dziesmu svētkiem, tajos pirmo reizi atskaņoto Baumaņu Kārļa dziesmu pieņēma par mūsu valsts himnu. Mūsu tauta to dziedāja savos prieka un lepnuma brīžos un pēc Latvijas neatkarības norieta atrada tajā jaunus spēkus, mierinājumu un cerības labākai nākotnei.

Jūlija beigās arī Latvijā tika svinēti dziesmu svētki. Mēs zinām, ka mūsu tauta dzimtenē, tāpat kā mēs šeit, gribēja tos veltīt tam pašam izcilajam notikumam — Pirmo latviešu dziesmu svētku simtgadu atcerei. Taču lielinieku okupācijas vara, apzinādamās, cik lielu nacionālu saviļņojumu šāds notikums neapšaubāmi izsauktu, izvērta šos dziesmu svētkus galvenokārt par krieviskuma slavināšanu. Vispirms tika uz-

(Turpinājums 20. lp.)

SKOLA UN LATVIEŠU SKOLA

Archibīskapa Arnolda Lūša aicinājums mācības gadam sākoties

Viena no mūsu tautas raksturīgākām īpašībām, liekas, ir tieksme pēc izglītības. Izteikti to varam vērot arī trimdā, svešumā. Daudzi latviešu jaunieši studē vietējās universitātēs, iespējamību aprisēs vecāki cenšas atbalstīt jauniešu studijas un nākotnes ieceres.

Lai kāda tauta pastāvētu, tai tomēr vajaga tādas skolas, kas sniedz ne vien zināšanas, bet kas izveido arī nacionālās kopības un likteņa vienības izmaņu jaunatnē. Tāpēc šeit, svešumā, latviešu skolām ir neaizstājami nozīmīga vieta un liels un atbildīgs uzdevums, ko sekmēt vajaga visiem, kas savus bērnus grib redzēt izaugam par latviešiem.

Ilgus gadus svešumā dzīvojot, mēs esam vadījušies no domas, ka latviešu tauta dzimtenē saglabās mūsu tautas etnisko un kristīgo mantojumu. Šodien norises, diemžēl, liecina, ka tā ir bijusi illūzija. Zīmīgs piemērs tam ir Rīgā izdotā žurnāla Literatūra un Māksla 1973. gada 10. marta numurā atrodamais dzejnieka Imanta Ziedoņa raksts par to, ka no simtiem latviešu meiteņu, kas vēlējušās tēlot Baibas lomu filmā Pūt, vējiņi — neviena nav varējusi noskaitīt kādu četrrindu tautasdziesmu! . . .

Vai mēs varam iedomāties vēl lielāku traģēdiju kā to, kad dažu gadu desmitu laikā jaunatne paliek nevien bez brīvības gadu vēstures, bet arī bez tā garīgā mantojuma, ko tauta ir saglabājusi cauri grūtiem pārbaudījuma laikmetiem un gadu simteņiem?!

Tāpēc vēl lielāks un nozīmīgāks top latviešu skolas darbs svešumā. Šis laikmets tomēr prasa vēl kaut ko vairāk, un proti — tas prasa, lai mēs palīdzam bērniem un jaunatnei izveidot drošus, stiprus morāliskos pamatus, tā ka mūsu bērni un mazbērni varētu dzīvot tīru dzīvi pasaulē, kas fiziski un garīgi kļūst aizvien netīrāka.

Šajās aprisēs neaizstājama vieta ir ticības mācībai un draudžu veidotām svētdienas skolām. Doma, ka bez kristīgās dzīves ziņas un morāles pamatatziņām jaunatne pati reiz mācīsies atšķirt labu no ļauna, ir aplama. Kokam jābūt papriekšu kā auglim. Tikai labs koks var nest labus augļus.

Tāpēc darīsim visu, ko mēs varam darīt, lai izaudzinātu ne vien latvisku, bet arī kristīgu latviešu jaunatni, kas cenšas savu ceļu caur dzīvi staigāt pa Dieva ceļiem!

Tā būs lielākā bagātība, ko mēs saviem bērniem varēsim dot. Reiz viņi par to mums būs pateicīgi.

POSIETIES LATGAĻU KULTŪRAS DIENĀM TORONTO!

laikā no 1973. g. 6. līdz 8. oktobrim, Igauņu namā — 958 Broadview Ave.

6. OKTOBRĪ —
pl. 5.30 vak. Kultūras dienu a tklāšana — Latvijas god. kons. Dr. E. Upenieks. Koncerts — Jaukts koris virsd. V. Rundāna vadībā. Soliste E. Beitāne, pie klavierēm māksl. A. Rundāne. — Mākslas izstāde un grāmatu galds.
pl. 8. vak. Saviesīgs vakars. Tautas spirdzinājumi, vakariņas. Spēlēs igauņu deju kapella ARO.

7. OKTOBRĪ —
pl. 9 rītā — Dievkalpojums, pl. 10 brokastis, pl. 11 jaunatnes priekšnesumi, pēc tam pus dienas.
pl. 2 pēcp. — Rakstnieku un zinātnieku cēliens prof. Dr. J. Leja vadībā.

8. OKTOBRĪ —
pl. 9 rītā — Izbraukums uz Mežciemu, iepriekš pieteicoties līdz 22. sept.

Ieejas maksas: Uz koncertu — 5 un 3 dol., saviesīgo vakaru un izstādi 3 dol., jaunatnes koncertu un rakstnieku cēlienu 3 dol. Pensionāriem un skolēniem puscenas, izņemot 5 dol numurētās ieejas kartes. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie S. Gabrāna — 33 Hillcrest Dr., Toronto 4.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 8. SEPTEMBRIS 36. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

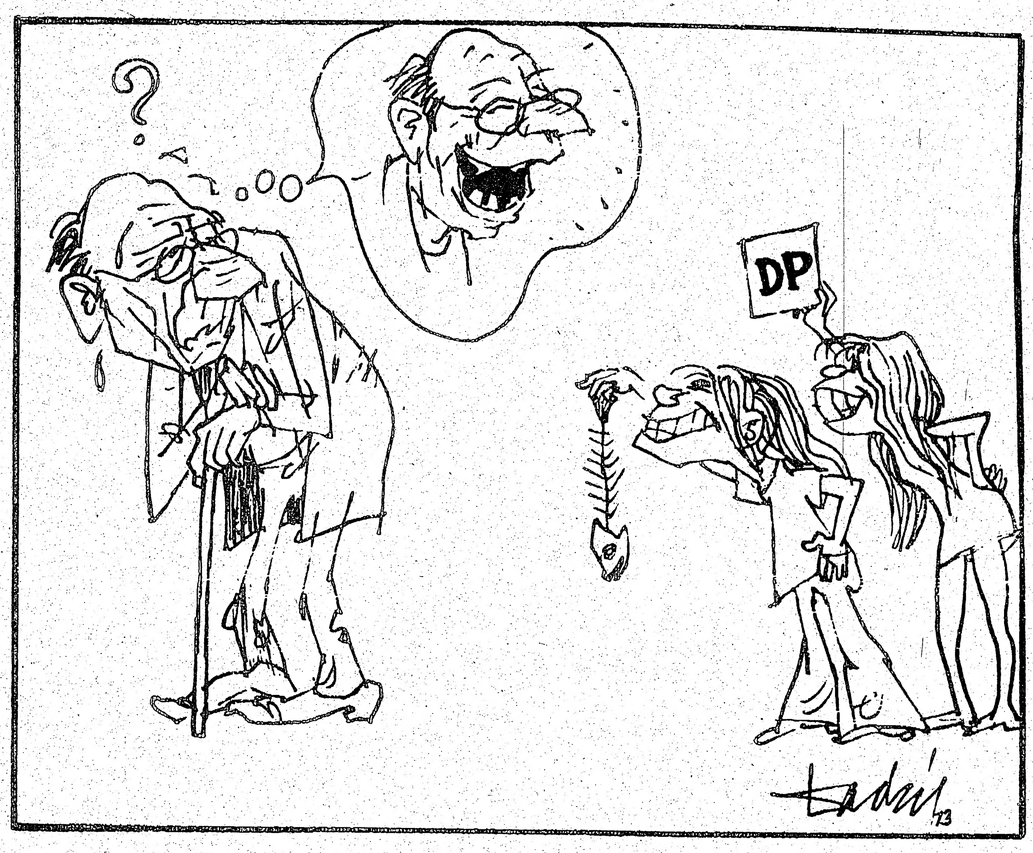

„. . . Vecākai paaudzei nav veselīga humora izjūtas . . .”
(No kāda lasītāja vēstules par j auniešu uzvedumu „Trimdas ap skaidrošana”). Dadža zīmējums

Voldemars Korsts

Senāta komitejas ignorance

ASV senāta demokratu majoritāte ne tikai cenšas padarīt Savienotās Valstis militāri vājākas par Pad. savienību, bet Vatergeites izmeklēšanas sēdēs cenšas ieskaidrot ASV pilsoņiem, ka 1970./72. gadu periodā valstī viss bijis „vislabākā kārtībā”. Neesot bijis vajadzības nekādiem drošības soļiem!

Īstenībā šinī periodā sākās valsts noslēpumu izpaušana kā iekšpolitikā, tā ārpolitikā, kas varēja smagi skart ASV iekšējo un ārējo drošību. To ievērojot, valsts augstākie drošības institūti un personas nāca ar priekšlikumiem un prasībām, kā novērst šādu drošības apdraudējumu, jo problēmas valsts drošības aizsardzībai tieši šinī periodā bijušas lielākas kā jebkad. ASV vēl arvien tad bija iesaistītas Vietnamas karā, bet tanī pašā laikā centienus panākt goda pilnu mieru un šo karu nezaudēt, visiem līdzekļiem sabotēja ir komūnisti, ir viņu apakšorganizācijas, kuŗus atbalstīja arī daži aizsapņojušies garīdznieki, mācības spēki un liberālā labā spārna politiķi.

Lielākā daļa no šīs „miera kustības” vadības bija komūnistu partijas vadošie dalībnieki, ekstrēmi kreisie radikāļi un radikālie pacifisti. Šīs kustības vadītājs Toms Heidens tās mērķus deklarēja Minesotas studentiem, aicinot tos organizēt revolūcionāru organizāciju, lai problēmas atrisinātu tā, kā tas tika darīts Krievijā un Alžīrā. Heidens aicināja armiju saceltties, kā arī iznīcināt visus armijas rekūtēšanas iestādījumus.

Otrs „miera kustības” vadītājs Džerijs Rubins 1971. g. oktobrī deklarēja, ka problēmas atrisināmas tā, kā to dara komūnisti. Šie „miera kustības” vadītāji atradās pastāvīgos ceļojumos uz Maskavu, Pekingu, Kubu, Hanoju. Tagad ir zināms, ka komūnistu partija, Maskavas aģenti un radikālie liberāļi bija ierosinājuši uzsākt „miera kustību” jau 1964. gadā. Bet jau 1966. gadā Ziemeļvietnamas komūnisti sāka sūtīt serijveida lūgumus un prasības pretkaŗa kustības vadītājiem Amerikā, aicinot tos būt aktīviem, rīkot sabotāžas un demonstrācijas un paŧeicoties „miera kustības” dalībniekiem par palīdzību.

Visiem vēl būs labā atmiņā, kā demonstranti sekoja vietkongu karogiem, izsakot atbalstu komūnistu mērķiem un naidu pret ASV valdību. Gan skaņu lentēs, gan telefoniski, gan lietojot visdažādākos paņēmienus, ienaidnieka vadītāji atklāti uzmudināja demonstrantu masas, aicinot tās būt aktīvi destruktīvām. Nav aizmirstams, ka pat viens no redzamākajiem demokratu kongresa locekļiem Karls Alberts pēc 1967. gada uzbrukuma Pentagonam deklarēja, ka visa šī „miera kustība” ir internacionālā komūnisma vadīta.

Kad prezidents Džonsons iepazīstināja kongresa locekļus ar dokumentiem, ka visas demonstrācijas un uzbrukumi ir internacionālā komūnisma organizēti un kongresa loceklis Žeralds Fords prasīja, lai šos faktus darītu zināmus ASV pilsoņiem, tad toreizējais tieslietu ministrs Klarks atteicās to darīt, jo tas radītu pārāk asu noskaņojumu pret komūnistu bloku. Tajā pašā laikā nedrīkstētu piemirst, ka personas, kam bija acīm redzami tuvi sakari ar komūnistu kustību, bija aizdomās prezidenta Kenedija nonāvēšanā. 1972. g. maijā kāds Arturs Bremers sašāva gubernātoru Volesu. Viņa dienas grāmata rada aizdomas, ka apdraudēts varēja būt arī prezidents Niksons. Bremeram bijuši cieši sakari ar t.s. „miera kustību”.

Dažas komūnistu un to līdzskrējēju organizācijas atklāti sāka izplatīt brošūras, kā vedams partizānu kaŗš, gatavot bumbas, nonāvēt policistus un rīkot sabotāžas aktus. Tad 1971. g. jūnijā Dāniēls Elsbergs ieguva slepenus kaŗa ministrijas dokumentus, kuŗi kļuva pieejami Amerikas ienaidniekiem. Bija aizdomas, ka šie dokumenti nokļuvuši arī Pad. savienības sūtniecībā.

Šādos apstākļos dabiski, ka valdība nevarēja šos faktus ignorēt, un bija nepieciešams uzsākt pretizlūkošanu, lai ienaidnieku mērķi, sagraut valsti, apturētu. To visu Vatergeites senāta izmeklēšanas komiteja „aizmirst”, bet tā vietā pūlas pierādīt, ka prezidents Niksons pārkāpis savas tiesības. Liberālā prese un televīzija noklusē minētos faktus.

Kad reiz īstā patiesība tiks atklāta, visa Vatergeites izmeklēšanas traģikomēdija parādīsies īstajā gaismā.

Lasītāju vēstules

VĒL PAR GADIEM . . .

Latvija Amerikā 11. aug. nr. E. B. Toronto savā vēstulē „Gadi” par Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba dibināšanas datumu pareizību raksta: „Redzams, ka O.K. nav tuvāk painteresējies par faktu pareizumu . . .” Minētā jautājumā ir vēlēšanās pateikt E.B. paldies par parādīto uzmanību, sekojot TLMM kluba darbībai. Taču reportieŗa uzdevums ir vadīties no attiecīgo amatpersonu ziņojumiem, kā šajā gadījumā. Kluba priekšnieks Dr. P. Bārdiņš savā uzrunā kluba 20 gadu jubilejas sarīkojumā 7. jūlijā Bērzainē, runājot par kluba dibināšanas dienu norādīja, ka „pašreiz aprit 19 gadi un 51 nedēļa, ka atskatāmies uz kluba 20 gadu jubileju”. Tā tas bija lasāms arī manuskriptā un līdzīgi ar O.K. iniciāliem publicēts Ņujorkas laikrakstā. Pieņemu, ka misekļa dēļ L.A. slejās izpalikusi 51 nedēļa. O. K. Toronto

VAI DIVAS MĒRAUKLAS?

Uz Rīgu braukuši jau lielāks skaits latviešu, „neredzamāku” un arī „redzamāku”, starp pēdējiem šovasar arī kāda nacionāla dzejniece no Toronto. Pirms dažiem gadiem Rīgas apciemojumā devās arī kāda cita pazīstama dzejniec, ko uzskatīja par nacionālu. Toreiz šīs dzejnieces brauciens radīja šejienes latviešu sabiedrībā plašas pārrunas un nosodījumus. Vai tagad mēs ar Rīgas apciemojumiem jau tā būtu apraduši, ka mūs neuztrauc pat redzamu darbinieku braucieni uz dzimteni, jeb vai būtu dažādas mērauklas. **Lasītājs** Hamiltonā.

VIELA VESELAM ROMĀNAM

Jānis Ziemelis Ņujorkā Latvija Amerikā 26. n-rā par Latviešu preses biedrības izdevumu Raksti saka: „Var jau rakstīt ikviens, kas prot latviski rakstīt, un ja rakstītājs nāk no visjaunākās paaudzes (kas šoreiz nav tā), par to var tikai priecāties, bet katru latviešu sacerējumu jau nevar saukt par literāru darbu, un visnotaļ tas nav ievietojams LPB literārā pielikumā, kas pievienots laikrakstam, un kas paredzējis noturēt vērā ņemamu literāru līmeni.”

Kas noticis? J. Ziemelim nav paticis Rakstu 7. un 9. numurā iespiestie Andŗa Vībotnes „neliterārie” darbi, kas radījis viņa dusmas uz Rakstu redaktoriem, kas viņu kopjamā literārā druvā nav pamanījuši „nezāles”... Vēstules autora biografiju un viņa paaudzes pakāpi nezinu, bet Rakstu 7. n-rā par jauno autoru Andri Vībotni pastāstīts īsi un konkrēti.

Andŗa Vībotnes skice „Iesaukšanas komisija” ir kā nofotografēta patiesība. Šo skici lasot manā sirdī ieviešas sāpes un dusmas. Caur šādu komisiju izgāja arī mans dēls un krita no lodes pie savas mašīnšautenes cīņā par — Berlīni . . . Tā krita tūkstošiem latviešu! Andris Vībotne savā skicējumā skicējis šīs cīnīšanās sākumu, bet ja tam pievienotu vēl turpmāko norišu skices, viņš varētu dot vielu veselam romānam.

A. A. Takomā

TRĪS DZEJOĻI

Latvija Amerikā 18. augusta numurā ievietoti trīs dzejoļi. Almas Richteres „Dzīves pavasarī” izskan jaunības daiļums, sirds skaidrība tik labi, ka gara acu priekšā tēlojas daiļa meitene, kas spārno, gaismo visam cēlam, daiļam, labam. Edvarta Tūtera „Dziesma par svešumu” izteic tautas vai vientuļa ceļinieka, veca cilvēka bezcerīgas dzīves norietu. Dzīve tomēr ir skaista, un jāpriecājas par katru dienu, ko spējam dzīvot. Tāpēc skumjām nebūtu vietas. Metimne dzejolī „Ir debesis dažādas” dzejo par dažādām debesīm un dieviem. Katrs visu uztver citādi un kā noskaņots. Cilvēkam brīva izvēle — būt tādam, kādu viņš sevi vēlas redzēt. Vērosim paši sevi, tad arī sapratīsim, kādu ceļu ejam un kas mūs sagaida nākotnē.

Valentine Augusta, Čikagā

MŪSU GALVENAIS MĒRĶIS — APKAROT KRIEVU IMPĒRIĀLISMU

Mūsu komentātori, kā piemēram Aleksandrs Ķegumnieks, šķietami nespēj atšķirt okupācijas varu Latvijā no t. s. „komūnistu bandām” Kambodijā un citās Āzijas zemēs. Tādēļ viņi slavē amerikāņu bumbošanu un citus centienus uzturēt pastāvošo režīmu Kambodijā.

Lasot šādus uzskatus, nāk prātā raksti, kurus esmu uzgājis amerikāņu 1934. gada žurnālos sakarā ar Kārļa Ulmaņa apvērsumu Latvijā. Liberāļu „pasaules lāpītāji” vaimanāja, ka atkal kādas Eiropas valstiņas kritušas „hitleriešu apkampienos” (tai pašā laikā notika arī apvērsums Bulgārijā) un minēja „Charles” Ulmaņa „sakarus” ar baltvācieti Rozenbergu. „Time” mētājās ar frazēm par tautas „noskaņojumu” Rīgas alus pagrabos, velkot parallēles ar „nacistu kustību”. Nebūtu pārsteigums, ja toreiz būtu bijuši kādi, kas šeit būtu gribējuši redzēt amerikāņu vai angļu bumbvežus virs Rīgas, lai pasargātu to no „fašistu bandām” . . .

Ar šo gribu tikai piebilst, ka mēs, latvieši, pārāk viegli attaisnojam lielvalstu iejaukšanos mazo tautu dzīvē, kas šķietami pauž mums naidīgu ideoloģiju. Turklāt mēs esam pārsteidzīgi uzskatos par sevi un savu mītnes zemi kā brīvības un demokratijas paraugu, kuŗu būtu jāpieņem arī citiem, vai ciest B-52 uzlidojumus . . .

Latvijas autoritārās valdības metodes pirms valsts neatkarības zaudēšanas tālo zemju novērotāji varēja dažkārt saistīt ar daudz brutālākām politiskām un saimnieciskām iekārtām Vācijā un Italijā. Kambodijā zināmas aprindas, t. s. „Khmer Rouge” cenšas padzīt svešu kaŗaspēku un gaisa floti no savas zemes, lietojot marksistu saukļus un apsolot sociālistisku valsts iekārtu. Vai tas patiešām apdraud Latviju, iepludina vairāk krievu Rīgā, veicina latviešu dzejnieku apcietināšanu u. t. t.?

Manuprāt, latvieši var sadzīvot ar jebkādu Kambodiju, toties tie nevar atļauties sadzīvot ar jebkādu Krieviju, kas liedz latviešu tautai pašnoteikšanās tiesības. Tādēļ mūsu galvenajam mērķim jābūt apkaŗot pašreizējā, specifiskā krievu imperiālisma izpausmi Baltijas telpā, nevis mudināt ASV kaŗaspēku pret tālām tautām, kas pārdzīvo politiskus nemierus un ekstrēmas ideoloģijas izpaudumus, no kuŗiem mēs vēstures aprisēs paši neesam varējuši izbēgt.

Juris Kaža,
Ņūtonā, Mass.

„Mākonis gāja ar vēju — turēt to nevarēja . . .” (Vilis Veldre)
Tāds ir moto augšējais Ernesta Šulca foto studijai Hamiltonā — Kanadas lauku ainava. Viņa mākslas fotografijas attēli bija redzami National Association for Photographic Art novietnē Kanadas nacionālā izstādē Toronto un Hamiltonas kameras kluba reprezentācijas skatē,. Bank of Nova Scotia celtnē, no 20. augusta līdz 4. septembrim.

Jānis Tanks

AKMENS

Kāds iesvieda akmeni ūdenī,
kas bija gandrīz aizaudzis purvs.
Iztrūkās treknās karpas,
rijīgās līdakas un
glumie zuši.

Melnajā akacī
vēl tikai akmenim bija vietas,
jo tas bija ciets un nejūtīgs.

Gliemeži ierāvās savās čaulās
un vardes apklusa.
Satraukums bija milzīgs,
jo akmens bija trāpījis visus.

Tas bija degošs akmens,
kas izskrējis caur aizmiglotu logu.

Atziniba darbam

KULTŪRAS FONDS PIEŠĶĪRIS GODA BALVAS

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda sēdē 31. augustā Klīvlandē sadalīja savāktos līdzekļus un piešķīra apbalvojumus. Sadalāmo līdzekļu kopsumma bija 9700 dol. No tiem 7500 dol. nāk no ASV latviešiem (otru pusi no savāktiem 15.000 dolariem sadalīja Ziemeļamerikas KF šī gada maijā). Kanada saziedojusi 2000, no Eiropas sagaida 200 dolaru, bet Austrālijā šim mērķim līdzekļi nav vākti. Piešķirtās balvas paziņoja dziesmu svētku izstāžu atklāšanas laikā.

Goda balvu humānitārās un sociologijas nozarē 400 dolaru apmērā piešķīra Dr. Benjamiņam Jēberam par darbu Latviešu trimdas izdevumu bibliografija, 1940—1960, 2 sējumos. Goda diplomu šinī nozarē saņēma Dr. Pauls Kundziņš par darbu architektūrā.

Presē goda balvu saņēma laikraksta Austrālijas Latvietis izdevējs un redaktors Emīls Dēliņš par ievadrakstiem. Tie iztirzājuši ne vien politiskus notikumus latviskā skatījumā, bet izgaismo arī pienākumu turpināt cīņu par Latvijas brīvību, latvisko stāju un latviešu kultūru.

Tēlotājā mākslā goda balvu piešķīra Laimonam Eglītim par gleznu Māsas. Mākslinieks ir izcils formas tulkotājs. Atzinības raksts piešķirts Alfrēdam Krūkliņam par gleznu Vidzeme.

Daiļamatniecībā goda balvu dalīja divās daļās, katru par 200 dolariem. To piešķīra Jānim Rīdusam par sudrabā kaltu šķīvi un Millijai Āboliņai par mālā gatavotu svečturi. Atzinības raksts piešķirts Vācijā dzīvojošajam Krišjānim Alleram, kas ir 80 gadu vecs, par darbu Pūra lāde.

Paidagoģijā goda balvu saņēma Mirdza Paudrupe no Kalamazū skolas ASV. Viņa strādā arī Gaŗezera vidusskolā. Atzinība piešķirta par īpatnēju latviešu gramatikas mācīšanas metodi. Goda diplomu piešķīra nesen mirušajai Lilijai Blūmai par 3. klases lasāmgrāmatas sastādīšanu.

Krišjāņa Barona prēmiju 200 dolaru apmērā literātūrā piešķīra Alfrēdam Dziļumam par darbu Lai neaizmirstam. Tas rakstīts dienas grāmatas veidā pēc autentiskām piezīmēm. Mūzikas paidagoģijā šo atzinību piešķīra komponistam Andrim Vītoliņam par viņa darbu jaunatnes pulcināšanā, bet māc. Gustavam Kņess-Kņezinskim par darbu paidagoģijā.

Līdzekļus sadalīja arī dažādām kultūras vajadzībām. Fennela sagatavotai latviešu gramatikai piešķīra 1000 dolaru, jaunatnes stāstu sacensībai 900, Amerikas latviešu apvienības Izglītības biroja sacensību balvām 200, ALAs apgādam skolu grāmatu izdošanai 1000, bet mācību līdzekļu sagatavošanai 200 un valodas komisijas darbībai, izdevuma Valoda sagatavošanai 300 dolaru, bet Rāmavei izdevuma Ceļš atbalstam 200. Dr. B. Jēgera bibliografijas izdošanai paredzēja 500, prof. E. Andersona Latvijas diplomātu vēstures sagatavošanai 400, AABS darbībai 200, Mazputniņa atbalstam 300, žurnālam Ceļa zīmes 200, Archīvam 125, prof. J. Siliņa Mākslas vēsturei 350, skautu organizācijai filmas sagatavošanai 200, prof. J. Lelim latviešu valodas mācības grāmatas sagatavošanai 100, Austrālijas daiļamatniecības apvienības izstādes sarīkošanai ASV 200 un pareizrakstības vārdnīcas izdošanai 100 dol.

—be

Agronoms un žurnālists

JĀNIS GRĪNBLATS — JAUNKUNDZ, NEPAREIZI SAVIENOTS! — AUTOBIOGRAFISKS STĀSTĪJUMS

Jāņa Grīnblata autobiografiskā atmiņu grāmata — Jaunkundz, nepareizi savienots — sākas ar bēgļu laiku Vidzemē un beidzās turpat: ar krievu iebrukumu Vidzemē un tēva māju atstāšanu. Autors raitā stāstījumā iesāk ar žurnālista gaitām, kam seko lauksaimniecības fakultātes prakses gads un agronoma karjēra, pa starpām pieminot arī dažādus sabiedriskās dzīves notikumus. Lielākā daļa atmiņu ir no Latvijas laika, bet ir iestarpinājumi no citām vietām un laikiem.

Būdams žurnālists, autors prot saistoši stāstīt. Viņš ievēro lietas un notikumus, kas citiem varbūt paietu garām neievēroti. Iestarpinot kādu anekdotu vai jocīgu notikumu, autors prot saistīt lasītāja uzmanību. Tīkami palasīt arī kādreiz Latvijas laukos labi pazīstamas, bet tagad aizmirstas dziesmas, piemēram, Tur uz laukiem būt par puisi, Iemet, papiņ, granafifku u. c.

Stāstījumā interesanti salīdzinājumi; aprakstīti dažādi apstākļi, skatīts daudz dzīvu un mūžībā aizgājušu cilvēku. Dažos gadījumos lietoti īpatnēji apvidus vārdi, kā to izrunā dažās vietās Ziemeļvidzemē. Tāpat darbā samērā bieži redzams vārds „nedz”.

Rakstot par tēva mājām, autors iesāk: „Ir daudz cilvēku, kas, aizdzīti projām no savas zemes, svešos apstākļos pratuši labi iejusties. Pilns vēders, skaista māja, dzīves ērtības likušas tiem nedomāt par to, kas palicis aiz muguras.” Šie ir vārdi, ko pēdējā laikā samērā maz dzird, bet tai pašā laikā autors saka: „Latvijas lauku mājas nebija greznas, nedz ērtas. Nereti tās slēpās zem apsūnojuša salmu jumta. Griesti bija zemi un lodziņi mazi. Taču mājīguma tur bija papilnam. Daudz vairāk, nekā šolaiku svešuma pajumtēs.”

Aprakstot savas tēva mājas — Smiltenes pagasta Sierus (no tā radies autora draugiem pazīstamais vārds — Sieru Jānis), viņš piemin tagad jau sen aizmirsto latviešu lauku bērnu pienākumu — cūku ganīšanu, kas laikam nevienam šī amata izpildītājam nav paticis. Patīkami brīži bijuši siena šķūnītī, kaut arī te viņš kādreiz nosaukts par „zaļknābi”.

Nodaļā par Smilteni daudz rindu veltīts mācītājam Kārlim Kundziņam. Jautrību sagādā apraksts par grāfu Janko, kas iecelts par Baltijas valstu pārstāvi. Ir aprakstīti Zeiboltu Jēkabs, Pēteris Ērmanis, Ādolfs Erss un citi literāti.

Rīga lauku zēnam šķita liela un noslēpumaina pilsēta, kas prasīja naudu. Kaut gan tēvs

(Turpinājums 18. lp.)

Garīgais koncerts

Latviešu 5. vispārējo dziesmu svētku Klīvlandē garīgais koncerts kā vienmēr bija pulcinājis milzīgu apmeklētāju skaitu. Tā vien liekas, ka arī plašās Svētā Jāņa katedrāles velves tomēr bija pa šaurām lielajai dziesmu svētku draudzei, jo akustikas ziņā tajā ir dažas neizdevīgas vietas.

Koncertā piedalījās Toronto Sv. Andreja ev. lut. draudzes koris un Klīvlandes simfoniskais orķestris Arvīda Purva vadībā, ērģeļu solo spēlēja Anita Rundāne, saprānu solo dziedāja Rita Dzilna-Zaprauska un Astra Kalniņa. Šo rindu autoram bijusi izdevība šo koncertu dzirdēt mazliet šaurākā mērogā divas reizes Toronto. Jāliecina, ka šis bija visspožākais kā koŗa skanīguma, tā arī orģestra kvalitātes ziņā. Tas parādījās jau pašā pirmajā programmas daļā, korim un orķestrim atskaņojot Jāzepa Vītola kantāti Dziesma (Fr. Plostenieks), piedaloties solistei Ritai Dzilnai-Zaprauskai.

Sevišķi jāuzsveŗ tīrā intonācija, niansu gradācijas un kāds vārdos nepasakams liegums un smalkums visā koŗa kopskaņā.

Solistes sniegums mūzikāli pārliecinošs. Tas pats sakāms par sekojošo **Andreja Jurjāna Lūgšanu** iz Garīgās kantātes korim un orķestrim ar T. Keniņa instrumentālo apdari. It sevišķi teicami koris iestudējis arī diriģenta paša darbu Zvanu sasaukšanās (Ingrīda Vīksna), sekmīgā orķestra līdzdalībā un atbalstā.

Sekoja ērģeļu virtuozes Anitas Rundānes priekšnesums, nevainojami veidojot Alfrēda Kalniņa Skerco. Pirmatskaņojumu pieredzēja Arnolda Kalniņa fūga — fantazija Kaŗavīri bēdājās. Šis bija pirmais gadījums iepazīties ar A. Kalnāja ērģeļu kompozicijām, kaut ticu, ka viņam ir vairākas darba galda atvilktnēs. Stilā šī fūga atgādināja vairāk Hendeļa kā Bacha techniku un formā it kā saskatāma arī Coda, kas varbūt arī izskaidro fūgas — fantazijas raksturu. Es nedomāju, ka ērģelniecei visā pilnībā izdevās radīt parasto kāpinājumu, taču citādi atskaņojums uzskatāms par korrektu un saturīgu. Kā pēdējo Rundāne atskaņoja Tālivalža Keniņa Tokātu no svītas Re mažorā — mūzikāli iezīmīgi un techniski veikli. Cildena un ortodoksa skaņu celtne veidojās Oskara Šepska Oziannā diviem koŗiem, pēc tam dzirdējām T. Keniņa Tā Kunga vīna kalns (I. Vīksna) un Viktora Baštika Lielais Kalvis (A. Brigadere). Sīkākas, bālākas gadījuma notis neievērojot, arī abas šīs dziesmas atskanēja skaidrās mūzikālās līnijās un veiksmē. Koncertu nobeidza Longīna Apkalna Kingiras rekviēms (autora teksts) korim, solistēm, ērģelēm un orķestrim. Šī patriotiskā kantāte, kas rāda latviešu sieviešu varonību un bojā ēju Padomju savienības vērgu nometnēs, saprotams, aizkustināja plašo klausītāju saimi. Kantātes beigu daļā orķestris tomēr aizsedza abu solistu dziedājumus, kaut ļoti iespējams, ka citos novietojumos akustika bija pozitīvāka.

Vienīgi labu var teikt par Arvīdu Purvu kā koŗa un orķestra šefu. It sevišķi jāuzsveŗ viņa nopelni latviešu mūzikas jaundarbu izcelšanā. Jāšaubās, vai kāds cits to būtu darījis.

Visumā slavējams koncerts dziesmu svētku ievadē. Maza piezīme programmas rediģētājiem. J. Vītola Dziesmas teksta autors ir Fr. Plostenieks un nevis Fr. Plostnieks. Kultūras darbinieku uzvārdi nav gramatiski maināmi.

Imants Sakss

Māris Jansons beidzis Rietumuniversitātes Londonā psicholoģijas fakultāti ar B.A. gradu. Viņš turpinās studijas Kolumbijas universitātē (N. Y.) M.A. grada iegūšanai.

Katru gadu miljons zemestrīču

Būtu maldīgi domāt, ka mūsu planēta ir nedzīvs iežu sablīvējums. Zemes garoza dzīvo. Par to liecina kontinentu pārvietošanās, kā arī tas, ka pazūd salas un augstienes. Agrāk domāja, ka zemestrīcēm ir tiešs sakars ar vulkānu darbību. Pēdējie ģeofiziskie pētījumi liecina, ka vulkāni tikai ļoti maz atbildīgi par zemestrīču izcelšanos.

Zemes pievilkšanas spēks, centrbēdzes spēks, radioaktīvitāte, tāpat vielu sastāva un struktūras nevienmērība rada zem zemes garozas mēchaniskus saspriegumus. Kad saspriegums sasniedz kritisko robežu un pēkšņi izlādējas, atbrīvojot pie tam neticami daudz enerģijas, zemes garoza sāk kustēties un plaisāt. Zemē rodas vibrācijas, viļņi, kas no zemes trīces centra izplūst starveidīgi

Dažreiz šīs vibrācijas tik nemanāmas, ka nav lielāka par sacelto kustību uz ceļiem. Citreiz tā ir tik stipra, ka spēj sagraut daudzstāvu ēkas. Galvenie postīgā spēka radītāji ir t.s. „otrreizējie viļņi" — daudz lēnākas vibrācijas, kas iet stateniski. Kaut arī viņu garums nepārsniedz 10 — 15 cm., tie ir tik stipri, ka tiek reģistrēti vairāk tūkstoš kilometru tālu no izcelsmes vietas.

Katru gadu virs zemes reģistrē līdz vienam miljonam zemestrīču. Lielākās no tām parasti notiek divās platās joslās. Pirmā sākas Čīlē un iet tālāk ziemeļu virzienā gar Meksikas, Sav. Valstu un Aļaskas rietumu piekrasti. Te tā pagriežas atpakaļ gar Aleutu salām un tad uz dienvidiem — pāri Japānai un Filipīnām uz Austrumindiju. Otra josla iet no Spānijas, aptverdama Vidusjūras baseinu, Turciju, Kaukaza kalnu grēdu, Himalajus, Malaju, līdz pat Austrumindijai, un šķērsojas ar pirmo joslu. Šajos rajonos notiek visaktīvākā vulkānu darbība.

Liela daļa atzīmēto zemestrīču notiek okeanu dibenā. Tādā gadījumā zemūdens grūdieni sacel milzīgus viļņus, kas virzās pa okeana virsmu, tāpat, kā otrreizējie zemestrīču viļņi izplatās pa zemi. Šos viļņus sauc par seismiskiem viļņiem vai par „Cunama", kā japāņi tos nosaukuši.

1692. gadā lielas zemes trīces seismiskais vilnis iznīcināja Rojalas pilsētu (Port Rojal) — kur izbraukušie jūras laupītāji maksāja par savām dzīrēm ar visu zemju zelta monētām. Kad ūdens atplūda, izrādījās, ka daļa no krasta ar visām ēkām palikusi zem ūdens. Noslīka 1.600 cilvēku. Leģendāru slavu ieguva francūzis Lujs Galdi. Zemestrīces laikā viņš iekrita plaisā, kas atvērās zemē, un pēc tam atkal aizvērās. Tomēr nākošais apakšzemes grūdiens izsvieda viņu atpakaļ virs zemes — dzīvu! Par visstiprāko, postīgāko un ar bīstamām sekām uzskata zemestrīci, kas 1855. gadā pārvērta pelnos Portugales galvaspilsētu Lisabonu. Tagadējo ģeofiziķu pētījumi, pamatojoties uz vēl palikušajiem rakstveida avotiem un oficiāliem dātiem, noskaidrojuši, ka enerģija, kas atbrīvojusies šīs zemestrīces laikā, līdzinājusies 400.000 miljardu kilovatstundām: tas ir tik daudz, cik vidēja lieluma rūpniecības valsts izlietotu 400 gados! Tanī laikā Karintijā no krastiem izgājuši ezeri un Hamburgā paši no sevis sākuši zvanīt baznīcu zvani daudzus pārsteidza.

Tikai tas, kam gadījies zemestrīci pārdzīvot, spēj pilnīgi apjaust, tā nozīmi. Čarls Darvins, kuŗu 1835. gadā Čīlē, netālu no Valdavijas ostas, pārsteidza zemestrīce, aprakstījis savus pārdzīvojumus šādi:

„Tā sākās pēkšņi un ilga divas minūtes, kas man likās vesela mūžība: Zemes kustēšanās zem manis šķita kā laivas līgošanās. Jutu, ka man sāk reibt galva".

1840. gadā zemes un akmeņu nobrukumi, kas sekoja zemestrīcei, apbēra desmitiem ciemu Araratu kalnu pakājē. Uz šī kalna, kā zināms, pastājies Noasa kuģis. 1869. gadā Sanfrancisko zemestrīcē cieta pavisam maz. Laikraksti mierināja uztrauktos iedzīvotājus, rakstot, ka indiāņi un vecie iedzīvotāji apgalvojot: Kalifornijā zeme burbuļojot pēc katriem 40 gadiem. Bet jau 1906. gadā zemestrīce pārvērta Sanfrancisko par apdegušu drupu kaudzi. Ugunsgrēkus nevarēja apkaŗot, jo bija sabojāta ūdensvada maģistrāle. Tā bija viena no dabas katastrofām, ko uz visiem laikiem pieminēs vēsture.

1920. gada 16. decembrī visi pasaules seismografi atzīmēja neparasti lielu zemestrīci. Izdarītie aplēsumi norādīja, ka tā notikusi Ķīnas Kansū provincē, bet ziņas par katastrofu nepienāca. Tikai pēc trīs mēnešiem no kāda, kas bijis brīnišķīgā kārtā izglābies, dabūja skopas ziņas par notikušo: zemestrīcē un milzīgie zemes nogruvumi Kansū provincē bija prasījuši vairāk nekā simt tūkstoš cilvēku dzīvību. Ķīna vēl tagad par to neko neizpauž.

Neviens apvidus nav tā pārveidots kā 1960. gadā Čīlē, kad seši izdzisuši vulkāni sāka atkal vienā reizē darboties, pie tam radās vēl trīs jauni. Valdavijas provinces gubernātors stāstīja, ka viņš ar savu ģimeni gribējis paglābties uz sporta laukuma, bet viņa pieci bērni tur pazuduši starp pauguŗiem un dziļām plaisām zemē kā trakojošā okeanā. Pēc zemestrīces viss apvidus izskatījās kā pēc gaisa uzbrukuma. Bojā gājušo cilvēku (5000) šoreiz bija daudz mazāk nekā 1939. gadā, kad aizgāja bojā 20.000 cilvēku, bet valsts pazaudēja 20 proc. no sava rūpniecības potenciāla.

Grūti iedomāties to neticami lielo enerģiju, kas rodās zemes garozā zemestrīces laikā. Vidēji spēcīga zemestrīce 1963. gadā iznīcināja Skoplas pilsētu Jugoslavijas Maķedonijas daļā. Tās spēks bija lielāks par tūkstoš atombumbu sprādzienu. 1964. gadā lielu zemestrīci piedzīvoja Aļaska. Aculiecinieki stāstīja, ka daudzstāvu nami sākuši iegrimt zemē un pazuduši par vienu trešdaļu, it kā tos tur ievilktu kāda neredzama roka. Par laimi upuŗu nebija daudz — tikai 12 cilvēku. 1917. gadā naktī uz 1. jūliju pienāca ziņas par zemestrīcē līdz pamatiem nopostīto ostas pilsētu Mesina. Ilgu laiku nesaņēma nekādu palīdzību. No visas policijas dzīvi bija palikuši tikai 7, pārējie bija aprakti kazarmās. Cietuma sienas sabruka, un ieslodzītie bandīti, tikuši brīvībā, tūliņ devās aplaupīt Sicīlijas banku. Ostā esošā Italijas kuģa komanda mēģināja stāties bandītiem ceļā, bet bija spiesta atkāpties. Pilsētā gulēja 83.000 zemestrīcē bojā aizgājušo iedzīvotāju līķu.

Mūsu technikas attīstības gadsimtā, kaut gan pieejami dažādi palīglīdzekļi, organizācijai vēl arvien ir galvenais uzdevums. Pēc zemestrīces Skoplē 1963. gadā amerikāņu armija 24 stundu laikā nosūtīja pa gaisu no satiksmes atgrieztai pilsētai lielāku slimnīcu, iekārtotu pēc vismodernākām prasībām, un 200 cilvēku lielu medicīnisku personālu.

Šinī gadsimtā atzīmētas tikai divas sevišķi lielas seismiskas katastrofas: Sanfranciskā — 1906. gadā un Tokijā — 1923. gadā. Abos gadījumos tām sekoja milzīgi ugunsgrēki.

St.

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi ir apdrošināti līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $40.000.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. No 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

JAUNA GRĀMATA
JĀNIS GRĪNBLATS
Jaunkundz, nepareizi savienots!
AUTOBIOGRAFISKS STĀSTĪJUMS PAR PIEREDZĒTO AVĪŽNIECĪBĀ, AGRONOMIJA UN SABIEDRISKĀ DZĪVĒ
SATURĀ: Tēva mājas ● Smiltenē ● Pie Rīgas avīzēm ● Jauki dzīvot Vecaucē ● Zeme smaržo ● Latvijas krogos ● Lauku izpriecas ● Dievs dārzi ● Zelta gredzentiņš ● Svešās zemēs ● Atstari.
Cena $ 5.60
Pasūtinājumus adresēt:
Mrs. VILMA GRĪNBLATS,
215 W 91 st. St., New York, N. Y. 10024

Guna Ikona

PĀRIS

Šorīt
trešai meža zosij
atradies pāris,

palieveņa dzīvības koka
apaļā ēnā zīmējot,
redzu —
dīķī peld arī mazuļi,
bieži
izstaipot jaunos spārnus.
Līdz šim —
katru rītu

ar gaismu — atlaidās
tikai divas
meža zosis,
apmetot loku gaisā
arvien tieši
gar manu logu,
klaigām saucot līdz trešo
no dīķa, (jeb, varbūt, citiem:
sīkputniem, vāverēm, bērniem,
suņiem, rakūniem, kaķiem
un ūdriem vēstot
savu territoriju robežas?).

Taču tagad
(pie dīķa ieplūsmes ezerā)
peld visas četras.
Vienai (cik sen?) pleznā
iekēries āķis, bet otrai
stilbu griež makšķerauklas
gals.

Viņas visas peld cēli.
Sāpes
malā vērotājs
neredz neviens.

Sirsnīgi pateicos visiem radiem, draugiem un pazīstamiem, kas palīdzēja mums mūsu lielajās bēdās, mana vīra un mūsu tēva KĀRĻA STAGAVA nāves gadījumā. Sevišķs paldies archibīskapam A. Lūša kungam, mācītājam J. Lardes kungam, Latviešu nama valdei un jo mīļs paldies Latviešu nama dāmu komitejai, tāpat Skolu fonda valdei, Jāņa draudzes palīdzības fonda valdei, Ozola kundzei un citiem.

Irina, Rasma un Mārtiņš
Stagavi

Aero Sauna Co.
837 LOGAN AVE., TORONTO 6, ONTARIO
Somu pirts elektriskie sildītāji gatavoti no nerūsoša metalla un patērē ļoti maz elektrības, kā to rāda ilgo gadu prakse Somijā. Dabūjami arī malkas apkures sildītāji.
Tuvākai informācijai zvanīt:
463-7721 vai 463-5375

Klīvlandes pilsētas atslēgas latviešiem

VISMAZ 15.000 LATVIEŠU PULCĒJĀS KLĪVLANDĒ, LAI PIEDALĪTOS DZIESMU SVĒTKU SIMTGADĒ

Ar lielu sajūsmu un paciātī-/bu sākās 5. Vispārējie latviešu dziesmu svētki Klīvlandē, kad svētku atklāšanas zālē, Hiltona viesnīcā, ieradās ASV prezidenta meita Jūlija Niksona-Eizenhauera, Klīvlandes pilsētas galvas Perka pavadībā. Viņu ierašanos pavadīja televīzijas kameru uzņēmumi, fotografu spuldžu gaisma un latviešu aplausi. Augsto viešņu pie durvīm sveica Aida un Aija Zeidenbergi no Pokipsijas. Lielā 2000 vietu zālē nespējā visus apmeklētājus uznemt un daļa svētku viesu stāvēja ārpusē. Niksona meitas runas laikā dažs vecāks apmeklētājs slaucīja saviļņojuma asaras, kas radās no neparastā pārdzīvojuma.

Jau 30. augustā latvieši bija pārņēmuši Klīvlandes centra viesnīcas un visos stūros dzirdēja latviešu valodu. Vēl ritēja pēdējie sagatavošanas darbi dažādo izstāžu iekārtošanai vai informācijas biroja ierīkošanai. Bet jaunieši Šeratona viesnīcā rīkoja jau Divreiz divi nometnes dalībnieku balli, kur apmeklētāji stāvēja rindās.

Atklāšanas aktā ar aplausiem un piecelšanos svētku viesi godināja Jūlijas Eizenhaueras ierašanos zālē. Viņai sākumā bija paredzēta 3 stundu uzturēšanās Klīvlandē, bet to samazināja. Paredzēto ceremoniju pilsētas valdē apvienoja ar latviešu dziesmu svētku sarīkojumu, kad Klīvlandes pilsētas galva R. Perks pasniedza Niksona meitai Klīvlandes pilsētas zelta atslēgu, bet latvieši jau iepriekš pasnieguši tautisku saktu.

Jūlija savu runu iesāka latviski: Latviju latviešiem. Arī nobeigumā viņa latviski pateica: „Uz redzēšanos citu gadu!" Tālākā runā viņa norādīja, ka prezidents Niksons nevarot sarīkojumā būt. Viņa pirmo reizi dzirdējusi Latvijas himnu un saprotot, ko latvieši izjūtot to klausoties. Simt tūkstošu latviešu atraduši apmešanās vietu un darbu ASV. Ap 80—90 proc. latviešu iepirkuši mājas un bērniem sagādājuši universitātes izglītību. Sociālā apgādē latviešu tikpat kā nav. Jūlija Eizenhauera samērā labi pazina latviešu vēsturi. Ilgus aplausus saņēma viņas pateicība par latviešu atbalstu Niksona ievēlēšanai.

Ievadā archibīskaps A. Lūsis novēlēja Dieva svētību Latvijai un latviešu tautai, tāpat novēlēja spēku izturēt tam jaunajam latvietim, kas ar bada streiku Rīgā vērsis pasaules uzmanību uz netaisnību.

Svētkus atklāja rīcības komitejas sarīkojuma daļas vadītājs Z. Reineks. Angļu valodas uzrunas daļā viņš norādīja uz vēstures pēdām, ko latvieši atstājuši, uzsveŗos dziedātāju tautas īpašības. Viņš pieminēja Latvijas neatkarības laiku un latviežu cīnīšanos par brīvību un neatkarību un norādīja, ka šie sarīkojumi ir latviešu emocionālais kalns, ar kalna virsotni kopkoncertā. Runas nobeigumā, kā jauni, tā veci, saviļņojumā dziedāja Latvijas himnu.

Svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs norādīja uz dziesmu svētku sarīkojumiem un pieteica Jūlijas Eizenhaueres runu.

Visvairāk aplausus izvilināja Klīvlandes pilsētas galva Perks, norādot, ka Niksona popularitāte vērtējama ar latviešu aplausiem. Viņš pasniedza augstai viešņai pilsētas zelta atslēgu. Tad amerikāņu viesi noklausījās Montrealas koklētāju-daiņotāju priekšnesumus.

Ohaijo gubernātors bija izsludinājis sarīkojuma laiku par latviešu dziesmu nedēļu. ASV viceprezidents S. Agnū bija sūtījis apsveikuma telegrammu.

Klīvlandes latviešu organizāciju padomes priekšsēdis A. Piterāns sveica svētku viesus, kam sekoja ALAs priekšsēža I. Spilnera un LNAK priekšsēža T. Kronberga apsveikumi. Svētku runu teica komponists un mūzikas kritiķis Imants Sakss, bet nobeiguma vārdus iepriekšējo dziesmu svētku priekšsēdis K. Avens. Sajūsmu izsauca dziedātā Tev mūžam dzīvot, Latvija. Koncerta daļu izpildīja apvienotie vidienes koŗi. Sarīkojuma norisi pieteica G. Ķirse.

Gleznu un daiļamatniecības izstādes atklāja PBLA Kultūras biroja vadītājs V. Klīve, paziņojot Kultūras fonda balvas laureātus. Savā uzrunā viņš norādīja, ka mākslas izstādēs atklājas latviskā būtība. Latviešu kultūra ir dzīva, tā attīstas, vienojot pagātnes mantojumu ar tagadnes moderno mākslu. Daiļamatniecības sekcijas vadītājs O. Grīns paziņoja daiļamatniecībā iegūtās godalgas. Dziesmu svētku rīcības komitejas 50 dolaru godalgas ieguvuši Māra Grīna, Jānis Pontags, Alfons Eimanis, Velga Jansone, Eduards Balodis, Jānis Siliņš, Marta Renbuša un Jānis Oliņš. Studenšu konkordijas Zintniece balvu gados jaunākai daiļamatniecei ieguva Lilija Treimane.

Vairākās telpās bija izstādīti daiļamatniecības darbi, kuŗus arī pārdeva. Gleznu izstāde notika citās telpās. To savā Klīvlandes apmeklējumā apskatīja arī Jūlija Eizenhauera, kad tā ieradās Hollenden House viesnīcā pirms svētku atklāšanas.

Garīgais koncerts Sv. Jāņa katedrālē bija pulcinājis ap 2000 apmeklētāju. Vēlākiem nācējiem bija jāstāv kājās, jo sēdvietu vairs nebija. Toronto Sv. Andreja ev. lut. draudzes koris, simfoniskais orķestris, solistes Rita Dzilna-Zaprauska un Astra Kalniņa, kā arī ērģelniece Anita Rundāne, diriģenta Arvīda Purva vadībā ar atskaņotiem darbiem sagādāja klausītājiem lietu emocionālu pārdzīvojumu.

Lielākā sajūsma bija svētku koncerta laikā. Jau stundu pirms koncerta sākuma koŗi un tautisko deju kopas ar karogiem pulcējās pilsētas parkā, lai gatavotos gājienā. Gājiena priekšgalā nostājās ASV, Kanadas, Latvijas un dziesmu svētku karogneši. Tiem sekoja koŗi ar plakātiem un Latvijas vai atsevišķu koŗu karogiem. Svētku zāles tuvumā Klīvlandes vidusskolas orķestris spēlēja maršus.

Svētku zālē kā pirmie ienāca diriģenti, kam sekoja S. Andreja ev. lut. draudzes koris un citi koŗi. Dziedātāji pulcējās uz skatuves, sarindojoties pēc balsīm, bet karogus novietoja aizmugurē. Vairums skatītāju gājienu sagaidīja uz ielas. Šie dziesmu

(Turpinājums 16. lp.)

5. Vispārējo latviešu dziesmu svētku virsdiriģenti koristu gājiena priekšgalā Klīvlandē, no kreisās: Arnolds Kalnājs, Arvīds Purvs, Ernests Brusubārdis, Kaspars Svenne (Autrālija) un Roberts Zuika: aizmugurē daļēji aizsegti — komp. Jānis Kalniņš, Pēteris Lielzuika, Līna Karlsone, Irma Kurme u.c. Aiz viņiem Toronto Sv. Andreja draudzes koris.

Foto: Verners Cinis

Kristīgās jaunatnes kursi Gaŗezerā

Septītie gadskārtējie kristīgās jaunatnes kursi Gaŗezerā risinājās no 12. — 19. augustam, piedaloties 33 dalībniekiem, 17 zēniem un 16 meitenēm. Puse no viņiem kursos piedalījās pirmo gadu. Lielāko jauniešu skaitu bija devušas Klīvlandes, Toronto, Čikagas un Indianapoles draudzes. Kursantus sadalīja grupās, un tās vadīja mācītāji V. Grīnvalds, T. Gulbis, M. Ozoliņš, U. Ukstiņš un V. Vārsbergs. Profesori E. Šmits un E. Grīslis referēja par dažādiem tematiem, kā Dieva griba mūsu dzīvēs, Ļaunums pasaulē un manī, Kristus vakar un šodien, Tas pats un mūžīgi u. t. t.

Dienas gaitas risinājās pēc iepriekšējos gados izstrādātas kārtības, ar galveno domu — jauniešus pašus iesaistīt darbībā un domāšanā. 16. aug. vakarā Gaŗezera brīvdabas baznīcā jaunieši paši vadīja svecīšu dievkalpojumu, kursanti lasīja svētos rakstus un svētrunas vietā sniedza reliģiskas ainas. Vienīgi svētīšanas vārdus teica kursu vadītājs māc. I. Gaide. Arī kursu nobeiguma dievkalpojumā 19. augustā bībeles tekstus lasīja Gunārs Kraucs un Māra Richtere, bet kopēju svētrunu Lauma Lagzdiņa, Rasma Šulta un Andris Černavskis. Lūgšanu teica prof. E. Šmits, bet liturģiju vadīja māc. I. Gaide.

Prof. E. Šmita un māc. T. Gulbja vadībā 17. augustā risinājās sevišķi vērtīgs jauniešu panelis, pārspriežot reliģiskos uzskatus. Pārdzīvojumu radīja svētceļojums vēlā vakarā un tumsā, pa ceļam veicot dažādus šķēršļus un pārvarot „kārdinājumus", mērķi sasniedzot Gaŗezera Meža mājā. Te notika bībeles lasījumi, garīgu dziesmu dziedāšana un prof. E. Šmita vadīta grēku nožēlošana. Otrā rītā, gaismai austot, Vēja kalnā māc. I. Gaide vadīja svētā vakarēdiena rituālu. Piecus vakarus reliģiska satura filmu izrādes beidzās ar kopējām diskusijām. Paši jaunieši jaunajā vidusskolas ēkā vienu telpu izveidoja par savu kopējo mītni, kuŗā pulcējās meditācijai un diskusijām.

Izcila vērība bija veltīta Dziesmu svētku projekta plānošanai, gar kuŗu strādāja 10 jaunieši, darbu koordinējot mācītājiem I. Gaidem, U. Ukstiņam, T. Gulbim un V. Vārsbergam.

Kursu gaitā, „papildspēks" bijis iesaistīšanas grupa, kuŗā darbojas jaunieši, kas šai darbā ir ieinteresēti. Par aktīvākiem darbiniekiem jāmin Inese Černavska, kuŗa jau piedalījusies 5 gadus kursos ,un Gunters Ģedulis. 17. g. v. kursante Rita Spiģere no Klīvlandes par vērtīgākām atzina dziļās pārdomas un prātojumus, kas citur netiek ciļāti. 16 gadu vecā Rūta Karele no Indianapoles, kas kursos piedalījās pirmo gadu un nav mācījusies latviešu skolā, slavēja māc. T. Gulbja vadītās diskusijas, kurās dzird citu jauniešu domas, bet katrs var arī pats izteikties.

V. **Bokis**

Kristīgās jaunatnes kursu dalībnieki un vadītāji Gaŗezerā. Aizmugurē kursu vadītāji un viesi.

Foto: Fr. Ritums

Uzvarētāji ALAs Nopelnu stipendiju pārbaudījumos

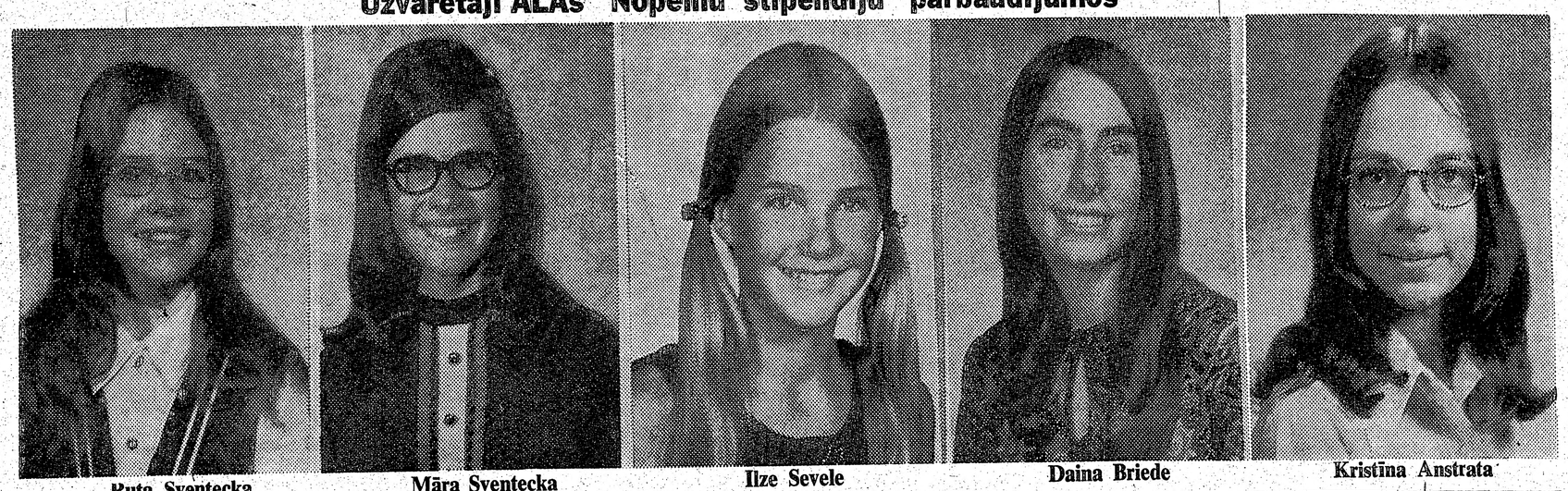

Ruta Sventecka | Māra Sventecka | Ilze Sevele | Daina Briede | Kristīna Anstrata

Skolēnu pašdarbība Gaŗezera vidusskolā

Vērojot ikdienas gaitas Gaŗezera vidusskolā, likās, ka viss notika pēc noteiktas kārtības. Celšanās, rīta lūgšana, mācību stundas, ēdienu reizes, brīvais laiks, sarīkojums vai arī prieks ballītēs. Arvien steidzīgu skolotāju soļi un jaunieši smaidošām sejām Vēja kalna apkārtnē. Kas te varētu būt jauns un neparasts, par ko taujāt? Daži domāja, ka jaunais skolas direktors esot „kaut kas jauns", bet, noskaidrojot patiesību, atklājās, ka viņš tomēr ir „vecs", jo skolas vadību Gaŗezerā bija pārtraucis tikai divus iepriekšējos gadus, bet šogad to atkal atjaunojis. Varbūt jauni skolotāji? Arī nē, jo lielākais skaits no viņiem jau mācīja pagājušā gadā. Vai tiešām šis devītais mācību gads neko jaunu skolas dzīvē neienesa?

Meklējot uz šo jautājumu atbildi, avīžnieks griezās pie pēdējās klases audzēkņa Haralda Mazzariņa no Klīvlandes, kas vidusskolā mācījies visas četras vasaras un šogad to beidza. Pēc dažām nedēļām viņš Klīvlandes universitātē uzsāks studijas. Aizvadītie 4 gadi paliks labā atmiņā, jo sevišķi tādēļ, ka arvien aktīvi darbojies līdzi skolas audzēkņu pašdarbības pasākumos. Šogad Haralds ievēlēts skolas audzēkņu padomē par priekšsēdi un ir arī skolas avīzes Gaŗezera nezāle un žurnāla Jaunatnes atbalss redaktors.

— Kā izpaužas skolas audzēkņu padomes darbība?

Ja pagājušā gadā skolas audzēkņu padome bija vēl tikai uzmetumā, tad šogad tā atzīstama par stabilu un pilnīgi pastāvīgu pasākumu, kas uzņēmies paust visu skolēnu domas un uzskatus, kur tādi vajadzīgi darba saskaņošanai ar skolas vadību. Skolēnu un, cik zinu, arī skolas vadības pārliecība, ka tikai šādā sadarbībā var sniegt labākus rezultātus."

— Vai starp padomi un skolas vadību ir jau praktiski notikusi tāda uzskatu saskaņošana?

„Vairākkārt, un arvien tā beigusies ar labiem rezultātiem, jo mēs cenšamies viens otru izprast. Ne vienmēr pirmais atzinums ir paturams par pareizu. Ir patīkami lietas kārtot, ja zina, ka visiem ir kopējs mērķis — atrast pareizāko un taisnīgāko veidu."

— Vidusskolas direktors A. Bolšteins izteicies, ka izraudzītie kandidāti skolas direktora amatam esot jādod nobalsošanai skolēniem. Vai tāds ierosinājums nācis no audzēkņu padomes?

„Nē. Audzēkņi to nav ierosinājuši, ne arī ko par tādu dzirdējuši, bet esmu pārliecināts, ka pašreizējo direktoru A. Bolšteinu mēs tiešām arī ievēlētu.

— Par kādu tematu pašreiz audzēkņi visvairāk debatē?

„Absolventu klasē daudz laika tiek veltīts pārrunām par jauno Gaŗezera vidusskolas absolventu biedrību, tās mērķiem un uzdevumiem. Domāju, ka šāda biedrība, kas vieno un saista ne vien savstarpēji, bet arī ar Gaŗezeru, ir ļoti vajadzīga."

Par kādiem skolas pasākumiem vai pašdarbības grupām audzēkņiem ir vislielākā interese?

„Samērā lielu uzmanību saista Tautas mākslas krātuve un Grāmatu klēts. Pašdarbības grupās, kā sportā, rokdarbos, koros, koklēšanā, žurnālistikas ievirzē izdodot avīzi vai arī kur citur, ir pietiekami daudz ieinteresētu jauniešu. Vairāki no viņiem ir tik aktīvi, ka darbojas vairākās grupās.

— Kuŗi audzēkņi bez priekšsēža H. Mazzariņa darbojas padomē?

„No katras klases, arī paralēlklases, tika ievēlēts viens, un tie bija: Lilita Lielzuika (Kalamazū), Jana Vūda (Čikaga), Haralds Cukurs (Milvoki), Ardis Lielzuika (Kalamazū), Laura Stumbra (Mineapole), Kristīne Lutovska (Čikaga) un Mārtiņš Eglīte (Čikaga).

V. Bokis

Kalpošana okupācijas varai

Latviešu biedrību sadarbības centram (LBSC) augustā Kalamazū notika prezidija sēde, kuŗā piedalījās visi locekļi: V. Vīksniņš, O. Reinvalds, A. Kandrovičs, D. Rudzītis un S. Rudzītis.

Pārrunājot Helsinku notikumu, prezidijs vienojās izteikt pateicību latviešu delegācijai par tās aktīvitāti Drošības konferences laikā. LBSC pievienojās Apspiesto tautu komitejas protestam baltiešu delegācijas apcietināšanas gadījumā un nosūtītajām telegrammām ASV prezidentam un augstākiem valdības locekļiem.

Tālāk prezidijs pieskārās latviešu presē publicētajam rakstam „Mudinājums veidot kultūras sakarus" un atjaunoti atsaucās uz jau 1972. gada martā pieņemto rezolūciju, kuŗā deklarēts, ka:

● Nav vēlami tādi dzimtenes apciemojumi, kuŗu rezultātā braucēji apzinīgi vai neapzinīgi sāk pakalpot Latvijas okupantu varai.

● Kultūras apmaiņa ir vienpusīga un tā kalpo tikai Latvijas okupantu politiskajiem mērķiem. Tā iespiežas trimdas latviešu sabiedrībā, bet trimdas latviešu kultūras sasniegumus nav iespējams nodot tautiešiem dzimtenē.

Prezidijs nolēma nodot balvu Dziesmu svētku komitejai pieškiršanai pēc komitejas atzinuma kuŗiem vai tautas deju kopām. Tāpat naudas balva pieteikta ALAs Izglītības biroja izsludinātām sacensībām latviešu valodā.

Latviešu biedrību darbinieku sanāksme paredzēta 20. un 21. oktobrī Grand Rapidos, Latvijas valsts dibināšanas 55. gadu ieskaņai. Par nacionālpolītiskiem jautājumiem par runātāju vēlas aicināt PBLA priekšsēdi Uldi Gravu.

I. Š.

Kā jau iepriekš ziņojām, celsies vilnas un ādas cenas visā pasaulē. Ar jauna kataloga iznākšanu ap. 15. sept. arī mēs būsim spiesti paaugstināt cenas šiem ražojumiem.
Tā kā mums vēl ir atlikušies nelieli krājumi, tad varam tos (līdz to izbeigšanai) piedāvāt jums — par **sevišķi izdevīgu** cenu. Lai atvieglotu jums evt. saiņa sastādīšanu, še daži priekšlikumi:

I 2,75 m d. mēteļa - kostīma drāna, 3,25 m k. uzvalka drāna, 2 m crimplene-jersey (160 cm pl.) vai 2,50 m 100% vilnas drāna, 4 m vasaras kleitas drāna (nailona, terilena, žoržeta vai kokvilnas)
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 100.-

II 2,5 m kostīma drāna, 1 sabīdāms lietus sargs, dāmām vai kungiem, 1 nailona lietus mētelis
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 50.-

III 1 māksl. ādas jaka ar siltu oderi, dāmu vai kungu, - polokreklis, dāmu vai kungu, 1 sabīdāms lietussargs.
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 50.-

IMANTA PARCEL SERVICE
MOSEKAERET 6, 2880 BAGSVAERD, DENMARK

LATVIAN MUSIC

LP 42 TEVIJAI

Niklava Strunkes zīmētā krāsu ietvarā. Skaņu plate veltīta Dziesmu svētku simtgadei

VIŅI LATVIEŠU DZIESMAI KALPOJUŠI VISVAIRĀK

LP 42 PIEDALĀS: Reitera koris ar orķestri (himnā Tev **mūžam dzīvot, Latvija**), Milda Brechmane - Štengele ar **Reitera kori un orķestri** (kantātē **Tēvijai**), Herta Lūse, **Ādolfs Kaktiņš**, Mariss Vētra, Tālis Matīss, Al. Kortāns u.c.

LP 42 — neatvietojama dižās jubilejas piemiņa

Tādēļ nebrīnaties, ja paliksiet bez LP 42, jo — to strauji izpērk. Pieprasiet LP 42 (ā $ 7, mūsu porto) savai grāmatnīcai vai Latvian Music nodaļai ASV:

Mr. V. V. Kancāns, 1900 W, 3rd Str.,
White Bear Lake, Minn. 55110, U.S.A.

LP 42 varēsiet vēl iegādāties Dziesmu svētkos Klīvlandē.

Jauna adrese
A. PLAMPES
Dziesmu kamoliņš $3.00
Rotaļas ar dziedāšanu $2.00
5 Stag Hill Drive, Apt. 104,
Toronto, Ont., Canada
M4B 1K7

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzei vajadzīgs
NAMZINIS (pensionārs)
Salas īpašumā, Longailendā.
Atlīdzība naudā, brīvs dzīvoklis, garāža.
INFORMĀCIJA:
I. Bērziņš, 555 Madison Ave.,
Brentwood, N.Y. USA, 11717,
tel. (516) 273-2127
I. Pecholcs, 42 E. Lake Dr.,
Amityville, N.Y., 11701, USA.,
tel. (516) MY 1-4016.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Pasūtini
SPECIĀL
CERTIF
labāko d
LAT
Tagad la
jebkad
INTER
EXPR
To sakām mēs
jūsu pi
Par tiem jūsu
iegādāties visu
daļu no para
tas ir apm. tā
iegājuši veika
nopirkuši mar
$300 vērtībā, v
INTER
EXPRES
var jums piesū
darījumiem
Speciālos rub
var arī ļoti iz
nīt pret par
ļiem.
PILNĪGA GA
APDROŠ
Certifikātu p
apm. 3 nedēļu
Speciālā rub
$2
ŠĪ CENA I
JUMS JĀMA
CITU IZDEV
rat sūtīt kat
vēlaties.
Pieprasait m
katal
PASŪTINA
t i k a
INTER
EXPRES
125 East 2
Fifth
NEW YORK
tālr. 9
Ļoti svarīgi
Ātra
Izvēlaties no š
modeļiem:
Zhiguli Vaz 2
Jaunais, uzla
(Export Mode
Zhiguli Vaz 2
Zhiguli Vaz
Station Wag
(Export Mode
Moskvitch 412
Moskvitch 408
Zaporochets Z
Pieprasait m
illustrēto ap
automašīnu
ņemam pasū
DZĪVO
PĀRSŪTĀM
DRĒ
Iebraucēji no
sait speciālo
Mums ir 24
šais darījumo
tūkstošiem
klie

Speciāl
certifi
labākā
Intertrade Exp
East 23rd. Street
Y. 10010, kas
jau 24 gadus dāv
Pad. Savienību
ciālie rubļu certi
dāvana piederīgi
Speciālie rubļi
vērtīgāki par pa
tie ir izdevīgā
ar tiem var i
speciālajos Vnes
zemju valūtas
apm. ¼ no m
parastos rubļos, v
Speciālos rubļu
var izdevīgi apm
tajos rubļos par
Mēs varam jums
ties ar INTERTR
CORP. 125 Eas
5th Floor, New
10010, tālr. 982
prasīt bezmaksas
ļogu.

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.80

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD
t i k a i c a u r
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi
Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	**$3812.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	**$4365.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$4197.50**
Moskvitch 412 IE	**$3862.00**
Moskvitch 408 IE	**$3551.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2435.-**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM, PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Ierosinājums paplašināt Latvijas brīvības fondu

Jānis Dimants no Mineapoles izsūtījis ASV tautiešiem aicinājumus ziedot Latvijas brīvības fondam pie Brīvās pasaules latviešu apvienības. Pēdējā ALAs kongresā Priedainē viņš referēja par šī fonda nodibināšanos, reizē pasniedzot arī 10 Aiovas latviešu ziedojumu, kopsummā par 5100 dolariem.

Pavadrakstā norādīts, ka ir nepareizi, ja PBLA nav sava stabila ienākuma vai budžeta. Kad bija jāgatavo un jāsniedz memorandi Helsinku konferencē, tikai tad sāka vākt līdzekļus. Šāda veida PBLA eksistēšana varētu varbūt turpināties vēl pāris gadus, bet latviešiem sāk izsikt ziedotāji, kas varētu dot līdzekļus šim mērķim. Vecie, nacionāli noskaņotie latvieši aiziet mūžībā, jaunie asimilējas. Latviešu trimdinieku rindas ar katru dienu izretinās. Jāievēro arī, ka sācies saimnieciskās dzīves atplūdu laiks.

Pēc izstrādātā projekta pamatkapitāla augļus varētu izmantot tikai pēc tam, kad tas sasniedzis 100.000 dolaru kaut iecerēts, ka varētu savākt daudz lielāku summu. Bet ja tomēr līdz 1975. gada 1. jūnijam fondā neienāktu 25.000 dolaru, PBLA varētu lemt par fonda likvidēšanu. Tādā gadījumā fondā iemaksātie līdzekļi atmaksājami atpakaļ bez augļiem.

Ziedojumi būtu iemaksājami Amerikas latviešu apvienībā, kas atbrīvota no nodokļiem, un ziedotāju vārdi publicējami.

Aicinājumā aizrādīts, ka nepietiek, ja saucam tikai „Latviju latviešiem". Maz līdzēts arī ar latviskas nozīmes piespraušanu pie krūtīm. Būtu ziedojama maksimāli iespējamā summa katra personiskā izlemšanā. Tas būtu cēls un goda pilns nacionāls darbs. Piemēram, 1000 dol. iemaksātāji ierindotos pirmajos fonda dibinātājos. Ja rocība to neatļautu, varētu ziedot 500 dolaru.

Latvijas brīvības fonda pamatideja atšķiras no citiem līdzīgiem fondiem. Tam ir cēls mērķis un uzdevums. Šinī fondā uzkrājami līdzekļi līdz brīdim, kad Latvija kļūs brīvā. Tie būtu līdzekļi latviešu tautas palīdzībai. Kapitāla augļus sadalītu uz pusēm — PBLA cīņas turpināšanai un atsevišķo zemju centrālo organizāciju kultūrālo mērķu sekmēšanai. Aicinājumā norādīts uz pagājušā gada 333 loteriju Kanadā, kur ieņemts pāri par 118.000 dolaru.

Ar fonda līdzekļiem varētu apliecināt, ka neesam aizmirsuši latviešus Latvijā, atceroties, ka pēc Latvijas nodibināšanās 1918. gadā Amerikas latvieši sūtījuši materiālo palīdzību dzimtenei.

J. Dimants raksta: „Tas ir miljonu dolaru vērts, ko PBLA valdes priekšsēdis U. Grava ar saviem palīgiem ir izcīnījis un veicis Helsinku konferences laikā, neskaitot un nerēķinot tās personīgās neērtības somu cietumā un bada streika laikā. Bet U. Grava un citi PBLA valdes locekļi un darbinieki ilgstošu cīņas vešanu nevar uzturēt no savas kabatas, nododoties tikai PBLA bezalgas darbam." Līdzekļu vākšanu nevar bazēt tikai uz gadījuma rakstura ziedojumu vākšanu. Ikvienam nacionāli noskaņotam latvietim vajadzētu aplikties ar labprātīgu trimdas cīņas vešanas nodokli." Tas pēc iespējas būtu nomaksājams vienā reizē, lai ātrāk iedzīvinātu Latvijas brīvības fondu.

Pavadrakstā izsacītas bažas, ka nākotnē varētu sarukt vai izbeigties mazāko organizāciju darbība. Tādā gadījumā biedrībām likvidējoties, mantība varētu pāriet Latvijas brīvības fonda īpašumā. Līdzekļi varētu sastādīties arī no testamenta nonovēlējumiem.

—be

APSVĒRUMA LAULĪBAS LAIMĪGĀKAS

„Meklējot laulību partneri, sludinājieties Times of India" — lasām lielā plakatā dzīvā satiksmes ielā — „Brahmina meitene meklē patīkamu līgavaini" vai „Rajputas jauneklis meklē patīkama izskata līgavu" — lasām Hindustan Times laikrakstā, kā to Chicago Tribune korespondents ziņo no Ņudēli, Indijā.

Kaut arī modernie ideālisti un politiskie vadoņi runā par vienlīdzību tomēr sociālā izcelsme, šķira-kasta un reliģija ir un paliek mēraukla laimīgai laulības dzīvei Indijā. Līgavu un līgavaiņu vecāki arvien biežāk seko laulību sludinājumiem. Vēl arvien apsver līgavaiņa arodu, izglītību un materiālo stāvokli, tāpat arī līgavas izskatu, arodu vai māku mājās saimniekot, lai tā būtu laba mājasmāte. Pēdējā laikā izdotie laulības likumi gan aizliedz piespiedu laulības, bet praksē tomēr vēl arvien pieturas pie vecajām paražām. Parasti arī tādas lietas kā šķira-kasta, reliģija un izcelsme netiek apsvērtas, jo neviens ar citas šķiras piederīgiem nemaz nesaietas.

Pēdējā laikā jaunekļi un jaunavas paši iepazīstas un apprecas bez vecāku ziņas. Dzīve tomēr rāda, ka apsvēruma laulības ir laimīgākas par tām, kur abi jaunlaulātie sākuši savu laulības dzīvi bez vecāku palīdzības.

V. A.

Indra Gubiņa

SIDRABENES DZIESMA

Lai sienamies kā puķes vītas kopā,
ko Sidrabenes pļavās Jāņos plūc.
Būs vainags sapīts krāšņi raibā lokā,
pār kuŗu darba bites vēl nemierīgi dūc.

Ar skatu glāstām izaudzētos kokus,
un jaunās balsīs līksmi atskan kalns
Kāds pāri mums tur saudzīgs savu roku,
kaut laika dzirnas pašus mūs nesaudzīgi mals.

No darba skaistums izaudzis ir tieši,
uz lūgsnu vietu ceļš tīrs izravēts.
Ar Sidrabeni saistīti kas cieši,
Lai dabu, darbu izjūt un to, kas tajā svēts.

Kā vainagā mums jāsaslēdzas lokā:
bērns, spēka vīrs, vai sirma galva jau,
un jāgādā, ja svešumā vēl esam,
lai ceļš uz Sidrabeni tik ātri neaizaug.

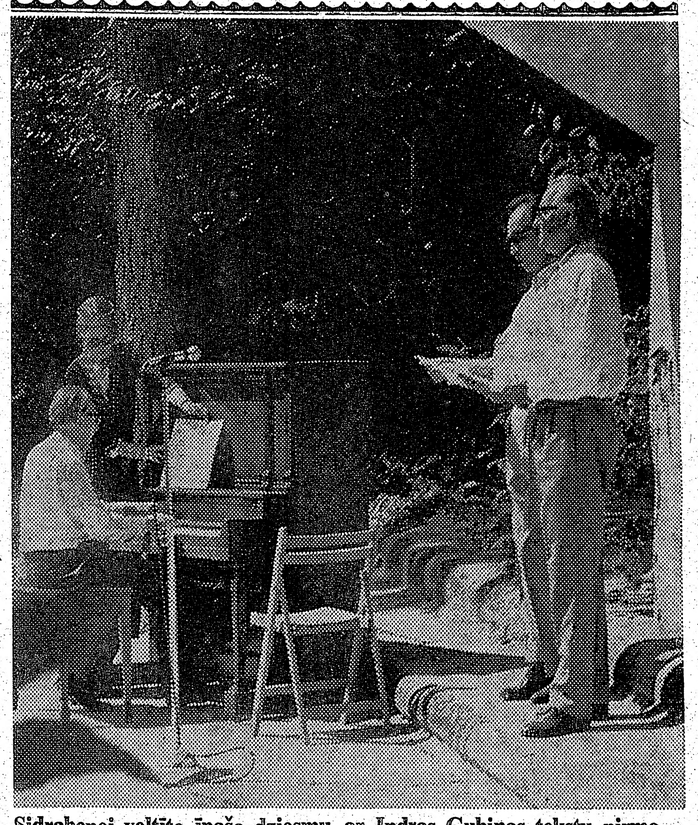

Sidrabenei veltīto īpašo dziesmu ar Indras Gubiņas tekstu pirmo reizi atskaņoja autors komponists J. Norvilis (pa kreisi) un solisti A. Vītols un A. Cers Sidra benes 20 gadu jubilejas svinībās.
Foto: J. Liģers

DV TORONTO KLUBS M E K L Ē

saimnieci pilnam darba laikam vai dažām dienām nedēļā

NEDĒĻAS NOGALĒS.
Atalgojums pēc vienošanās. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā A. Selgai, tālr. 759-0460

JUMS VARBŪT NEKAD NEBŪS VAJADZĪBA, BET IR LABI ZINĀT PAR ŠO IESPĒJU

Mēs esam tikko pabeiguši jaunas kremātorijas ierīkošanu Mount Pleasant kapsētā. Tur ir ļoti iespaidīga kapliča ar ērģelēm, piemērota pārpelnošanas ceremonijai vai baznīcas dievkalpojumam. Ja jūs vēlētos tuvāku informāciju par jauno kremātoriju vai tikai par pārpelnošanu vispār, zvaniet 485-8883.

Toronto General Burying Grounds ir bezpeļņas sabiedrība, kas jau 150 gadu ir visiem palīdzējusi izkārtot respektējamu apbedīšanu.

Mūsu pārziņā visā Toronto lielpilsētā (Metro) ir 6 kapsētas un 3 kremātorijas.

Toronto General Burying Grounds
1643 Yonge St., Toronto—485-9171

Mēs darbojamies bez aģentiem.

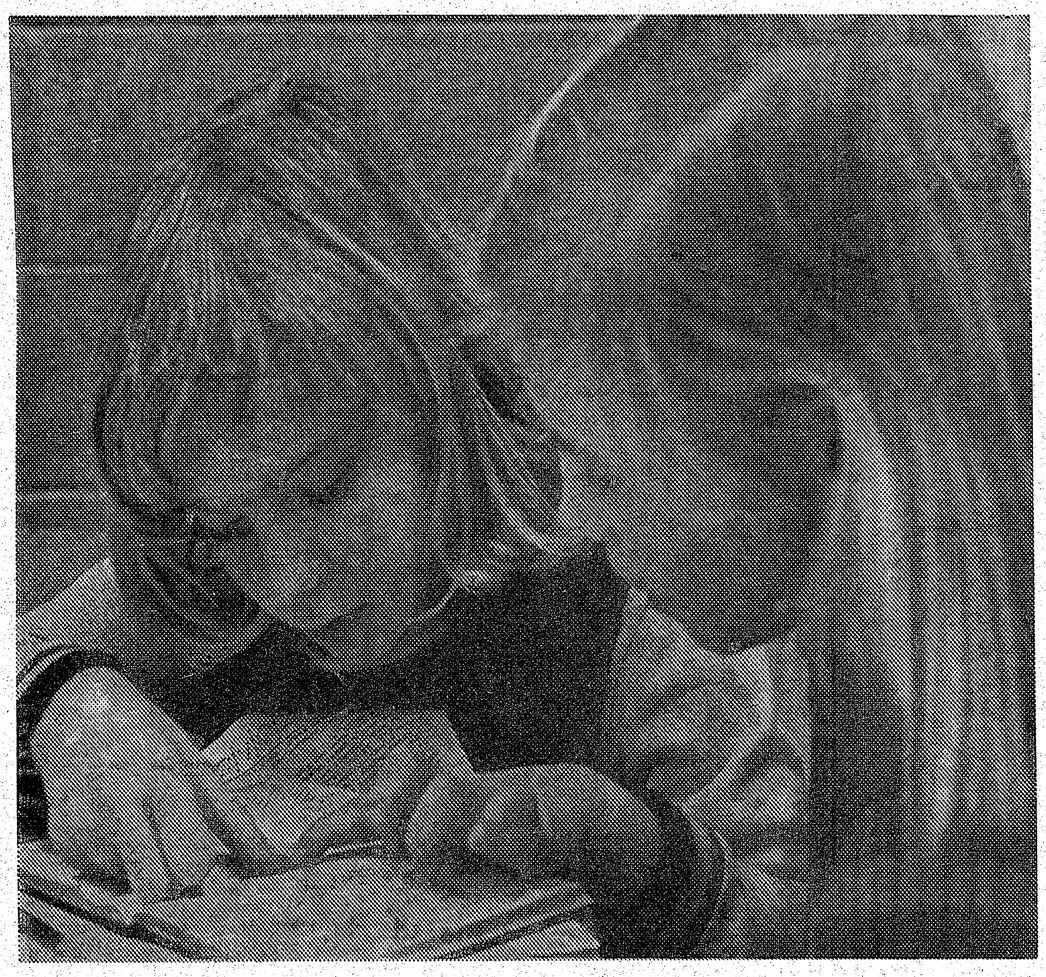

LATVIEŠU SKOLĀM SĀKOTIES — Vernera Ciņa uzņēmums

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu pensionāru apvienības 28. augusta valdes sēdē, Latviešu namā apstiprināja 2 iaunus „New Horizon" direktorus — Albertu Sproģi un Jāni Indriksonu, līdzšinējiem O. Dzērvītim un L. Jankovičam atsakoties. Apvienības izbraukumu vadītājs R. Roze minēja, ka līdz šim jau notikuši 5 izbraukumi, kuŗos piedalījušies pāri par 200 apvienības biedru. Valdes priekšsēdis A. Retigs ziņoja, ka saņemta Latviešu nama augšējā zāle pensionāru apvienības saietiem, ceturtdienās, sākot ar 4. oktobri no pl. 2—7 vak. Latviešu pensionāru apvienības sezonas atklāšanas sarīkojums 21. oktobrī pl. 4 pēcp. ar īpašu programmu Latviešu nama galvenajā zālē. Dziedās vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā. Iecerēts dibināt apvienības biedru „Dziesmu kamolu", ko organizē un vadīs Olga Upeniece. Interesentiem pieteikšanās jau pirmajā saietā — 4. oktobrī. Sēdi protokolēja plkv. A. Liepiņš. Pēdējais izbraukums uz katoļu draudzes lauku īpašumu Mežciemu paredzēts septembrī. Bez ekskursijām pensionāru apvienības vasaras nodarbību programmā vēl bija bumbošana, ko vada J. Rolavs un tā notiek reizi nedēļā, katru otrdienu, 909 Queen St. E. Dalībnieku skaits 10—12 personas. Pensionāru apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs ar dzīvesbiedri Edīti nesen bija devušies garākā izbraukumā uz Kanadas prēriju provincēm un ASV rietumkrastu, veicot 8000 jūdzes.

● Toronto universitātes latviešu valodas kursi, kuŗus vadīs mag. Ludvigs Vīks, sāksies 15. oktobrī. Lai kursi varētu sekmīgi darboties. L. Vīks mudina latviešu sabiedrību, akadēmiskās un pārējās organizācijas atbalstīt un nodrošināt šo kursu pastāvēšanu, ieinteresētiem jauniešiem piešķirot stipendijas. Pirmo 80 dol. stipendiju pilnam kursam paziņojis gleznotājs un inž. Jūlijs Popelis vienai no Toronto latviešu sestdienas ģimnazijas šādada abitūrientēm. Universitātes vadība noteikusi latviešu valodas kursos minimālo kursantu skaitu 12, bet to vajadzētu dubultot, lai nodrošinātu kursu tālākpastāvēšanu.

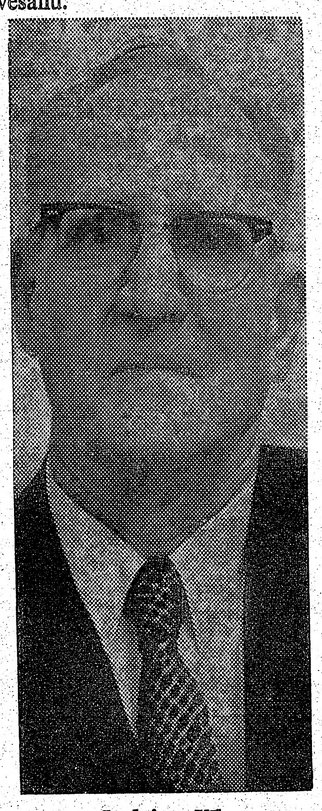

Ludvigs Vīks

● Ontario etniskās preses 26 dalībnieki no 27.—31. augustam piedalījās Ontario etniskās preses apvienības gadskārtējā ekskursijā pa Ontario provinci, šovasar pēc skaita 10., apmeklējot Algonkina parku, magnetisko kalnu Dakrē, galvaspilsētu Otavu un Sand Bank provinces parku, kopējā autobusā nobraucot 1000 jūdzes. Ekskursiju vadija Ontario tūrisma ministrijas pārstāvis Venns un Etniskās preses apvienības prezidents V. Mauko.

● Māc A. Briedis salaulājis Kārli Rostoku ar Georgīni Kirklandi.

● Kanadas nacionālā izstādē padomju pāviljons, kā ziņo vietējā prese, izpārdevis savu dārglietu kollekciju Birka firmai Toronto. Šai firmai jau vairākus gadus tiesības tirgoties ar padomju dimantiem Kanadā, un firmā domā, ka „tie ir visskaistākie slīpētie dimanti". Pad. savienība, pēc laikraksta The Globe and Mail ziņām ir arī lielākā smaržu un odekolonu ražotāja pasaulē, izpelnoties zelta medaļu par smaržu The Queen of Spade (Pīka dāma), Kremlis, Ziemeļi un kungiem smaržu „Man from Riga". Pie eksponāta nebija gan minēts, ka smarža būtu ražota Latvijā, tāpat tas nebija minēts arī citiem izstādītiem priekšmetiem, kā Rīgas Balzāmam, Laimas šokolādei un dzintara izstrādājumiem. Pad. savienības izstādes komerciālais vadītājs Michaels Pastušenko paskaidrojis, ka „kopš seniem laikiem smaržu ražošana Krievijā bijusi sava veida māksla. Francijā lieto tās pašas izejvielas un ražošanas veidu kā Krievijā..." Pad. savienība izpārdevusi arī savus kažokādu izstrādājumus izstādē. Visdārgākais bijis Sibirijas caunādas apmetnis — 1500 dol., bet lētākais — 150 dol., balts mīksts kažokādas apmetnis, ar brūniem iezīmējumiem, kas izrādījies mājas kaķa ādiņas. Padomju paviljona vadītājs uz žurnālista jautājumu, vai kaķus šim nolūkam speciāli audzē, paskaidrojis, ka kaķus var iegūt visā Pad. savienībā, jo gandrīz katrai ģimenei esot vismaz viens kaķis un katram no tiem diezgan bieži esot 5—6 kaķēnu.

● Ontario etniskās preses apvienība 8. septembrī rīko daudzkultūru ministra Dr. Stenlija Haidaša godināšanu Royal York viesnīcā. Kopš savas darbošanās parlamentā Dr. S. Haidašs ir etnisko grupu labākais draugs, tādēļ mēs varam izrādīt viņam savu cieņu un veicināt šī vakara izdošanos ar latviešu sabiedrisko un garīgo organizāciju ..vadītāju ..piedalīšanos. Tuvākai informācijai zvanīt Ontario etniskās preses apvienības prezidentam V. Mauko, tālrunis 928-7021 no pl. 12—9 vak. vai Dr. J. Kiršbaumam, tāld. 487-1151 rītos un 363-4991 pēcp.

● Ar groziņu vakaru sestdien, 1. septembrī un dievkalpojumu svētdien, 2. septembrī, beidzās vasaras sezona latviešu katoļu lauku īpašumā Mežciemā. Groziņu vakarā piedalījās ap 80 personu. Vakara dalībniekus uzrunāja Mežciema pārvaldes priekšnieks V. Miklašēvics, bet A. Vuciņš stāstīja 4 fabulas no Pērsieša un Franča Trasūna darbiem. A. Mukta nolasīja Čikagas jaunieša domrakstu par gaŗajiem matiem. Svētdienas rītā notika sezonas pēdējais dievkalpojums, ko sarīkojuma zālē vadīja tēvs Jānis no Montrealas. Pēc tam bija kafijas galds.

● Latgaļu kultūras dienas risināsies no 6.—8. oktobrim Igauņu namā (958 Broadview Ave.). Atklāšana 6. okt. pl. 5.30 vak. ar koncertu un priekšnesumiem.

● No Latviešu nama valdes sekretāra pienākumiem atteicies A. Šteinbachs. Viņa pienākumus pārņem A. Vuciņš.

Arī Toronto dzīve kļūst nedrošāka

Toronto ar katru dienu vairāk iegūst lielpilsētas seju ne vien iedzīvotāju skaitam pieaugot, bet arī palielinoties noziedzību skaitam. Pats jaunākais — huligani var vērsties pret atsevišķu cilvēku, kamēr apkārtējie tikai noskatās un neiejaucas. Vai katram no mums palicis atmiņā pirmais laiks šinī kontinentā, kad pārsteidza bērnu izkaušanās uz ielas, bet neviens pieaugušais neaizstāvēja cietušo, pretēji eiropiešu paražai, kad katrs juta pienākumu apdraudētajam palīdzēt. Par līdzīgiem jautājumiem gaŗākus rakstus ievietojis The Toronto Sun ar virsrakstu — Noziegums un sabiedrības apatija.

Žurnālists pastāsta, ka vai ik dienas notiekot kāds uzbrukums autobusu vai ielu dzelzceļu vadītājiem, arī pasažieŗiem, bet neviens neatrodot par vajadzīgu steigties cietušam palīgā. Tā kāda aculieciniece stāsta par gadījumu, kad autobusa vadītājam pēkšņi uz rokas parādījušās asinis. Izrādās, kāds izšāvis logu, domājams, ar skroti. Ikvienam no mums būs gadījies redzēt satiksmes līdzekļos kādu demonstrātīvu smēķējam. Vai jel kāds aizrādījis likuma pārkāpējam?— Nesen lasījām par kādu uzbrukumu 18 g. v. meitenei Skarboro, kas vilkta uz apartamentu mašīnu novietošanas laukumu. Viņa kliegusi no visa spēka, turējusies pretī, pat gaŗāmbraucoša automašīna nobremzējusi, uz balkona sēdējuši cilvēki, tomēr neviens pats nav iejaucies vai zvanījis policijai. — Pirms dažām dienām Ziemeļjorkas iepirkšanās centrā kāds 52 g. v. vīrietis aizstāvējis sievieti, kas tikusi žņaugta. Uzbrucējs vērsies pret aizstāvi, bet neviens pats no 70 cilvēku lielā skatītāju pulka viņam nav steidzies palīgā.

Ir jautājums, kāpēc tāda apatija? Daļēji cilvēki baidās no atriebības, ja nodos savu liecību, daļēji arī baidās nonākt uzmanības centrā. Un ja kādu liecinieku aicina tiesā, pēc šīszemes tiesu iekārtas apsūdzētā aizstāvis viņu var nolikt necienīgā stāvoklī. Likums aizstāv cilvēku, kas iet cietušam palīgā un pats tiek ievainots. Tas var saņemt atlīdzību ik mēnesi līdz 500 dol 40 gadus vai vienreizēju izmaksu 15.000 dol. apmērā. Bet ne jau tādēļ cilvēks palīdz cilvēkam, ka domātu par naudu!

TTC vadītājas aprindas pārspriež turpmāk ierīkot satiksmes līdzekļiem sirēnas vai trauksmes signālus, kuŗus iedarbinot vērstu uz sevi policijas uzmanību. Tas noderētu arī reizēs, kad kāds no pasažieŗiem vai satiksmes līdzekļa vadītājs piedzīvo sirdstrieku.

E. E.

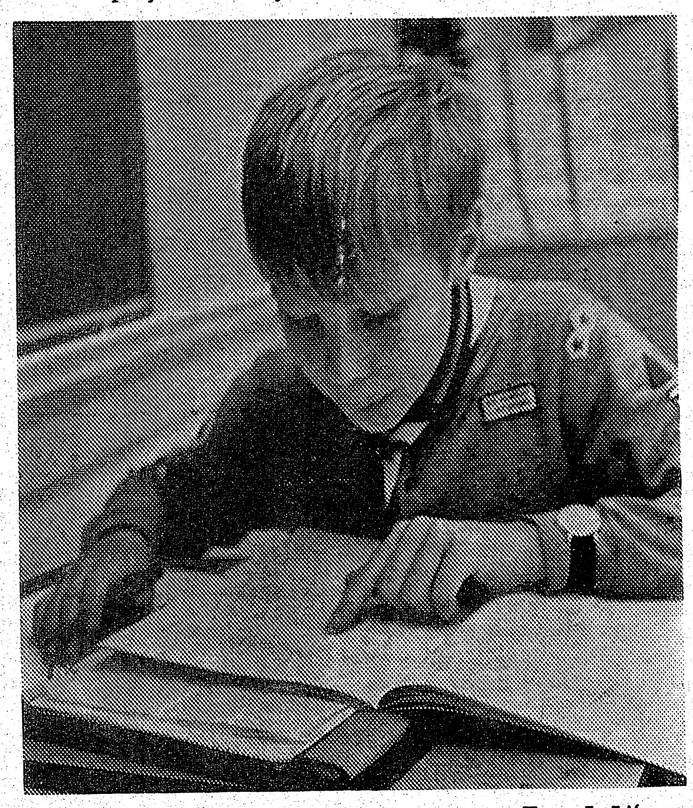

Atpakaļ uz latviešu skolu. Foto: J. Liģers

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 1973./74. GADA KONCERTI:

18. oktobrī — pianiste Verēna Stelpa - Dambrāne no ASV.

8. decembrī — operdziedātāja Ruta Gerke (soprāns) no Rietumvācijas.

14. februārī — čellists Jānis Laurs no Austrālijas.

21. martā — baritons Andrējs Kurmiņš no Kalifornijas, ASV.

Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie Toronto LKA locekļiem un DV grāmatnīcā, tālr. 921-7121; abonenta karte sezonai 9 dol., pensionāriem 7 dol., un studentiem 4,50 dol.: atsevišķas ieejas kartes 4 dol. Visi koncerti notiks St. Lawrence centrā, Town hall.

Čuenlajs apsūdz

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Pagājušās nedēļas starptautisko notikumu uzmanības centrā bija Pekinga un Maskava. Sarkanās Ķīnas komūnistu partijas 52 gadu ilgā pastāvēšanas laikā notikuši tikai desmit šīs partijas kongresi. Komūnisma varas diktātūrā katru partijas kongresu izbazūnē par vēsturisku notikumu un katru kongresa lēmumu partijas propagandas aparāts atgremo mēnešiem, pat gadiem ilgi. Kaut patiesībā kongress ir valdošā diktātora vai vairākgalvainā sarkanā galma teātrāls uzvedums, uzmanīgs vērotājs tajā var saskatīt vienu otru taktisku vai ideoloģisku pagriezienu valdošās kliķes turpmākos plānos.

Kā jau to varēja sagaidīt, ķīniešu kompartijas centrālkomitejā nekādas nozīmīgas pārmaiņas nenotika. Augstākā partijas izpildorgānā — politbirojā vienam otram nācās apmainīties ar krēsliem, dažas vietas atbrīvoja un tajās iesēdināja pāris jaunu seju. Mao paliek šī izpildorgāna priekšsēdētājs un Čuenlajs arī uz priekšu paliek faktiskais lietu kārtotājs. Par notikušā kongresa sensāciju var uzskatīt līdz šim atklātībā tikpat kā nepieminēta Šanghajas tekstilstrādnieka Vanghungvena ierindošanu politbiroja devītnieka izpildkomitejā. Šī deviņvīru izpildkomiteja ir 25 locekļu lielā politbiroja faktiskās varas īstenotāja. Interesanti atzīmēt, ka sarkano mandarīnu devītniekā seši jau ir pāri 70 gadiem, un visa politbiroja caurmēra gadu vecums esot ap 65. Izrādās, ka Vangs ir tikai 32 vai 34 gadu vecs, un tā viņš ir visjaunākais augstākās izpildvaras organa loceklis. Šis fakts vien jau būtu maza sensācija. Vanga negaidītā meteoristiskā politiskā karjēra iegūst pavisam sensacionālu aspektu, ja ievēro to, ka kongresa atreferējumā ķīniešu prese viņu visur min tūlīt kopā aiz Mao un Čuenlaja vārdiem. Arī visos preses izdevumos izcilā vietā redzami foto uzņēmumi, kuros draudzīgi sarunājas Mao, Čuenlajs un Vangs. Tas liek secināt, ka gluži negaidītā gājienā gados visjaunākais Vangs ierindojies trešā vietā Pekingas politiskās varas ranga tabulā. Lai gan šis kongress neizvēlējās jau 80 gadu vecā Mao pēcteci, jo... „Ķīnā esot miljoniem ideālistu, kas pēc Mao aiziešanas varētu stāties viņa vietā", labi informētas aprindas Pekingā ir pārliecinātas, ka tieši Vangs ir vienīgais no pieminētiem „miljonu kandidātiem", kas ātrāk, kā to varētu iedomāties, pēc Mao un slimīgā Čuenlaja nāves, iesēdīsies sarkanās Ķīnas lielmandarīna krēslā. Vangs esot slaida auguma, intelligents, enerģisks, laipns, kautrs — ķīniešu propagandas vārdiem ticot, gandrīz ideāls tromantnieks 800 miljonu lielajai Mao impērijai. Vai Vangs kādā dienā patiesi uzkāps Ķīnas tronī, tas ir tikai ļoti riskants zīlējums.

Manuprāt par notikušā Pekingas kongresa sensāciju ir jāuzskata tagadējā Ķīnas valdības galvas Čuenlaja runa, kurā viņš krasi uzbruka Padomju savienībai: „Brežņeva vadība," teica Čuenlajs, „faktiski ir fašistu diktātūra, kas atjaunojusi kapitālismu un noziedzīgā veidā nospiedusi verdzībā visu tautību iedzīvotājus. Maskavas valdība ir atklājusi savu īsto seju — tas ir jauns carisms. Invāzija Čechoslovakijā, karaspēka koncentrēšana Mongolijā un gar Ķīnas robežām, 1971. gada poļu strādnieku dumpja apspiešana, uzkundzēšanās Ēģiptē un kauna pilnā loma Pakistānas notikumos ir tikai daži no Kremļa noziedzīgajiem gājieniem. Ja Maskava patiesi vēlētos nodrošināt pasaulei mieru, tad tai ar darbiem būtu jāpierāda savi labie nodomi. Tai būtu jāizvāc savs karaspēks no Čechoslovakijas, jāizvācas no Mongolijas un jāatdod Japānai četras salas, ko tā pēc Otrā pasaules kara viltīgi piesavinājās. Padomju un Ķīnas robežu jautājums ir nokārtojams sarunās, kuras neapēno draudi. Maskavai vispirms ir jāatsauc viens miljons karavīru, ko tā sakopojusi pie mūsu robežām."

Čuenlajs 750 vārdu garā runā noradīja, ka starptautisko attiecību aspriegums ir parejoss un tikai maldigs ilūzionens. Padomju savienība un ASV patiesībā cīnoties par virskundzību pasaulē. Šis konfrontacijas smaguma punkts esot Eiropa, bet rietumi to censoties pārsviest uz Tālajiem austrumiem. Pirmo reizi Čuenlajs pieminēja arī bijušas Ķīnas kara ministra un par Mao pēcteci izraudzīta Linpio lomu 1971. gada septembra piecu dienu laikā sazvērestība. Šo dumpi Linpio plānojis īstenot ar sarkanās Ķīnas armijas palīdzību. Lins patiesībā esot bijis galējā labā novirziena supersplegs. Kad sazvērestība cietusi neveiksmi 1971. g. 13. septembrī, Lins līdzāsmas katastrofā nosities.

Nobeigsim desmitā Ķīnas komūnistu partijas kongresa pieminēšanu ar ļoti zīmīgu šaja sanāksmē pieņemtu lēmumu: ik pēc sešiem vai astoņiem gadiem esot jānotiek regulāram kultūras revolūcijām, citiem vārdiem, pati ķīniešu kompartija ir pieteikusi periodisku nežēlīgu un droši vien asiņainu paštīrīšanās nepieciešamību. Šis lēmums ir varbūt vēl sensacionālāks par iepriekš pieminētām divām sensācijām.

Čuenlaja runā nenoliedzami ir daudz pretrunu, tukšas retorikas, bet arī daudz patiesības.

Tā Vašingtonā tieši pēdējā nedēļā nāca zināms, ka „amerikāņu un krievu sadarbības" ietvaros Kremlis šovasar Austrumvācijā vien novietojis 500 visjaunākā parauga padomju tankus. Eiropas valstu diplomāti ir norūpējušies arī par Varšavas bruņoto spēku kontingenta pavairošanu Austrumeiropā, pie tam tanī pašā laikā ASV klusībā savus spēkus ir samazinājuši par apm. 50.000 vīriem. Vašingtona un daļa rietumu politiķi domāja, ka amerikāņu-krievu sadarbības ietvaros Pad. savienība pakāpeniski liberālizēs savu pašu pilsoņu tiesības un tā mazinās politisko plaisu, kas pastāv starp austrumiem un rietumiem. Izrādās, ka šis pieņēmums ir bijis rietumu politiķu naīvs un muļķīgs sapnis.

Tā pagājušā nedēļā Brežņeva doktrinas iekšpolitiskā ēnā Maskavā pabeidzās politiska prāva, kurā ārzemju žurnālistus nepielaida. Par subversīvu aktīvitāti pret padomju varu ar trīs gadiem cietumā un trīs gadiem izsūtījumā notiesāja 59 gadus veco vēsturnieku Pjotru Jakīru un 44 g. veco tautsaimnieku Viktoru Krasīnu. Jakirs un Krāsins esot vaļsirdīgi atzinušies un atklājuši arī Nobela prēmijas laureāta rakstnieka Aleksandra Solžeņicina un arī atomfizika Andreja Zacharova pretpadomju aktīvitāti. Zacharova pēdējais „noziegums" bija tas, ka viņš kādā intervijā apsūdzēja Padomju savienības valdību un komūnistu partiju elementāro pilsoņu tiesību pilnīgā ignorēšanā. Šīs prāvas pret drosmīgiem padomju pilsoņiem, kas prasa neko citu kā tikai to, ko rietumi bija iedomājuši saņemt pretī par saimniecisku sadarbību ar Maskavu — cilvēku tiesību ievērošanu, kripatu humānisma — ir nepārprotams liecinājums, ka Brežņevs atrodas nevis uz liberālisma, bet jauna staļinizācijas ceļa.

Nobeidzot šo rakstu, gribu veltīt dažas rindas tiem latviešu trimdas darbiniekiem un darbiniecēm, kas brauc uz okupēto dzimteni pamieloties ar žāvētiem lucīšiem, sentimentālu iemeslu dēļ, tīras muļķības vai pat noziedzības dēļ. Latviešu nacionālistu, pat latviski domājošu komūnistu vajāšana okupētajā Latvijā turpinājas. Šoreiz pieminēšu tikai dažus konkrētus gadījumus no 1969. gada.

Tā 1969. gada jūnijā Rīgā apcietināja latviešu komūnistu rakstnieces Birutas Gailānes meitu par Latvijas nacionālā karoga izkāršanu. Apcietinātā jaunava bija izaugusi komūnisma vidē un brīvo Latviju pat nebija redzējusi.

1968. gada 7. novembrī Rīgā

((Turpinājums 12. lp.)

Leonīds Cenne 70 gadnieks

Ģimenes un draugu vidū 2. augustā uz 70 ražena mūža gadiem atskatījās Leonīds Cenne. Jubilārs dzimis 1903. g. Rīgas apriņķa Salas pagasta Cenās. Beidzis Rīgas pils. 2. vidusskolu, studējis tautsaimniecību Latvijas universitātē, iegūstot mag. oec. gradu. Ģimnazista gados piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās, apbalvots ar Latvijas atbrīvošanas cīņu 10 gadu piemiņas medaļu. Latvijā darbojies satiksmes ministrijas pensiju kasē par vadītāju, vēlāk bijis amatniecības kameras sekretārs un finanču ministrijas budžeta nodaļas revidents; tirdzniecības un rūpniecības kamerā — zvērināts revidents; saimniecības kamerā — daļas vadītājs. Bēgļu laikā Vācijā strādājis Mežotnes nometnē Oldenburgā par saimniecības vadītāju, vēlāk par IMCAs vadītāju emigrantu caurlaides nometnē Falingbostelē, bet Kanadā strādājis Montrealas Life apdrošināšanas birojā, ilgus gadus par daļas vadītāju. Bijis aktīvs Montrealas draudžu dzīvē, turienes korporāciju kopā u.c. Jubilāram ir viens dēls Ivars, ārsts zobu slimībās, un divi mazbērni. Leonīds Cenne pieder pie korp. Latvia saimes. Augšējā attēlā jubilārs ar dzīves biedri Elvīru un mazbērniem Pēteri un Laumu.

G. A.

★ Vismaz trīs lielas kanadiešu pārtikas vielu sabiedrības pazemina cenas karbonādei, bēkonam un kartupeļiem par 10 centiem mārciņā. Cenas pazemināšot apm. 30 precēm.

★ Ne vien ASV, bet arī Kanadā augstās gaļas cenas pamudina vienu otru gaļu „iegādāties" nelikumīgi. Tā vienā otrā vietā laucinieki savus ganāmpulkus sārgājot ar ieročiem un meža zvērus šaujot „ārpus sezonas." Dabas bagātību ministrijas ziņotājs izteicies, ka daži jau patvarīgi atklājuši pīļu sezonu, kas sākas tikai 29. septembrī.

★ Indija 28. augustā paziņojusi, ka piekrīt 90.000 pakistāniešu atbrīvošanai. Tie bija Indijas gūstekņi no 1971. g. Bangladešas brīvības kara. Nolīgums paredz arī 160.000 bengāliešu atgriešanos, kas kara darbībā bija palikuši Indijā.

★ No 23 valstīm visā pasaulē, kas dzīvo inflācijas draudos, Kanada ar 8.1 p. jūnija mēnesī ir vēl 13. vietā. Vēl labāks stāvoklis ir ASV, kuras ir 22.vietā ar 5.9 p. Visbēdīgāk ir Islandei — pirmā vietā ar 18.2 p., otrā Grieķija. Datus devusi Ekonomijas sadarbības un attīstības organizācija.

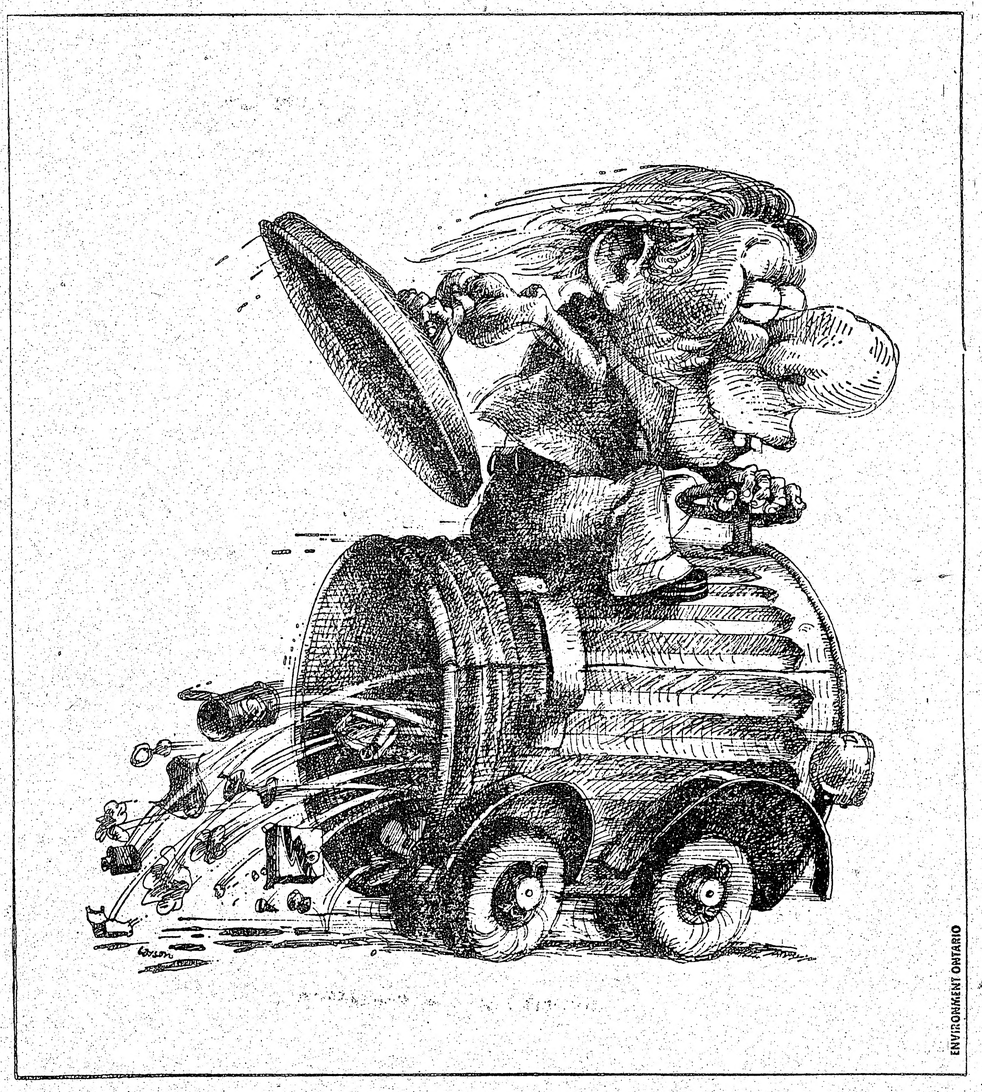

This summer, keep Ontario beautiful.

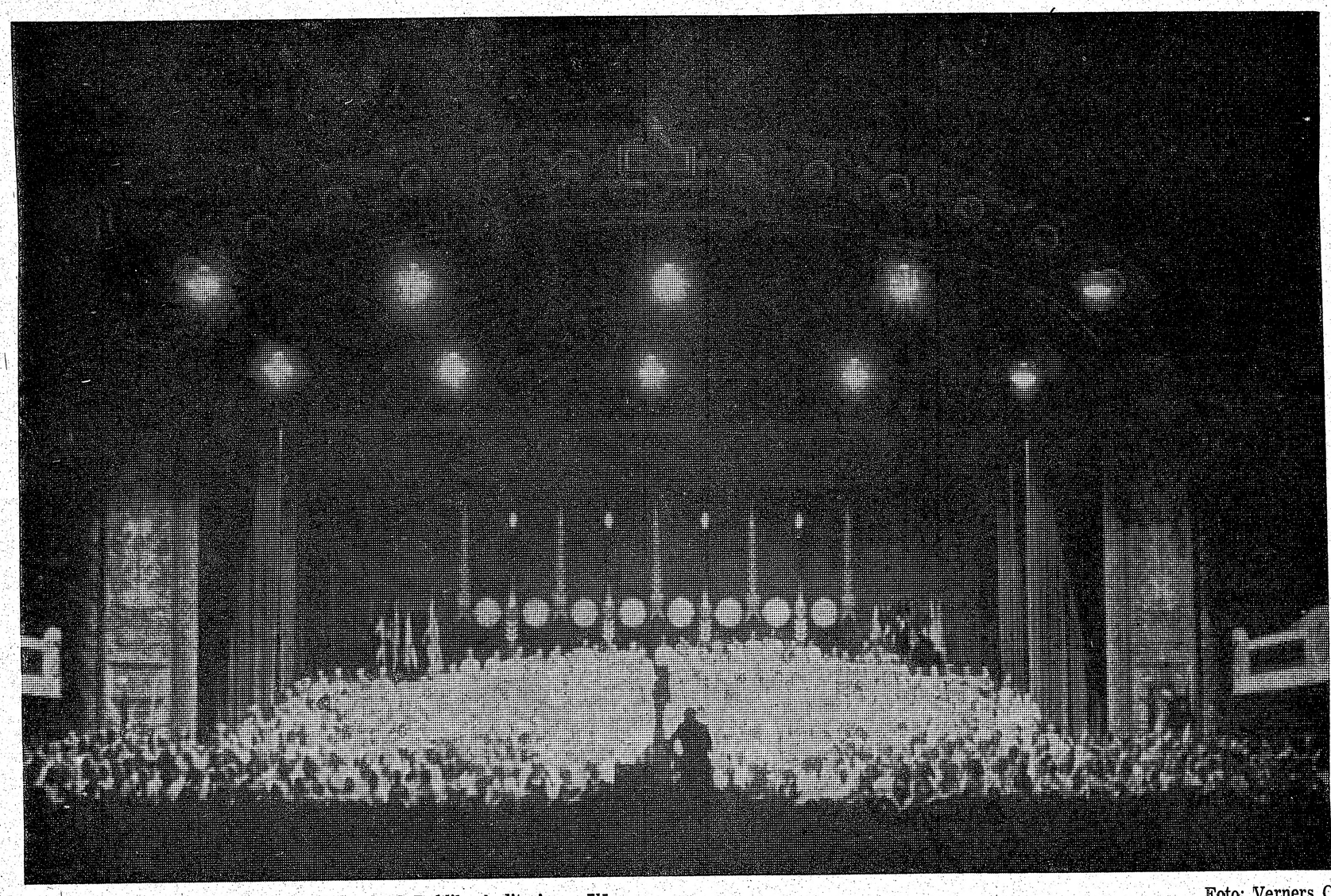

Dziesmu svētku simtgades kopkoncerts Cleveland Publik Auditorium zālē. Foto: Verners Cinis

Kandidāti tautas balvai

PBLA VALDES SĒDE KLĪVLANDĒ

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes sēdē 31. augustā Klīvlandē apskatīja Tautas balvas laureātu izvēli. Balvai bija pieteikti trīs kandidāti — no Austrālijas, Amerikas un Kanadas. Eiropa pieteikusi divus kandidātus, kas ir pret statūtiem. Tomēr abi Eiropas kandidāti bija arī citos pieteikumos. Lai izvairītos no tik daudziem kandidātiem, nolēma dibināt komisiju, kas izstrādātu vadlīnijas kandidātu izvēlei. Kā pārstāvji tur ieiet V. Upeslācis, V. Klīve, V. Eglīte un A. Abakuks.

Izvērtējot Helsinku notikumus atzina, ka nav daudz zemju, kas atzītu Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā. 29 valstis deklarējušas savas simpatijas Baltijas valstīm un tās ir gatavas atzīt baltiešu federāciju. Helsinkos modināta arī pasaules preses uzmanība. Taču no visām intervijām tikai kāda ceturtā daļa iekļuvusi laikrakstos. Helsinku notikumi radījuši ciešākas saites pašu baltiešu starpā. Arī ASV valdības aprindās Vašingtonā interese par baltiešiem augusi.

Eiropas drošības konferences Ženēvas posms sāksies 18. septembrī, bet tas var turpināties ilgu laiku un ievilkties līdz nākamajam gadam. Rietumi nevēlas steigties. Baltijas valstu akciju varētu sākt oktobrī vai novembrī. Sēdē pārrunāja attiecīgus plānus. Atzina, ka baltiešiem nevajadzētu koncentrēties uz visām konferences dalībniecēm. Svarīgākās zemes būtu ASV, Kanada, Anglija, Francija, Īrija, Dānija, Spānija un Vatikāns.

Labi izdevusies līdzekļu vākšanas akcija Eiropas drošības konferences vajadzībām. Kopsummā ienācis pāri par 25.000 dolaru. Kanada devusi 3500 un Austrālija 4400 dol., bet Zviedrija 5000 kronu. Valde pieņēma ierosinājumu, ka septembŗa sākumā noskaidrojamas darbības iespējas Ženēvā.

Plašas debates izraisīja J. Dimanta ierosinātais Latvijas brīvības fonds. Valde no ierosinātāja saņēmusi pārmetumus par lēno darbību. Labākais atrisinājums būtu, ja katrs ziedotājs dotu 500 dolaru, ko ierosināja U. Grava, bet nevajadzētu atraidīt arī mazākus ziedojumus. Vajadzīgi fonda darbības noteikumi. Nolēma fondu dibināt pie PBLA. Par kapitāla izlietošanu varētu lemt valde ar trīs ceturtdaļbalsu vairākumu. Naudas uzkrāšanai bankā iekārtojams atsevišķs konts. Iemaksas varētu kārtot arī pa daļām. Nolēma radīt finanču komisiju ar pārstāvjiem no katras zemes. Kā priekšsēdis darbosies U. Grava, bet locekļi J. Dimants, Dr. A. Šteins, V. Vītols, kā arī Austrālijas un Eiropas pārstāvji.

—be

Literārie sarīkojumi

Klīvlandes dziesmu svētkos sevišķa vērība bija pievērsta literāriem sarīkojumiem. Latviešu preses biedrības 1. septembŗa sarīkojumu atklāja svētku rīcības komitejas priekšnieks E. Auzenbergs, kam sekoja Latviešu preses biedrības V. Irbes uzruna. Rakstnieks un gleznotājs Egils Kalme bija rūpējusies par skaistu dekorējumu. Trīs tautu meitas zem liela ozola simbolizēja brīvās Latvijas — Vidzemi, Kurzemi un Latgali, bet divi mazie bērziņi liecās okupācijas varas priekšā. Katrā pusē šim gleznojumam bija divi dziesmu svētku simboliski gleznojumi, kuŗus vairs neredzēja otrās dienas literārajā sarīkojumā. Lielo dekorāciju savā īpašumā ieguva DV Toronto nodaļa.

Sarīkojumu lietpratīgi vadīja Ojārs Jēgens no Čikagas. Savā ievadrunā viņš atgādināja: „Dariet, ko variet lai Latvija brīva kļūst".

Kā pirmais lasīja LPB goda biedrs Olģerts Liepiņš, ilgi nedzirdēts. Viņa tēlojums bija — Indriķis Latvietis. Savā laikā visvairāk komponētā dziesmiece Elza Ķezbere lasīja dzejoļus, tāpat Ivars Lindbergs, arī veltījumu Veltai Tomai un citiem, „kas gribējuši, bet nav varējuši piedalīties." Ēriks Aistars lasīja prozu, Hugo Krūmiņš balādes, Nikolajs Kalniņš — Dziesma sasauc, par Ņujorkas dziesmu svētkiem, Rita Gāle — simtgadei veltītus pantus, Egils Kalme kaŗavīra atmiņas par izlaušanos no Flederbornas, Vācijā, Modris Lorbergs patriotisku dzeju, bet Biruta Senkēviča — par Rīgas apmeklējuma tematiem... Sarīkojumu nobeidza Andreja Eglīša lasījums. Pēc sarīkojuma vadītāja O. Jēgena raksturojuma, Eglīša mūžs veltīts dziesmai un Latvijai, kas bija šī sarīkojuma vadmotīvs.

Sarīkojumu ar mūzikāliem priekšnesumiem kuplināja Hamiltonas meiteņu ansamblis Atmiņa: Sarmītes Bulte, Zeltīte Šuškova un Dzintra Treimane-Ozola dziedāja ģitaras un kokles pavadījumā. Apmeklētāmazliet pāri 1000.

Otru LPB literāro sarīkojumu 2. septembrī par brīvu tematu atklāja dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēža vietnieks Z. Reineks. Viņš runāja par svešu vēju izkaisītām sēklām, kur aug nezāles. Tomēr viņš izteica gaišu cerību, ka aizēnotajai Latvijas brīvības saulei mākoņi pašķirsies un atkal spīdēs saule.

LPB priekšnieks V. Irbe savā uzrunā norādīja, ka sarīkojumā piedalās literāti „no Kalifornijas līdz Ņujorkai un Bostonai, no Edmontonas līdz Toronto un Montrealai".

Sarīkojumu vadīja Hugo Puriņš. Reinholds Millers lasīja nodaļu no grāmatas, kas kādreiz varētu iznākt. Klausītājiem patika Jāņa Širmaņa nodaļa no nakamās grāmatas Roze un dadzīši, tāpat Artura Voitkus humoreska Karstā putra. Kārlis Ķezbers lasīja stāstu jaunatnei, bet Janīna Babre reliģisku dzeju. Ainas Kraujietes darbi bija sagatavoti „divām balsīm", jo bez autores tos pārmaiņus lasīja arī viņas dzīvesdraugs Viktors Neimanis. Astrīdas Ivaskas lasījums bija veltīts mātes piemiņai. Eduards Freimanis lasīja noveli. Valentīna na Hermane, Zenta Liepa un sarīkojumu nobeidza Andreja Eglīša dzejas lasījums. Atsauksmes par abiem sarīkojumiem labas.

Mūzikālos priekšnesumus deva jaunās paaudzes čellists Juris Ķeniņš Māras Ezerkalnes klavieŗu pavadījumā. Apmeklētāju atkal ap 1000.

Ar 20 minūšu nokavēšanos sākās 31. augusta sarīkojums, ko rīkoja Latviešu rakstnieku apvienība, bet ieeja bija ar ielūgumiem. Sarīkojuma sākumā bija ap 150 klausītāju, bet beigās apmēram 300. Cēliens beidzās pusnakts stundā. Kā šī sarīkojuma vadītājs V. Nollendorfs paskaidroja, šis cēliens uzskatāms par internu sarīkojumu.

Ievadā cēliena vadītājs V. Nollendorfs izteica pārdomas par latviešu tautas likteņiem. Piedalījās 17 literāti, no tiem 13 lasīja dzejoļus, 1 stāstījumu, 1 atmiņas un 1 lugu. Aivars Ruņģis lasīja vienu rindkopu no savas jaunās lugas. Dīna Rauna lasīja savu dzeju. J. Turbadam bija stāstījums, bet A. Rupainis lasīja atmiņas par 1926. gada dziesmu svētkiem. Dzidrai Zeberiņai bija proza, bet dzejoļus lasīja O. Cakars, J. Mazutis, V. Avens, A. Zemdega, O. Stumbrs, A. Ivaska, K. Dzelzītis, B. Bičole, V. Krāslavietis, V. Dreimane, A. Jaunzeme un I. Lindbergs.

ANDREJA EGLĪŠA SARĪKOJUMS

Pēc literārā sarīkojuma 1. septembrī viesis no Zviedrijas — Andrejs Eglītis referēja par problēmām Baltijas jūras krastā, nobeigumā rādot filmu par Nacionālā fonda darbību un Latvijas skatiem. Sekoja V. Petrašēvica filmu izrāde par mākslinieku A. Annusu un Brāļu kapiem Katskiļos.

Dzejnieks Andrejs Eglītis savā referātā atzīmēja, ka mūsu brīvības putns ir ievainots. Sirmais brīvības ozols beidzis šalkot Baltijas krastos. Mums vajadzīgi draugi, kas palīdzētu. Pēc tam viņš norādīja uz Pad. savienības un Ķīnas konfliktu, no kā atkarīga Pad. savienības tuvināšanās rietumiem. Ka Eiropas drošības konferences turpinājums Ženēvā vispār notiek, ir padomju diplomātijas panā-

(Turpinājums 11. lp.)

Teātŗa izrādes un citi sarīkojumi

Klīvlandes dziesmu svētku ietvaros notika divas teātŗa izrādes. Jau 31. augusta vakarā izrādīja R. Blaumaņa Pazudušais dēls, bet dienu vēlāk Anšlava Eglīša Galma gleznotājs. Abas izrādes bija sagatavojis L. Siliņš un tās bija labi apmeklētas. Arī karstums likās par spēcīgu un daži teātŗa cienītāji atstāja zāli pēc diviem vai trim cēlieniem. Der atcerēties, ka pavasarī pēc ģenerālmēģinājuma izrādes Sanfrancisko radās dažādi ieskati par lugas izrādes kvalitāti. Varbūt arī tas cēla skatītāju interesi. Izrādes kvalitāte un skatuves iekārtojums apmierināja.

Luterāņu dievkalpojumā svētdienas rītā archibīskaps A. Lūsis pasniedza Baznīcas nopelnu krustu māc. J. Mekšam no Brazilijas. Kā šis, tā katoļu dievkalpojums un dievtuŗu saiets bija ar pilnām baznīcām un telpām.

Latvieši ir nevien dziedātāju, bet arī dancotāju tauta. Nav brīnums, ka svētku balles bija vislabāk apmeklētie sarīkojumi. Tās notika katru vakaru — sestdienas iepazīšanās un svētdien tautas svētki, pat 4 un 5 zāl Svētdien dejām bija pārdota ap 8000 biļetes, bet pie galc ņiem tik daudz vietu nebi Katrā vietā spēlēja savs orķestris.

Viens no īpatnējākiem bija ALJAs Umurkumurs 31. augusta vakarā. Te priekšnesumu daļā uzstājās Čikagas piecīši un Hamiltonas meiteņu ansamblis Atmiņa, pēc tam deja. Piecīšiem bija krietni daudz apdziedāti latviešu sabiedriskie darbinieki un kultūras notikumi.

Sporta sacensībās 1. septembrī cīņas ievilkās, jo pretinieki likās vienādos spēkos. Pēc spraigas cīņas Amerikas latvieši uzvarēja kanadiešus kā volejbolā, tā basketbolā.

ALJA rīkoja paneļdiskusijas. Latviešu valodas komisijai bija brokastu pārrunas, Latviešu preses biedrībai un Daugavas Vanagiem sadraudzības vakari, rīcības komiteja rīkoja vakariņas, bet daudzas dažādas organizācijas pulcējās brokastīs, visvairāk 1. septembŗa rītā.

Dziesmu svētku sarīkojumi bija rūpīgi gatavoti un plānoti. Grūtības bija ar satiksmes līdzekļiem. Likās, ka Klīvlandē ir maz taksametru. Šoferi un viesnīcu apkalpotāji priecājās par bagātīgām dzeŗamnaudām, tikai sūdzējās, ka svētki tik ātri pagājuši.

V. Irbe

Literārie sarīkojumi

(Turpinājums no 10. lp.)

kums. Tautām, kas neapmierinātas ar padomju okupāciju, jāpaļaujas pašām uz saviem spēkiem.

Andrejs Eglītis visumā nebija pret braucieniem uz Rīgu, bet tas jādarot ar prātu, bez emocijām. No 500 apmeklētājiem, kas ciemojušies tēvzemē, 400 spiesti dot informāciju turienes iestādēm savu piederīgo dēļ. Bez čekas vidutājības neko nevar izdarīt. Braucieni uz Latviju ir jāpārdomā.

Iespējami tikai Rīgas apmeklējumi. Ja uz turieni kāds brauc, tad atgriežoties vismaz vajadzētu būt drosmei pastāstīt, kas tur notiek! Bet pēc atgriešanās liela daļa klusē... Ar braucieniem uz Rīgu krievu ieplūšanu Latvijā nevar apturēt. Rīgā no 731.830 iedzīvotājiem tagad tikai 40,78% latviešu un 42,75% krievu. Katram latvietim Rīgā tagad blakus stāv viens krievs!

Referents pastāstīja, ka žīdi Pad. savienībā iesūtījuši grāmatu saiņus, bet no 10.000 iesaiņojumiem 1000 atsūtīti atpakaļ, bet par 9000 nav ziņu. Sūtītāji par tiem prasījuši atlīdzību, bet padomju pasts atteicies maksāt, norādot, ka „sūtīta propaganda.

Filmā rādīja sarkanarmiešus Rīgā, Brāļu kapus, Brīvības pieminekli. Sevišķi traģiski, bet arī vienreizēji bija skati par latviešu leģionāru izdošanu krieviem no Zviedrijas. Sekoja Nacionālā fonda darbība. Te varēja dzirdēt nelaiķa Teodora Reitera balsi un redzēt bēŗu skatus. Bija redzami izpostītie Latvijas lauki un baznīcas, Centrāltirgus Rīgā. Kādā skatā varēja redzēt „darba varoņus" ar ordeņiem pie krūtīm un mēslu dakšām rokā. Sevišķi bēdīgas bija izpostītās zemnieku sētas. Apmeklētāju ap 450.

Šinī laikā notika ALAs rīkotais sarīkojums par Helsinku konferenci, ko apmeklēja ap 350 tautiešu. Te runāja U. Grava, bet ALAs valdes locekļi atbildēja uz jautājumiem. Abi sarīkojumi gan rīkoti ar rīcības komitejas piekrišanu, tikai nelaimīgi sakrituši sākuma laiki.

—be

VAIRĀK NEKĀ 10.000 APMEKLĒTĀJU TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMĀ

Tautas deju lieluzvedumu Klīvlandes arēnā atklāja PBLA priekšsēdis Uldis Grava, runājot par tematu Latvija latviešiem. 10.500 sēdvietu lielā telpa bija pārpildīta, daži sēdēja pat uz kāpnēm. Par spīti gaisa dzesinātājiem, telpā radās liels karstums, kas skatītājiem un uzveduma dalībniekiem bija grūti panesams. Vairākos gadījumos cilvēki paģība un bija jāmeklē ūdens.

Visi svētku sarīkojumi bija labi sagatavoti, bet sevišķi izcēlās tautas deju lieluzvedums, kas bija rūpīgi izplānots. Sevišķi iespaidīgs skats bija mazo dejotāju parādīšanās laukumā ar maziem Latvijas karodziņiem rokās. Te aug jaunaudze, nebaidoties, ka tā varētu aizmirst latviskās tradicijas. Uzvedumā Stāsti manim, Daugaviņa skatītāji dziedāja līdzi. Labāko atsaucību izpelnījās Draudzības deja. Te no latviešiem, igauņiem un lietuviešiem piedalījās 2 pāŗi no katras tautības. Šī deja simbolizēja trīs kaimiņu tautu draudzību. Deja bija labi izdomāta un sagatavota. Dažas dejotāju grupas mainīja dejotājus, tādā kārtā izmantojot visus dejotājus vienmērīgāk. Uzvedumā piedalījās ap 800 dejotāju. Izskaņā zilā gaismā uz paaugstinājuma no dejotājiem izveidojās Latvijas karogkrāsas, kas saskaņojās ar dejotāju tautas tērpiem. Tautu meitu baltās blūzītes un sarkanie brunči vijās ar tautu dēlu baltajiem tērpiem. Tautas deju lieluzveduma vadītāja Lidija Āboliņa un tautas deju nozares vadītājs Kirils Michailovs saņēma dziesmu svētku 100 gadu atceres medaļu.

Godalgoja 8 labākās deju kopas. Labākās bija Albānija deju kopa Sudmaliņas ar vadītāju R. Grīnmani, Otavas deju kopa Ritenītis ar vadītāju C. Dambergu, Čikagas deju kopa Dzelmieši ar vadītāju V. Dzelmi, Grand Rapidu tautas deju kopa Liesma ar vadītāju E. Brūnu, Ņujorkas latviešu skautu un gaidu tautas deju kopa Trejdeksnis ar vadītāju Z. Gaujenieci, Toronto tautas deju kopa Diždancis un Diždancītis ar vadītāju Z. Miezīti, Indianapoles deju grupa Jautrais pāris ar vadītāju R. Kārkliņu.

Dziesmu svētku pirmajā dienā, 30. augustā, vēl pirms oficiālās atklāšanas, notika sacensības jaundeju izpildījumā. Te godalgoja sešas labākās vienības. Uzvarētāju skaitā bija Losandželosas Pērkonītis, Toronto Lielais diždancītis, Čikagas Dzelmieši, Toronto Daugaviņa, Bostonas skautu deju kopa un Toronto Diždancis.

Uzvarētājus paziņoja tautas deju lieluzvedumā.

—be.

ASV prezidenta meita Jūlija Niksona-Eizenhauera Klīvlandes pilsētas galvas Perka pavadībā ierodas Dziesmu svētku simtgades atklāšanas aktā. Foto: The Clevland Press

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

13. oktobrī, pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē ALT Vašingtonas ansambļa dalībnieku Andas Uršteinas un Osvalda Uršteina dialogs dzejā.

13. oktobrī DV Toronto nod. 23. gada svētku sarīkojums.

21. oktobrī, pl. 4 pēcp. Latviešu namā galvenajā zālē gadskārtējais latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu.

3. novembrī — Kolumbus zālē TLB dāmu komitejas Kabarē vakars pl. 6.30 ar kokteili un 7,30 koncerts „Trīs no Pārdaugavas" un Ilmārs Dzenis. Balle.

4. novembrī — pl. 3 pēcp. Latviešu namā „Trīs no Pārdaugavas".

10. nov. Diždanča uzvedums.

10. nov. DV Toronto nod. Mārtiņu vakars.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

HAMILTONĀ

15. septembrī pl. 9.00 no rīta notiks Lielupē draudzības sacīkstes šaušanā ar mazkalibra šautenēm starp ASV un Kanadas DV izlases šāvējiem.

SV. KATRĪNAS

8. septembrī — plkst. 9 no rīta Sv. Katrīnu LMMK rīko eksternās māla baložu un mazkalibra šaušanas sacensības St. Catharines Gun Club šautuvē. Pēc sacensībām, plkst. 8 vakarā notiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve 101 Garnet ielā (Immaculate Conception Centre). Visi laipni ielūgti.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

29. septembrī pl. 7.30 vakarā Šelburnā, Community Center telpās Latviešu Lauksaimniecības Biedrības 15 gadu darbības jubilejas un Pļaujas svētku sarīkojums ar svētbrīdi, koncertu (DV vanadžu koris Zīle dir. A. Andersone-Plampe), vakariņām un deju.

Deju kopas Pastalnieki dalībniece Sandra Raņķe (pa kreisi) un Sandra Kronīte bija viesu saņēmēju vidū Dziesmu svētku simtgades atklāšanas aktā. Foto: Cleveland Press

Mūsu ilggadīgais kluba biedrs

Kārlis Stagavs

šķīries no mums 1973. g. 20. augustā

Viņu piemiņā paturēs

MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS TORONTO

Izrāde zelta zālē

Ņujorkas latvietim operas izrāde zeltraču pilsētā Kolodado ar labiem māksliniekiem un labu pavadījumu liekas kā neparasts brīnums.

Ņujorkā ir divas ievērojamas operas (Metropolitena un pilsētas), abas labi pazīstamas mākslas cienītājiem, tomēr izrāde zeltraču pilsētā ir piedzīvojums, ko tik drīz nevar aizmirst.

Pirms apmēram 100 gadiem Centrālsitiju Koloradō, Rokiju kalnos, apzīmēja par bagātāko kvadrātjūdzi pasaulē. Toreiz tā bija lielāka nekā netālā Denvera. Tagad Centrālsitija uzplaukst tikai vasarā, bet ziemā liekas kā spoku pilsēta ar nedaudz pastāvīgiem iedzīvotājiem. Denvera tagad ir lielpilsēta, kas plešas plašumā.

Pagājušā gadsimta sešdesmitos gados Centrālsitijas bagātību nerēķināja dolaros, bet gan zelta gabalos, tur valdīja zelta drudzis. Laimes spēlēs tur zaudēja vai laimēja pasakainas summas zeltā. Zeltrači savā starpā izkāvās vai dažreiz savas domstarpības nokārtoja ar ieročiem. Daudzajās dzertuvēs, salonos vai citāda veida uzdzīves vietās viegli dažās stundās varēja atstāt visas nedēļas zelta guvumu.

Kādam radās doma, ka lielos zelta guvumus varētu izlietot citiem mērķiem, ka kaut kādā veidā varētu atbalstīt kultūru. Bija ierosinājums celt operu un aicināt ievērojamākos operu māksliniekus. Operas ēku pabeidza 1878. gadā. Izrādēs piedalījās ievērojamājie mākslinieki no Ņujorkas un pat Eiropas. Atlīdzību maksāja zeltā. Arī pati zāle bija grezni būvēta, zeltā un sudrabā, ar skaistiem griestu greznojumiem, un tanī bija vietas ap 1000 apmeklētājiem, pie kam ievērojamākās apkārtnes ģimenes ir noīrējušas vietas zāles pirmajās rindās uz paaudžu paaudzēm.

Zelta laiki beidzās, beidzās arī operu izrādes. Bet priekš 43 gadiem atkal radās doma atjaunot operu izrādes. Aizmirsto operas namu pārbūvēja un izremontēja. No Ņujorkas un Sanfrancisko aicināja labākos operu māksliniekus, izrādes vasarās atjaunojās. Zālē vairs nav pagājušā gadsimta greznuma, zelts un sudrabs vairs nemirdz, tomēr kaut kas no tā vēl manāms. Šogad notika vēl kāda cita nelaime — tikai trīs dienas pirms operas sezonas atklāšanas nokrita zāles griestu greznojums. Nebija vairs iespējams to atjaunot pirms sezonas sākšanās, tāpēc tagad tur redzami baltie ģipsa ielāpi.

Būvnoteikumi (ja tie vispār bija) pirms simt gadiem bija citādi nekā tagad. Kāpnes uz operas balkonu (pāri par 300 vietu) ir šauras, pat pārāk šauras pēc šolaiku noteikumiem. Bet Kolorado likumu kalpi pieņēmuši īpašu likumu, ka kāpnes operā lietojamas, lai nebūtu jāizdara dārgie pārbūves darbi. Liekas arī, ka pirms 100 gadiem cilvēki savos apmēros vai svarā bija krietni pieticīgāki, jo sēdvietas zālē uz vecā parauga krēsliem iz cieši viena pie otras. Ieejas kartes bija jau izpārdotas pirmajā dienā; piebilstams, ka biļešu cenas līdzīgas Ņujorkas Metropolitena operas ieejas cenām.

Rīkotāji rūpējušies arī par izrāžu noskaņojumu: vietu ierādītājiem apģērbi kā pagājušā gadsimtā. Vīriešu melnais tērps atgādina latviešu tautas tērpu (atskaitot krāsu), ap kaklu melna prievīte, bet kājās garie zeltraču zābaki. Sievietēm gari raibi tērpi, bet apakšbikses līdz potītēm. Visi nodarbinātie ir studenti.

Pirms izrādes uz ielas un kādā šķūnī rāda veco laiku tautiskās dejas. Pēc tam visi gājienā dodas uz operas izrādi.

Izrādes apmeklētāju skaitā redz izcilākās Denveras un apkārtnes ģimenes. Dāmām skaisti vakara tērpi, mirdz briljanti, zelts un citas vērtslietas. Tūristu samērā maz, jo biļetes grūti dabūt. Iespaids lepnāks nekā Ņujorkā.

Atskan uvertīra, paceļas priekškars, zālē sajūsma par dekorācijām, kas rāda dziļuma iespaidu, kaut pati skatuve maza. Klausītāju atsaucība sirsnīgāka nekā lielajās pilsētās. Krietnus aplausus saņem Figaro lomas tēlotājs Dominiks Kosa (Cossa) no Metropolitena operas, kad tas parādās Seviļas bārddzinī. Vairāki kritiķi viņu apzīmē par pašreiz labāko baritonu, še viņš dzied jau trešo gadu. Šī ir pēdējā šīs vasaras izrāde. Pēc izrādes bagātnieki māksliniekiem rīko viesības, un stāsta, ka tās ilgstot līdz rīta gaismai. Daļa apmeklētāju dodas uz šķūni izbaudīt deju un dziesmu priekus, bet pārējie kāpj mašīnās, lai pa kalnu līkumotiem ceļiem dotos uz Denveru.

Zeltrači izrādi nav noskatījušies, kaut gan Rokiju kalni tagad ar viņiem pārpilni. Tā kā zelta cenas krietni cēlušās (pāri par 120 dolariem uncē), rakšana tagad vairāk atmaksājas nekā agrāk. Kalnos darbojas kā profesionāli zeltrači, kas izmanto vecās raktuves ar ierīcēm, tā arī amatieri, kas ar pannām skalo smiltis, cerot atrast kādu lielāku zelta gabalu.

V. Irbe

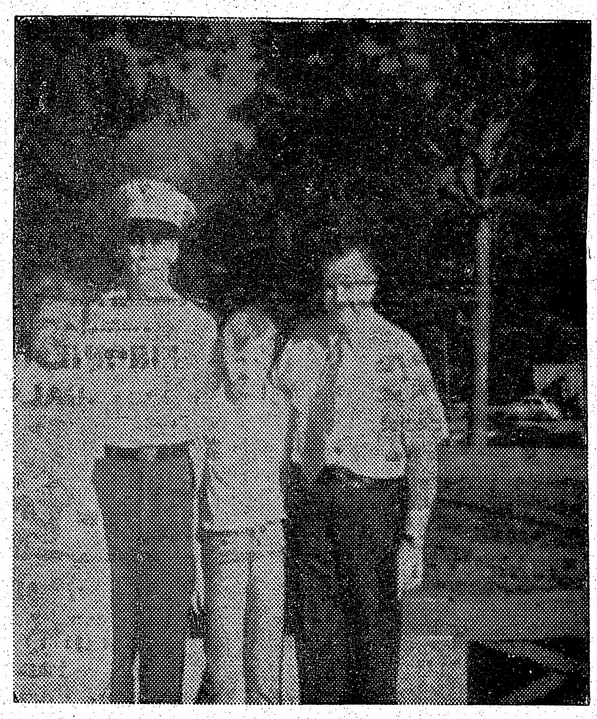

Sekmes sportā un mācībās

Jānis Birznieks ir nevien sekmīgs sportists, bet arī mācībās Vestpointa militārā akadēmijā saņem labas atzīmes. Augusta vidū viņš atgriezies no izlases virsnieku treniņiem Fortnoksā. Tur kādreiz apmācībās bijuši arī ievērojami amerikāņu ģenerāļi Mekarturs un Eizenhauers. Vestpointā J. Birznieks mācās tiltu būvi uz apkārtējiem kalnu ezeriem un Hudzona upes.

J. Birznieks, pēc Arlingtonas vidusskolas beigšanas Pokipsijā, sāka militārās apmācības Vestpointa karaākademijā. Šogad viņam akadēmija piešķīrusi augstāko (A) atzīmi vieglatlētikā. Viņa speciālitāte ir 440 jardu skrējiens, piedaloties parasti arī 4x440 jardu stafetes skrējienos. Kādreiz 600 jardu distanci viņš ar ieģipsētu roku veicis 1:12,6 min. Amerikāņu laikraksti viņa sporta sasniegumiem veltījuši vairākus rakstus. Skrienot 4x440 jardu stafetē, pirmajā maiņā viņa laiks bijis 49,3 sekundes.

Pēc sekmīgi nobeigta pirmā kursa Vestpointa akadēmijā, J. Birznieks 4 nedēļas pavadījis pie saviem vecākiem Poksipijā. Šinī laikā viņš papildinājies klavieru spēlē pie skolotājas V. Anšēvicas.

Jānis Birznieks ir rakstnieku Grīnu radinieks un prof. P. Starca krustdēls.

Augšējā attēlā: Vestpointa militārās akadēmijas kadets Jānis Birznieks atvaļinājumā Pokipsijā, kopā ar māti Rasmu, brāli Kārli un tēvu Ansi. —be

Dīvainie Amerikas likumi

Lielāko tiesu šie likumi vēl arvien pastāv, kaut arī tos vairs nelieto:

Misuri policistiem dienesta laikā nav atļauts košļāt tabaku.

Kaisīt sāli uz dzelzceļa sliedēm Alabamā ir kriminmāls pārkāpums.

Hjustonā, Teksasā, suņu ķērāji pārbaudāmi psīchiatram, vai viņi maz ir kvalificēti ķert noklīdušos suņus.

Tuskumbijā, Alabamā, ir pret likumu turēt vairāk nekā astoņus trušus vienā ielu blokā.

Likums aizliedz ķert zivis ar laso Knoksvillē, Tenesijā.

Denverā, Kolorādo, nav atļauts šaut zaķus no ielu dzelzceļa vagona pakaļējā loga.

Brutonā, Alabamā, lietot motorlaivas pilsētas ielās ir aizliegts.

Leik Čarlā, Luiziānā, aizliegts mājas priekšā atstāt dubļu peļķes ilgāk par 12 stundām.

Springfīldā, Mass., braukt uz automobiļa jumta ir aizliegts.

Pueblo, Kolorādo, ar likumu aizliegts audzēt un ļaut augt pienenītēm pilsētas robežās.

Ja Ohaio pavalstī, Piemiņas dienā, 30. maijā, kāds neievēro runātāju un spēlē kroketu tuvāk par vienu jūdzi no runātāja radiusā, viņu var sodīt ar divdesmit pieciem dolariem.

Hanfordā, Kalifornijā, nedrīkst traucēt bērnus, ja tie lec dubļu peļķēm pāri.

Kolumbijas apgabalā katram taksametram jābūt līdz slotai un lāpstai.

Delaveras likumi prasa, lai lidotāji būtu apgādāti ar ūdeni un pārtiku, ja tie lido virs lieliem ūdeņiem.

Branfordā, Konektikatā, likums prasa, lai ikviens būtu apģērbts no pleciem līdz ceļgaliem, ja iziet uz ielas.

Kīvestā, Floridā, pilsētas robežās aizliegtas bruņurupuču skriešanās sacīkstes.

Likums aizliedz vīrietim nenoskūtam parādīties Carizozo pilsētiņā, N. M.

Klīvlandē, Ohaio, ir pret likumu vairāk nekā diviem dzert no vienas viskija pudeles.

Kanzasas medību likums aizliedz lietot mūļus pīļu medībām.

Nelikumīgi ir skalot kaklu publiskā vietā Luizianā.

Pēc Ņujorkas pilsētas noteikumiem ir noziegums turēt spēļu kārtis dzīvoklī, kas atrodas vienas jūdzes radiusā no arsenāla (armory).

Kalifornijā namamātes var ielikt cietumā, ja viņas nenovāra putekļu drānu pēc lietošanas.

Ročestrā, N.Y., ugunsdzēsējiem dienesta pienākumos jāvalkā kaklasaites.

Kentakijā restorānā gulēt ar likumu aizliegts.

Teksasā neviens nedrīkst slaukt govi, ja tā viņam nepieder.

Kolumbijas rajonā ar likumu aizliegts nogriezt zirgam asti.

Stār pilsētā, Misisipi, aizliegts „izsmiet" publiskas celtnes.

Sanluisā, Misūri, ir nelikumīgi piena iznēsātājiem skriet savā darbā.

Portlandē, Mainē, likums aizliedz kutināt sievieti zem zoda ar putekļu slotiņu.

Ročestrā, Mičigenā, katram, kas grib peldēties, jādod savs peldkostīms policijas inspektoram pārbaudei.

Masačuzetā vīrietis nedrīkst audzēt „kazbārdiņu", iekām nav samaksājis nodokli.

Vaiomingā sievietēm jāstāv piecas pēdas atstatu no letes, ja krogū publiski dzer.

Pēc Ohaio likumiem nav atļauts izbāzt kājas pa automobiļa durvīm, lai izjustu patīkamu vēsmiņu.

Pēc Norfolkas, Virdžinijā, likumiem aizliegts zirgu barot uz ielas.

Daiersburgā, Tenesijā, ir nelikumīgi, ja sievietes pa telefonu norunā satikšanos ar vīrieti.

Midfordā, Pregonā, atstāt pagraba durvis vaļā ir pret likumu. —va—

Čuenlajs apsūdz

(Turpinājums no 9. lp.)

par sarkano karogu noraušanu padomju uzraudzības iestādes apcietināja A. Mislovu un E. Liepiņu. Tā paša gada 2. oktobrī Rīgā, students Ilja Rips, protestējot pret padomju varu, mēģināja izdarīt pašnāvību, sevi dzīvu sadedzinot. Nelaimīgo tiesāja un ievietoja vājprātīgo iestādē. 1969. gadā Maskavā par pretpadomju literātūras ievešanu notiesāja rīdzinieku Ērīku Danni. Viņš strādāja kādā gaisa satiksmes līnijā un par viņa tālāko likteni nav nekādu ziņu. Ar Rīgas žīdu masu apcietināšanām 1970. gadā čeka darbu Rīgā neizbeidza. Lai nekaitētu tiem, kas vēl atrodas apcietinājumā vai gaida tiesu, saprotamu iemeslu dēļ viņu vārdus šoreiz nepieminēsim.

Apciemot Latvijā palikušo tēvu vai māti ir katra privāta lieta, bet mums būtu jāpadomā par to, vai nebūtu jāiegaumē to sabiedrisko darbinieku vārdi, kas šādu vai tādu iemeslu dēļ brauc uz okupēto dzimteni mieloties ar žāvētiem lucīšiem un brētliņām un apgalvo, ka komūnisms tur esot palicis „humānāks". Ja tas tiešām tā, kādēļ viņi nepārdod savas mājas, automobiļus un nepavada sava mūža atlikušās dienas „humānā" komūnisma saulītes gaismā okupētajā dzimtenē?

Aleksandrs Ķegumnieks

Mēģinājums uzspridzināt Ļeņinu

Padomju avoti ziņoja, ka sestdien, 1. septembrī, Ļeņina mauzolejā, Sarkanā laukumā Maskavā, pašizgatavotas bumbas sprādzienā nogalinātas 3 personas — bumbas īpašnieks un divas klātesošās sievietes. Nogalinātais vīrietis, krievu tautības, apzīmēts par „sajukušu prātā". Mauzolejā, kas ir viens no svētākiem komūnistu režīma simboliem, atrodas iebalzamētais Ļeņina līķis. Ļeņins mira 1924. gadā. Kopš tā laika mauzoleju katru dienu apmeklē tūkstošiem padomju pavalstnieku un ziņkārīgie ārzemju tūristi. Bumbas sprādzienā mauzolejam tomēr nekādi bojājumi nav nodarīti.

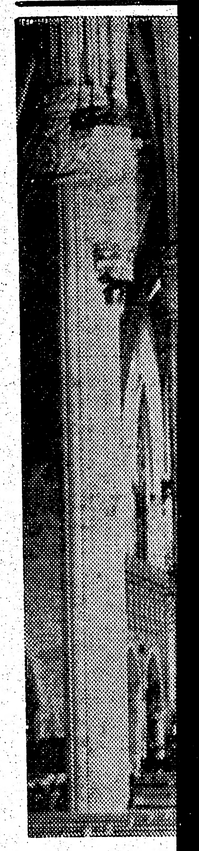

Sv. Jāņa kate
recenziju 3. l

N

Lai apspries
dzimtenē un t
jautājumus,
šanas komiteja
(LAK EC) pre
cis Ķelnē papl
ru atklāja un
priekšsēdis P.
jā piedalījās p
nieki. Darba kā
mi par PBLA
drošības konf
kultūras fondu
tājumiem, Ta
šķiršanu 1973.
ganizāciju sad
PBLA priek
ziņoja par PB
novembrī, kur
su zemju pārs
tenot divus p
Eiropas droš
laikā Helsinko
Pasaules balti
LA uzdevumu
sadalīti: Eiro
stākļu pētīšan
kai — mācība
Ar gandarīju
tēt, ka nākot
nieki. Līdz šī
bam neesot n
uzkrātu līdzek
dīt Pasaules
bas fondu. Šis
raisīja pārrun
mā atzina, k
radīšana ir v
ma galīgu iz
statūtu proje
atstāja uz L
laiku.
Par Eiropa
renci Helsinko
hards un U.
tām summām
riem, memor
izdota apm.
mais konfere
koordināciju
kuŗa sadalīs
sijas. Vēlāk
lietu ministru
runājot turp
des dalībniek

Danfor
IZIRĒ
2 istaba
Tālr.

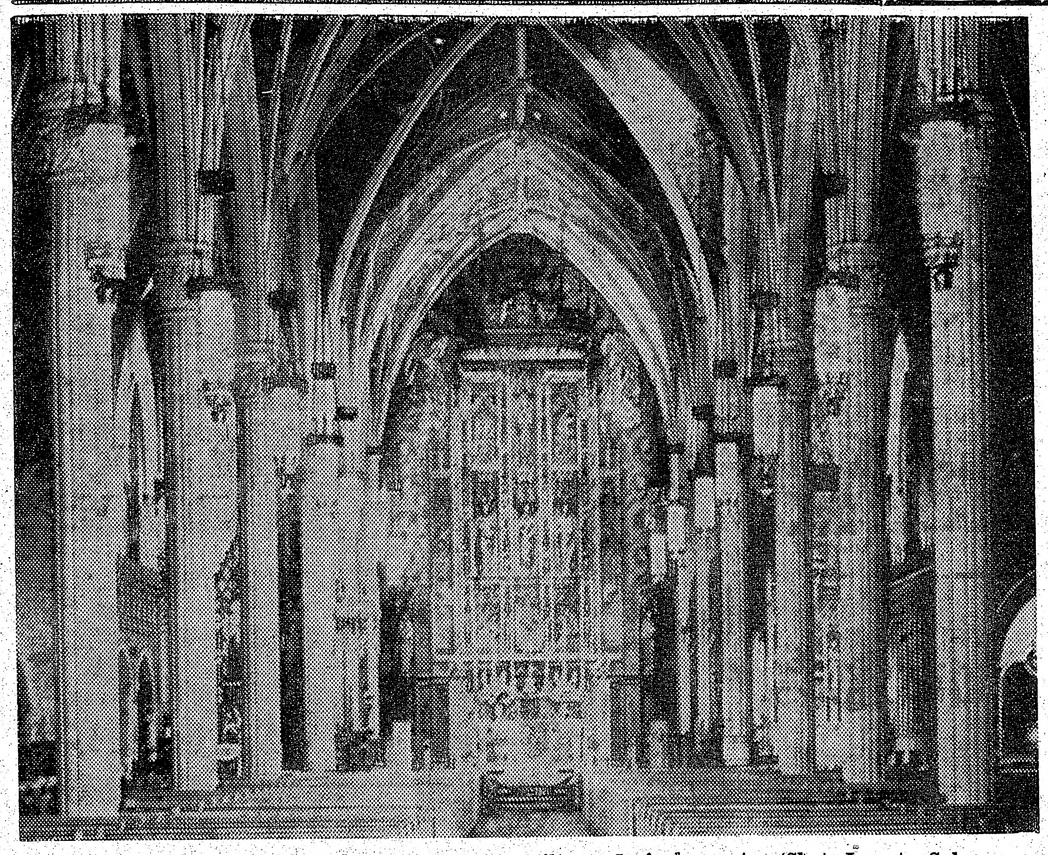

Sv. Jāņa katedrāle Klīvlandē, kur 31. augustā notika garīgais koncerts. (Skat. Imanta Saksa recenziju 3. lpp.)

Nākošā LAK EC sēde oktobrī

Lai apspriestu mūsu tautai dzimtenē un trimdā nozīmīgus jautājumus, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra (LAK EC) prezidijs bija sasaucis Ķelnē paplašinātu sēdi, kuŗu atklāja un vadīja prezidija priekšsēdis P. Reinhards, un tajā piedalījās pavisam 44 dalībnieki. Darba kārtā bija jautājumi par PBLA darbību, Eiropas drošības konferenci, Globālo kultūras fondu un izglītības jautājumiem, Tautas balvas piešķiršanu 1973. g., jaunatnes organizāciju sadarbību u.c.

PBLA priekšsēdis U. Grava ziņoja par PBLA sēdi pag. gada novembrī, kur piedalījušies visu zemju pārstāvji. Izdevies īstenot divus projektus: akciju Eiropas drošības konferences laikā Helsinkos un nodibināt Pasaules baltiešu apvienību. PB LA uzdevumu veikšanai darbi sadalīti: Eiropas daļai — apstākļu pētīšana Latvijā; Amerikai — mācības līdzekļu sagāde. Ar gandarījumu varot konstatēt, ka nākot klāt jauni dalībnieki. Līdz šim politiskam darbam neesot neviena fonda, kur uzkrātu līdzekļus. Ierosināts radīt Pasaules apvienības brīvības fondu. Šis ierosinājums izraisīja pārrunas, un kopsavilkumā atzina, ka Brīvības fonda radīšana ir vajadzīga. Jautājuma galīgu izlemšanu, kā arī statūtu projekta izstrādāšanu atstāja uz LAK EC kopsēdes laiku.

Par Eiropas drošības konferenci Helsinkos ziņoja P. Reinhards un U. Grava. No saziedotām summām, apm. 20.000 dolariem, memoranda vajadzībām izdota apm. trešā daļa. Nākamais konferences posms būs koordināciju komisijas darbība, kuŗa sadalīs speciālistu komisijas. Vēlāk Ženēvā sanāks ārlietu ministru konference. Pārrunājot turpmāko darbību, sēdes dalībnieki ierosināja pievērst konferences dalībnieku vērību tiem ierobežojumiem, kādus padomju vara uzliek palīdzības saiņu un medikamentu sūtīšanai uz Latviju, kā arī aizliedz pārsūtīt mākslas un kultūras darbus.

Archibīskaps A. Lūsis plašāk ziņoja par savu apmeklējumu Vatikānā pie pāvesta, kā arī par sarunām ar Pasaules baznīcu apvienības ģenerālsekretāru Dr. F. Poteru un nod. vad. Dr. Nilliusu.

Izskanēja atzinība par labi sagatavoto memorandu un mūsu pārstāvju noteikto rīcību un drošo stāju. Ļoti atzinīgi novērtējama baltiešu sadarbība, kas vēl paplašināma un nostiprināma.

P. Reinhards ziņoja par Globālā kultūras fonda izveidošanu. Fonda priekšsēdis ir prof. V. Klīve, bet priekšsēža vietnieks Eiropā J. Andrups. J. Andrups ziņoja par Kultūras talcinieku karšu izplatīšanu Lielbritanijā, Vācijā un Zviedrijā. LAK EC prezidijs apstiprināja par Eiropas latviešu pārstāvjiem pie BPLA Kultūras fonda valdes proponētos kandidātus. LAK EC prezidijs apstiprināja Globālā kultūras fonda darbības noteikumus, ko pieņēmušas jau pārējo 4 zemju apvienības, un proponēs tos galīgai apstiprināšanai LAK EC kopsēdē oktobrī.

Daudz darba prasīs mācības grāmatu sagatavošana. Eiropas latviešu saimē izglītības darbs vēl nav koordinēts, bet tiklīdz tas būs paveikts, mēģinās darbu saskaņot ar AĻAs Izglītības biroju.

Apsprieda un izlēma Tautas balvas piešķiršanu 1973. gadā, ko paziņos 18. novembrī.

Jautājumu par jaunatnes organizāciju sadarbību nevarēja iztirzāt, jo klāt nebija nedz Jaunatnes daļas vadītāja I. Freimaņa, nedz ELJAs pārstāvja. LNPL Jaunatnes padomes priekšsēdis I. Kažociņš ziņoja, ka Anglijā sadarbība ir laba. LNPL jaunatnes padomē darbojas arī ELJAs Anglijas nodaļas priekšsēdis. Pārrunas izraisīja ELJAs informācijas pēdējais izdevums, bet tā kā nebija klāt neviena ELJAs pārstāvja, šā jautājuma izšķiršanu atlika uz nākamo sēdi.

Sēdes vadītājs izteica pateicību Dr. V. fon Kleistam par rakstu Baltische Briefe, kur pieminēts mūsu memorands Eiropas drošības konferences laikā. Pieņēma zināšanai, ka 1968. gadā dibinātā Latviešu konservātīvo partija Zviedrijā lūgusi to uzņemt LAK EC sastāvā ar politisko partiju tiesībām. Austrālijas un Jaunzēlandes latviešu sveicienus līdz ar aicinājumu piedalīties Kultūras dienās Austrālijā šēdes dalībniekiem nodeva šo divu tālo zemju pārstāvis G. Bogdanovičs.

A. L.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes kapu svētku laikā 12. augustā pēkšņi saļimušo Elfrīdi Jaunkalni nogādāja Bladžeta slimnīcā, kur viņa, nenākot pie samaņas, mira otras dienas rītā. Viņa bija dzimusi Sakas pagastā. Aizgājējai veltīts aizlūgums notika 15. augusta vakarā latviešu draudzes baznīcā, bet nākošajā dienā izvadīšana uz Vudlavna kapsētu, fūnerālijas vadot māc. Kr. Hermanim. Kapsētā no nelaikes atvadījās un ziedus nolika Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes pārstāvis H. Ķerpe, no Bēru fonda — B. Maine, no Grand Rapidos un apkārtnē dzīvojošiem Latvijas armijas virsniekiem un to ģimenēm — Ed. Rozenbergs, Dr. R. Markus u.c. Bija ieradušās arī pāris ģimene no Floridas — Jaunkalnu ģimenes tuvi paziņas. Pēc aizgājējas sēro vīrs, meita ar znotu, māsa Zviedrijā, divas māsas Austrālijā un citi radi dzimtenē un svešumā.

● Uz aizvadītiem 70 mūža gadiem 14. augustā atskatījās priekulietis Jānis Radziņš. Viņš beidzis Cēsu ģimnaziju un 1927. g. Latvijas kaŗaskolu. Dienējis 9. Rēzeknes un 8. Daugavpils kājnieku pulkā, ieņemot dažādus amatus ierindā un pulka stābā. Gavilnieka sabiedriskās aktīvitātes svešumā galvenokārt centrējušās ap Daugavas Vanagu organizāciju. Viņš vairākkārt bijis DV apvienības priekšnieks un veicis citus pienākumus. Jubilāra nopelnus novērtējusi ar. DV organizācijas vadība. Jau agrāk viņš saņēmis DV krūšu nozīmi zeltā. Viņš pieder pie korporācijas Fr. Cursica saimes. Kopā ar dzīvesbiedri Elzu izaudzinājuši četrus dēlus, no kuŗiem vecākais Egons ir aeronautikas inženieris Floridā.

V. Z.

Danforth · Logan

IZĪRĒJAMAS

2 istabas un virtuve.

Tālr. 463-2264.

Zemnieku dienas Mičigenā

Jau aizvadīti vairāk nekā divi gadu desmiti, kopš Latviešu agronomu biedrība reizi gadā Mičigenā rīko zemnieku dienu, parasti vasaras torā pusē. Šoreiz tās biedri sanāca 19. augustā Dr. ing. mech. V. Aserīša un viņa laulātās draudzenes saimniecībā Grand Rapidu apkaimē. Bija ieradušies 72 dalībnieki.

Programma sākās ar saimniecības apskati. Sevišķi imponēja plašie barības šķūņi un kūtis, kur agrākais īpašnieks izmitinājis ap 250 cūku. Zemnieku dienu atklāja agronomu biedrības priekšnieks agr. K. Liepiņš, cildinot latviešu zamnieka darbu un veiksmi dažādos laikmetos. Latviešu mežkopju un meža darbinieku kopas vārdā sanāksmes dalībniekus sveica Dr. R. Markus, pastāstot par savu pieredzi gaļas lopu audzēšanā. Agr. A. Varonis bija savācis no vairākiem vīna ražotājiem 12 dažādas šķirnes, kuŗas varēja bagātīgi nogaršot. Viņš arī paskaidroja par vīnogu audzēšanu un izmantošanu. Agr. J. Venners savukārt pastāstīja par jaunākiem atzinumiem ķīmikāliju lietošanā augļu dārzos. Federālā valdība pieņēmusi likumu, ka visas kaitēkļu, slimību un nezāļu apkaŗošanai paredzētās ķīmikālijas lietojamas saskaņā ar instrukcijām uz iesaiņojuma. Tas nozīmējot, ka attiecīgo ķīmikāliju var lietot tikai tām kultūrām un tādos daudzumos, kā noteikts uz iesaiņojuma. Likuma neievērošana atzīta par sodāmu. Kaitēkļus var apkaŗot ne tikai ar ķīmikālijām, bet arī ar bioloģiskiem paņēmieniem, tā zīlītes apēd lapu utis u. t. t. Viņa grāmata Ģimenes mājas augļu dārzs šinī ziņā dod sīkus norādījumus, kas var daudz palīdzēt augšminēto jautājumu noskaidrošanā.

Konservāto un skābēto gurķu un augļu skati vadīja agr. A. Tālberga ar palīdzēm, bet vērtēja paši sanāksmes dalībnieki pēc punktu sistēmas, izvērtējot izskatu, gatavību un garšu. Vislielāko punktu skaitu saņēma V. Švānberga (gurķi), 2. vietā E. Lūse (bumbieŗi, bietes, gurķi), abas no Saginavas, 3. v. M. Kalniņa (gurķi) no Mildlevilles. Sekoja mājinieku un pašu dalībnieku sanestais groziņu azaids, kas pagāja pārrunās un draudzīgā gaisotnē.

V. Zirnītis

Londonas iespaidi

Ir lietas un parādības, par ko parasti neraksta un nerunā, taču bieži tās saviļņo cilvēka dvēseli vairāk nekā lieli sensācionāli notikumi. Sen jau prāts ilgojās redzēt karalienes zemi Angliju, ar tās vēsturi un tradicijām, ietverot ceļojumā arī 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkus Ķelnē.

Mūsu ceļojums sākās no Maltonas internacionālā lidlauka Toronto, kur jau gaidīja ļaužu tūkstoši: tie visi kaut kur lidos. Mūsu lielais „Laker DC 10" gaisa milzenis novietots netālu no lidlauka galvenās ēkas. Formālitātes izkārtojās ātri. Mūsu gaisa milzeņa kapacitāte esot 360 cilvēku, apkalpi neieskaitot. Īsā laikā esam 35 tūkstoš pēdu augstumā, un ātrumu paziņo 560 jūdzes stundā. Drīz vien mūs cienā ar siltām vakariņām. Kungiem izpriecai vēl kādi padzērieni. Ir arī kino ar diviem aparātiem, divos nodalījumos. Skaņu uztveršanai izdala austiņas.

Pēc nepilnām septiņām stundām jau bijām vecajā Eiropā, izkāpjot „Getvick" lidlaukā Londonā. No lidlauka ērta vilcienu satiksme uz galvaspilsētu — lielo Viktorijas dzelzceļstaciju. Tās priekšā taksametru gaidītāju rinda, kas ievēro stingru kārtību. Drīz vien esam pie Daugavas Vanagu mītnes, kur visi var justies kā mājās. Iepriecina „Latvian House" uzraksts uz nama fasādes. Mājas tēvs Sīlis ierāda glītu istabu. Latviskā virtuve sajūsmina.

Pēc īsas atpūtas apskatām Londonu līdz ar Vestminsteras abeju un Trafalgara laukumu. Esmu redzējusi diezgan daudz pasaules skaistāko dievnamu, bet nekur bībliskie tēli dažādās ainās nav tik dzīvi, iemūžināti baltajā marmorā kā Vestminsteras abejā. Protams, arī ļoti daudz greznuma, sevišķi tā sauktajā Royal Chapel, kuŗas ieeja vienmēr aizslēgta. Zīmīga Bakinghemas pils vienkāršība — pelēcība, kas, ja nevēro grezno sardzi, krāšņos vārtus un apstādījumus pils apkārtnē, nemaz neatgādina karalienes mītni. Apstādījumos, tāpat kā Ziemeļamerikas kontinentā vispār, manāms viens otrs „hipijs", kas uz sola nolicies diendusā.

Temzu biju iedomājusies par daudz lielāku upi. Londonas divstāvu autobusi liekas augsti, neglīti, sajūta, ka var apgāzties, jo turklāt vēl ir īsāki nekā seit Amerikā. No otra stāva gan var labi apskatīt pilsētu. Skaists un labi kopts ir Londonas lepnums Haidparks — apstādījumi, strūklakas, skulptūras, soliņi atpūtai. Gar sētas malu, tāpat kā šeit, mākslas draugi izstādījuši savus darbus: gan gleznas, sudraba rotas lietas, gan arī skulptūras. Angļi ir intelliģenta, pieklājīga tauta — jaunieši pieceļas, dod vietu vecākai paaudzei autobusos.

Svētdienas rītos daudzus simtus saista Trafalgara laukums pašā centrā, ar strūklakām, skulptūrām, atpūtas soliņiem un neskaitāmiem baložu bariem. Laukuma stūrī graudu pārdevēji, no kuŗiem londonieši pērk graudus un baro savas dūjas. Putnus nebaro bagātā šķira, bet cilvēki ar labu sirdi.

Elza Alka

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Eduards Līcis

Bada skrējiens pēc maizes

KĀ IZLAUPĪJA LATVIJAS MAIZES KLĒTIS

Latvija ir lauksaimniecības valsts, tāpēc tauta pagātnē arī nekad nav cietusi badu, izņemot dažus kaŗa, mēra un neražas gadus. Ja pēc Pirmā pasaules kaŗa ieveda labību, rudzus līdz 1931. g. un kviešus līdz 1932. g., tad tā bija pārvaldes vaina. Izņemot dažus gadus, kad lauksaimniecība pie mums kaŗa iespaidā bija ruinēta, vēlākā labības ievešana bija lieka un mūsu valsts interesēm kaitīga — izdeva valūtu par to, kas pašiem palika pāri un atrāva līdzekļus savas zemes ražotājiem un saimniecības atjaunotājiem.

Pārmaiņas sākās ar 1930. g., kad Ulmaņa sasauktā kabineta zemkopības ministrs Alberings nodibināja Labības biroju — uzpirkt maizes labību, garantējot normālu cenu un pēc tam eksportēt labību arī uz citām zemēm.

Bet labības tirgus jau bija nokavēts, tāpat saeima kavējās pieņemt arī bēkona eksporta likumu. Dienvidu kaimiņš to pasteidzās pieņemt un izmantot, tā ar šo projektu aizejot priekšā Latvijai, pārejot no zosu eksporta uz bēkona.

Ja apstākļi Latvijā pēc 1. pasaules kaŗa strauji uzlabojās, nonākot pat pārtikas, apģērba, apavu un citāda veida priekšmetu pārpilnībā, tad to uz privātsaimniecības pamatiem deva lauksaimniecības valsts. Padomju kolchozs un sovchozs turpretim visus savus 50 pastāvēšanas gadus bija paraugs trūkumam. Ja maizes klētī Krievijā cilvēks vēl šodien dzīvo pusbadā un pusapģērbts, tad tur valsts saimniecība nav kārtībā. Un ja vēl līdz šim tur nav maizes bijis, tad arī nebūs, un ikviena komūnas vergu valsts nolemta bojā ejai, kad pārpilnais pacietības mērs cilvēkos reiz būs beidzies. Tā tagadnes piedzīvojumi paveŗ nākotnes ceļus.

Daudzi domā, ka pats komūnas skrējiens uz rietumiem nav tik daudz savienots ar cilvēku pakļaušanu kā ar maizes badu. Ja Latvijā maizes pietika visiem un vēl palika pāri, tad tagad jāieved labība no Kanadas un ASV. Pat okupētajā Ukrainā, pasaules labākajā melnzemē, kvieši vairs neaug kā agrāk.

Neviens no ārpasaules līdz šim nav redzējis padomju raktuves, ko sarga vairāk nekā Kremli, un vergu mītnes tundrā. Kāds daudzums labības apmainīts pret šais raktuvēs iegūto zeltu, to zinās labāk pašas valstis, kas līgst tirgus darījumus.

Ko mēs varētu teikt, aplecinot savas zemes pagātni un nākotni? Slava Latvijas arājam! Šīs pagātnes un nākotnes maizes klētis no mums nestāv tālu. Ventspils ostā jau cara laikā atradās prāvs elevātors ar saldētavu un noliktavām. Šo noliktavu tur Ventspilī kādreiz bija pāri simtam. Elevātors kalpoja eksportam, sākot no Krievijas dienvidiem pie Volgas. Putni un meža zvēri tika eksportēti no Ventspils saldētavas tieši uz Londonu. Sākoties Pirmajam pasaules kaŗam, elevātora ierīces nomontēja un aizveda uz krievzemi.

Nodibinoties Labības birojam, pārņēma tikai dažas telpas, bet labības krājumiem ātri augot, noliktavu skaits vairojās.

Noliktavu vadītājs no 1939. g. sākuma līdz 1944. g. rudenim bija Alberts Putiks. Liepājā viņš bija adm. virsnieka vietnieks divīzijas stābā ģen. O. Dankera laikā, vēlāk Labības biroja Liepājas noliktavu pārziņa palīgs un drīz Ventspils elevātora vadītājs.

Mūsu ceļi krustojās jaundibinātajā biedrībā Latvju jaunatne. Tur Putiks darbojās valdē, pārzināja sporta sekciju, kas varēja lepoties ar izciliem spēkiem un sasniegumiem sportā. Apriņķa valdei uzpērkot labību zemkopības ministrijas vajadzībām, mani ceļi veda uz Labības biroju Rīgā.

Latvijā pēdējo reizi ar savu paziņu Albertu Putiku tikos 1944. g., Vasarsvētkos Ventspilī. Jau no bērnu dienām mani ļoti interesēja labības krātuves. Pēc vectēva nostāstiem viņa dzīves astoņdesmitos gados bieži vien laukos bijusi arī neraža, tādēļ ar labpatiku noraudzījos tēva labības apcirkņos, kas nekad nebija tukši, un garām braucot ievēroju pagasta „magazīnas" ēku, kas manos bērnības gados sevī slēpa milzum labības.

Šajā apciemojumā Putiks atslēdza savas pārzinātās labības noliktavas, lai tās man parādītu. Kaut gan kaŗš ilga jau gadiem un zeme gadus četrus bija okupēta un rīkojās iebrucēji, labības noliktavās bija vēl samērā diezgan daudz. Nav pārspīlēti stāstījumi presē, ka Latvijas un mūsu abu kaimiņu pārtika baŗojusi gadiem veselas frontes armijas. Latviešu zemnieks svīda tīrumā kā miera, tā kaŗa laikā.

Savu labības glabāšanas darbu Putiks apmainījis pret darbu vilnas austuvē Anglijā, tagad pensionējies. Kad tiekamies, atkal runājam par šīm vecajām labības pārpilnības dienām, kas atkāpušās tālu pagātnē, tautai pārtiekot no tā, ko pasniedz svešie ... Gadus sešus pirms Latvijas atstāšanas liktenis Putikam bija lēmis vadīt prāvās Labības biroja noliktavas Ventspilī, šīs maizes klēts modernizēšanu, tās uzplaukumu un bojā eju divās okupācijās.

Kaŗa saimniecības politika vispirms ietekmēja maizes krājumus un citu pārtiku. Bez tās near dzīvot ne miera, ne arī kaŗa laikā. Maizes krājumus par kaut ko svētu laikam uzskatīja arī tie, kam tās nebija pietiekami, tādēļ tie čakli devās pie kaimiņiem, lai laupītu. Krājumus paņēma, glabātājus centās aizstāt ar savējiem.

(Turpinājums sekos)

The Peoples Denture Clinic

Ontario Zobu Tehniķu Savienības locekle
661 Greenwood Ave., (pie Danforth pazemja pieturas)

IZGATAVOJAM NO LABĀKĀ MATERIĀLA PILNAS UN DAĻĒJAS PROTĒZES, KĀ ARĪ PAPILDINĀJUMUS JŪSU PAŠREIZĒJĀM PROTĒZĒM.

MŪSU DARBS IR GARANTĒTS

Klīnika atvērta no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9 rītā — pl. 1 pēcp. 7 minūtes no Don Mills Rd. un Eglington Ave.

Tel. 461-0633

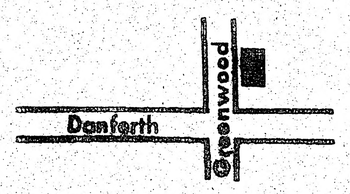

VAI VĒLATIES KĻŪT
PAR KANADAS PAVALSTNIEKU?

INFORMĀCIJA SAŅEMAMA
Pavalstniecības reģistrācijas birojā
TAGAD ATVĒRTS

sešas dienas nedēļā, ik dienas 12 stundas.
Jūsu rīcībā būs kvalificēti darbinieki, kas paskaidros, kā jūs varat kļūt par Kanadas pavalstnieku un palīdzēs jums izpildīt lūgumrakstu.

ATVĒRTS VAKAROS — jūs varat iegriezties pēc darba.
ATVĒRTS NEDĒĻAS NOGALĒS katru sestdienu un svētdienu.
DARBA LAIKS no plkst. 10 rītā līdz plkst. 10 vakarā
no otrdienas līdz svētdienai (pirmdienās slēgts).

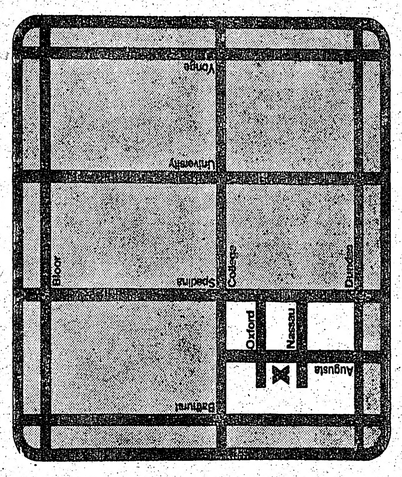

252 AUGUSTA AVENUE
(in the Kensington Market)
Tel. 369-3397 369-3410

Secrétariat d'État Secretary of State

Žurnālista arods

Žurnālista arods pēdējos gados nonācis godp, kā secināms no Kolumbijas universitātes žurnālistu fakultātē nolasītās statistikas. Skolēnu skaits dažādās amerikāņu žurnālistu skolās un studentu skaits universitāšu žurnālisma fakultātēs katru gadu pieaudzis, kamēr citos arodos tas samazinājies. Pirms gada izdarītā aptauja rādījusi, ka no 1073 dažādām amerikāņu kolledžām 553 bijušas kaut kāda veida žurnālisma mācības vai kursi. Mičigenas universitātes masu sazināšanās (komūnikācijas) iesācēju kursā bijuši 300 studentu, kaut arī daudzi no viņiem studiju laikā nav domājuši, ka viņi par savu karjēru izraudzīsies žurnālistiku vai kādu citu līdzīgu nozari.

Universitāšu augstākos žurnālistu kursos arī katru gadu studentu skaits pieaug. Kolumbijas universitātē Ņujorkā zinātniskā grada iegūšanai žurnālistikā parasti pieteicas tik daudz studentu, ka tikai katru septīto var uzņemt. Ar katru gadu pieteikumi vairojas.

Mācību laikā universitāte katru dienu izdod savu avīzi Columbia Spectator, bet no 10 dažādu nodaļu redaktoriem neviens nemācās šīs universitātes žurnālistu fakultātē, bet gan dažādās citās nozarēs. Redaktoriem algas nemaksā, bet arī avīzi katrs var saņemt bez atlīdzības, kaut arī iespiests, ka tās cena 10 centu.

Līdzīgs stāvoklis ir arī latviešu laikrakstiem. Arī to redaktori nav studējuši žurnālistiku, bet gatavojušies dažādām citām profesijām. Tikai nedaudziem vidējās paaudzes latviešu laikrakstu līdzstrādniekiem ir universitātes zināšanas žurnālistikā.

Atlīdzība jauniem žurnālistiem nav karaliska, salīdzinot ar citām nozarēm. Daži žurnālistikas studenti domā, ka tas ir interesants nodarbošanās veids, citiem pārliecība, ka te ir iespēja palīdzēt cilvēkiem, kam palīdzība nepieciešama, bet vēl pēc citu ieskatiem šādā veidā iespējams pārveidot cilvēku vai dzīves uztveri un paražas.

Daudzas kolledžas nemaz nevēlas nodarbināt profesionālus žurnālistus studentu mācīšanai, tomēr Kolumbijas universitāte nepieņem nevienu lektoru, kam nebūtu prakse tiešā žurnālista darbā. Viņam var būt dažādi gradi, bet bez pieredzes viņš nav piemērots Kolumbijas universitātē.

Žurnālistam nav tikai jāzina, kā rakstīt, bet jāprot orientēties dažādos jautājumos. Tam jāprot veikli intervēt, izvērtēt dažādas statistiskas ziņas, jāpētī cilvēku domu noskaņojums, jāparedz pareizie vēlēšanu iznākumi, jāprot rakstīt par mūziku, literātūru, ceļojumiem u.t t. Žurnālista redzes aploks ir visa pasaule, tam viss jāredz un jādzird, pēc tam jāprot atrast pareizie vārdi, lai uzrakstītu lasītājiem, neizceļot savu personību.

Arī latviešu žurnālistiem ir lieliskas darba izredzes, par niecīgu atalgojumu. Daudzos gadījumos latviešu avīžu līdzstrādnieks nesaņem nekādu materiālu atlīdzību, pat ne brīvu ieejas karti sarīkojumā.

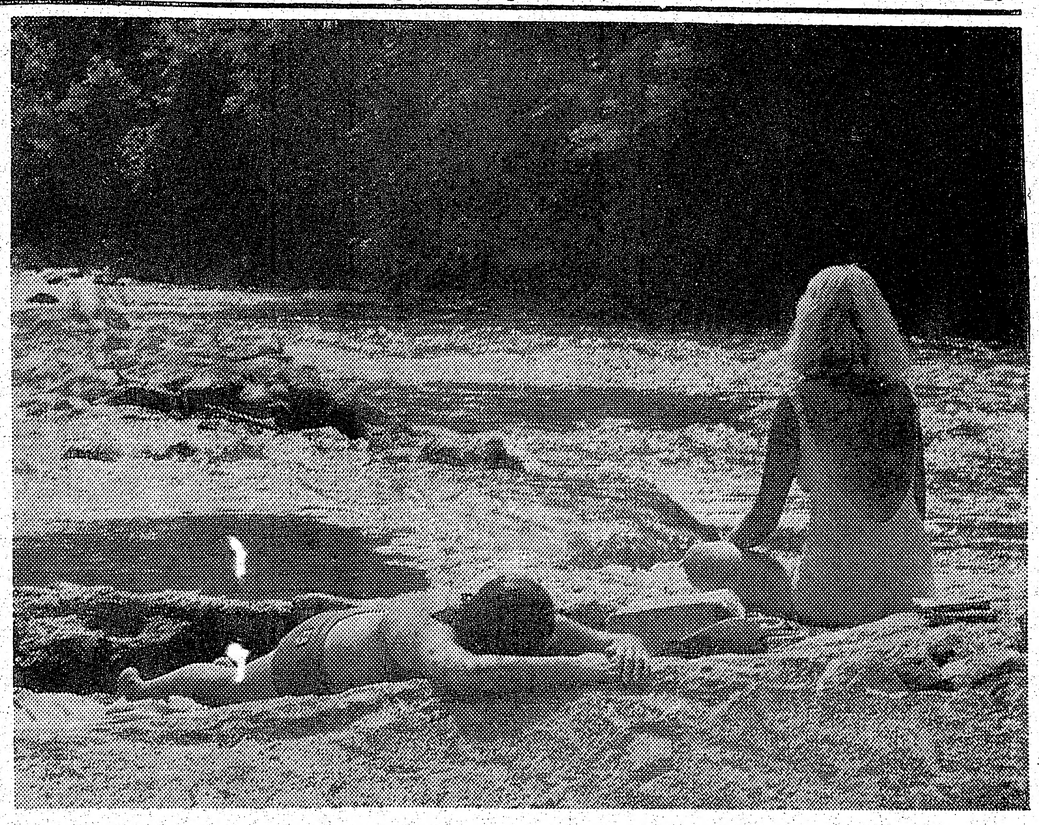

Nevis uz mēness virsmas, bet karstajās augusta dienās pie Nota vasagas upes Saulainē.

Lielākā daļa latviešu avīžu līdzstrādnieku ir pensijas gados. Daļa no viņiem avīžu rakstīšanai pievērsušies jau Latvijā, citi to izmēģina tikai pēdējos gados.

Jauni rakstītāji nerodas tā iemesla pēc, ka jaunatnei ir vājas latviešu rakstu valodas zināšanas un izteiksmes grūtības. Vērojama arī kāda cita parādība. Jaunatne vēlas, lai viņu sarīkojumus, sanāksmes, notikumus, nostāju un problēmas laikrakstos aprakstītu tikai tādā veidā, kā viņi to vēlas. Citādi seko protesti, bet žurnālista pienākums ir rakstīt par notikumiem objektīvi. V. Irbe

VINIPEGA

Latviešu novietne gadskārtējā Folkoramā no 12. — 18. augustam, tāpat kā citus gadus, atradās „Clifton Community" kluba telpās. Folkorāmu vadīja agronoms Alfreds Vītiņš ar palīgiem Elmāru Dīriķi, Ojāru Radovski un Jāni Zariņu. Par māksliniecisko izveidojumu bija rūpējušies Andrejs un Silvija Meistari ar palīdzēm Liliju Kēleri, Olgu Stauveri un Mirdzu Rutuli, bet par saimniecību — Edīte Radovska ar palīdzēm Ernu Vītiņu un Ludvigu Smolinsku. Par viesu reģistrāciju gādāja Livija Meistare un Austra Krastiņa. Folkoramas panākumi bija visu latviešu darbs Vinipegā. Lielais viesu pieplūdums, pāri par 4000, no rīkotājiem prasīja lielu piepūli, panākumu netrūka. Sarīkojuma kasē ienākuši 2000 dol. Folkorāmu uz ārieni reprezentēja Daina Reinfelda. Apmeklētāju spriedums, ka latviešu pāviljons bijis labākais. Interesanti bija Andreja Meistara statistiskie salīdzinājumi. Patika Jāņu svinību atdarinājumi uz skatuves ar leļļu palīdzību. Keramiku bija izstādījuši Juris un Katrina Demes, gleznas — Vinipegas mākslinieki Andrejs Meistars, Lilija Kēlere un Olga Stauvere, bet latviešu rotas lietas un grāmatas — Zigrīda un Ojārs Kļaviņi. Ar latviešu pasta kartēm apgādāja Maija Tizeka.

J. Z.

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto

Ģen. Oskara Dankera

NO ATMIŅU PŪRA

Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem

Glīti iesieta **Cena $7.50**

Pasūtināma

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $.....

Datums: **Paraksts**

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

Oldsmobile - Chevy II - Vega

Chevrolet - Chevelle - Camero

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-11312**

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Ja esat nodomājuši iegādāties jauno vai labu lietotu automašīnu, tad griezieties pa firmas

Courtesy

Chevrolet-Oldsmobile Ltd.

2749 Lake Shore Blvd. W., Toronto
(pie Royal York Road)

Tālr. 255-9151

Pārstāvis ULDIS CIEMGALIS

Jaunākās grāmatas

Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
A. Voitkus — Sudraba un zelta man nav, rom.	$7.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNICĀ

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

Klīvlandes pilsētas . . .

(Pārnesums no 5. lp.)

svētki laikam bija „karstākie" latviešu dziesmu svētki Klīvlandē, kad temperatūra visu svētku laiku bija pāri 90 gradiem. Tas sakarsēja arī sarīkojumu zāles, kur apmeklētājiem nebija viegli izturēt un noskatīties pilnu sarīkojumu programmu. Kopkoŗa koncerta apmeklētāju skaitu varēja vērtēt pāri 13.000, "

Koŗu ienākšanu pieteica Verēna Stelpe-Dambrāne, sniedzot arī paskaidrojumus par koŗiem. Sarīkojumā piedalījās ap 1500 dziedātāju, bet tālākie bija 8 dalībnieki no Austrālijas. Dejotāji, kas piedalījās gājienā, novietojās balkonā. Kad sarīkojumam vajadzēja sākties, bija grūtības ar apmeklētāju vietu atrašanu. Pēc koŗa parādes tie nespēja laicīgi atrast savas vietas, un sarīkojuma sākums nokavējās par 15 minūtēm.

Sarīkojumu atklāja ar fanfaru skaņām, pēc tam ienesa ASV, Kanadas, Latvijas un dziesmu svētku karogu. Rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs savā uzrunā norādīja uz dziesmu spēku. Klīvlandes pilsētas galva R. Perks nolasīja latviešu dziesmu nedēļas proklamāciju. Pēc tam notika kaut kas neparasts. Pilsētas galva pasniedza Klīvlandes atslēgas vīru koŗa diriģentam Kasparam Svennem no Adelaides, Austrālijā un dzejniekam Andrejam Eglītim no Stokholmas. Pēc tam pilsētas galva runāja par ASV kultūras stiprināšanu. Savas runas nobeigumā pilsētas galva Perks aicināja latviešus uzturēt kopību un vienību, kādu parādījuši Klīvlandes dziesmu svētku laikā. Runai sekoja ilgi aplausi, pēc tam Latvijas sūtniecības vadītāja Vašingtonā Dr. A. Dinberga runa (iespiesta atsevišķi). Kongresa mazākuma līderis Dž. Fords sveica latviešus kā 575. senāta un kongresa locekļu pārstāvis. Viņš norādīja, ka Amerikai nākotnē jāatbalsta tautu cenšanās pēc pašnoteikšanās. Pilsētas galva R. Perks un pārstāvis Dž. Fords saņēma dziesmu svētku 100 gadu atceres medaļas.

Koncerta programmā vareni skanēja Gaismas pils, Senatne un citas dziesmas. Likās, ka Rīgā tiešām varēja dzirdēt, ka Klīvlandē dzied Rīga dimd.

Klausītāji sumināja komponistu V. Baštiku par dziesmu Vēstnese un Valentinu Bērzkalnu par dziesmas Noriet saule vakarā komponēšanu. Jāatkārto bija Tek saulīte, tecēdama, bet kā piedevu dziedāja J. Kalniņa Līgo dziesma. Komponistu sumināja, uzliekot galvā ozollapu Jāņu vainagu.

Jauno kantāti Sasauc dziesma ar Andreja Eglīša vārdiem un H. Pavasara mūziku, Dziesmu svēttku simtgades atcerei bija pasūtinājusi dziesmu svētku rīcības komiteja. To izpildīja jaukts koris, orķestris un soliste Irma Kurme, diriģenta A. Purva vadībā. Ar kantāti Tēvijai, solo dziedot Līnai Karlsonei, beidzās svētku kopkoncerts.

Koŗu apvienības ceļojošo balvu rosīgākajam korim ieguva vīru koris Viesturs Kanadā, otrā vietā atstājot Sv. Andreja ev. lut. draudzes kori no Toronto, bet trešā vietā ierindojās Linkolnas latviešu koris. No mazākām vienībām godalgu saņēma vīru ansamblis Kalvis no Toronto. Koris ar lielāko jauniešu procentu bija Dainas koris no Toronto, otrā vietā palika Grand Rapidu latviešu koris, bet trešā — Latviešu biedrības koris Vašingtonas pavalstī. Par etniski pareizākiem tērpiem godalgu saņēma Dainas koris no Toronto, sekoja Čikagas DV sieviešu dubultkvartets, tad vīru koris Junda Montrealā. Jaunākās dziedātājas bija 10 gadīgā Indra Iesalniece no Linkolnas un 11 g. M. Dauksta no Grand Rapidiem. Gados vecākā bija Olga Puriņa no Dainas koŗa.

—be

Mūsu ilggadējais DV Albertas nod. priekšnieks

Edvards Delveris

Dzim.: 1902. g. 2. aprīlī,

miris: 1973. g. 2. septembrī, Red Deer, Alberta.

Tu paliki uzticīgs līdz galam.

Pateicībā un mūžīgā piemiņā viņu paturēs

DV KV valde

Rīga angļu televizijā

Nesen Anglijas ITV televīzijas programmā uz brīdi varēja skatīt mūsu sirmo Rīgu. Programma bija veltīta žīdu izceļotājiem, un tā kā ģimene, kas sniedza interviju, nāca no Rīgas, tad kā pirmo skatu rādīja Rīgas vecpilsētu — liekas, pie Jāņa baznīcas. Viss uzvedums bija nosaukts — Atmiņas no Krievijas, ko stāsta žīdi, kuŗiem laimējies Pad. savienību atstāt. Rīgas žīdu ģimenes māte ir angļu valodas skolotāja; viņai ir divas meitas un dēls. Dēls beidzis studijas un strādājis par skolotāju vakara skolā kādā rūpnīcā. Viņu esot pārsteidzis tas, ka ļaudis, kas dzīvojot trūcīgos apstākļos un smagi strādājot, tomēr esot tik tālu ar komūnisma ideoloģiju saindēti, ka atzīstot, ka tikai komūnisms varot nest mieru un labklājību pasaulē. Pēc viņa uzskatiem komūnistu partijai atbalsta tautā nav, bet no otras puses — tauta esot politiski pilnīgi apatiska, un nelielā intelliģences grupa, kas esot pret komūnistu iekārtu, tautas uzskatus nespējot mainīt.

Abas meitenes, apm. 12—14 gadu vecumā, stāstīja, ka viņām skolā esot likts rakstīt un runāt par politiskiem jautājumiem, kas viņām nemaz neesot interesējis.

Māte paskaidroja, ka grūtākais esot bijis pārtikas jautājums, jo nekad neesot bijis zināms, kur un kādu pārtiku varēs nopirkt, kādēļ esot bijis vienmēr jābūt gatavībā iet un stāvēt stundām rindās.

Interesantu interviju deva kāda Ukrainas žīdiete, arī angļu valodas skolotāja, kuŗa starp citu pastāstīja arī dažus „armēņu radio" anekdotus. Arī viņai esot draudējusi apcietināšana, jo viņa skolniekiem angļu valodas stundā esot citējusi angļu teicienu „All is fair in love and war." Viņai pārmests, ka ar to viņa aizstāvot Hitleru un musinot studentus pret Ļeņinu! Kad viņa smaidot, viņa noteikti smejoties par padomju iekārtu.

Grūzijas žīdi teica, ka Maskava esot tālu un komūnisms — fikcija. Grūzijā esot ļoti dzīvs „melnais tirgus", un arī Maskavā varot labi nopelnīt. Un tomēr arī Grūzijas žīdi emigrē.

Par deportācijām un Sibirijas darbu nometnēm stāstīja kāds intelliģents žīds, kas tur bija pavadījis 15 gadus. Viņa stāstu illustrēja gan zīmējumi, gan arī foto attēli, kas arī mums ir labi pazīstami: novārguši ļaudis, sniega klajumi un milzu meži.

Raidījumu iesāka un beidza ar kādas jaunas žīdietes interviju. Viņa uzskatīja padomju zemi par savu dzimteni, un prātoja par to, kā būtu, ja viņa nebūtu žīdiete, bet krieviete, kas varētu labāk iekļauties padomju tautu vidū. Viņa bija vienīgā no visiem filmā rādītiem izceļotājiem, kas it kā mazliet nožēloja savu soli.

A. L.

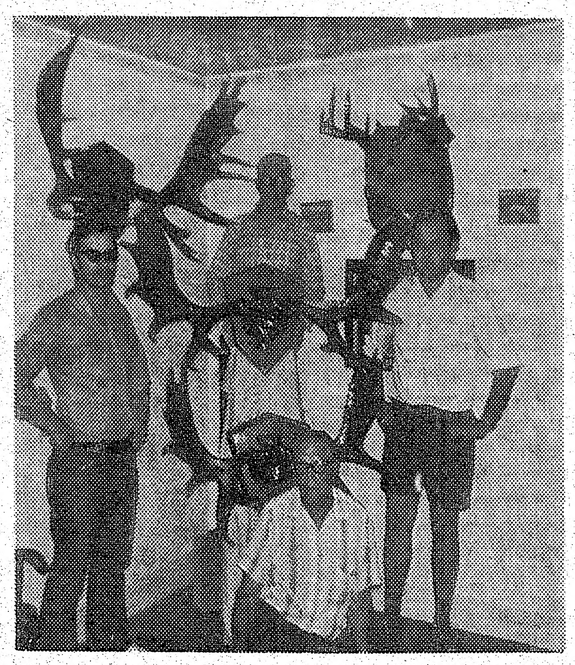

DV Bramptonas nodaļas mednieku kopas dalībnieki pie pagājušā sezonā iegūtām trofejām, no kreisās: J. Verlis, kas medību sezonā nomedījis trīs aļņus, A. Andersons, A. Runcis un A. Stabiņš.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Mazputniņš 176. nrs, augusta burtnīca; mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējusi Lelde Ore, redaktori Laimonis un Līga Streipi, 32 lp.

Kristīgā Balss, 9. nrs., septembŗa burtnīca, Amerikas latviešu baptistu apvienības izdevums, redaktors R. Ekšteins, 16 lp.

EDMONTONA

DV Edmontonas nodaļa 25. augustā bija rīkojusi izbraukumu uz apm. 50 jūdžu attālo Salu ezeru pie Gainfordas. Ezera apkārtnē vairākiem latviešiem ir vasaras mājas. Izbraukumā piedalījās ap 80 nodaļas biedru un viesu priekšsēža A. Stepermaņa vadībā, pulcējoties Edmontonas Sv. Jāņa ev. lut. draudzes priekšnieka V. Brūža vasaras mājā, sakarā ar mājasmāte, vanadžu kopas priekšnieces vietnieces Elmas Brūzes dzīves gadu jubileju. Jubilāri sveica vanadžu kopas priekšniece Zenta Stepermane. Izbraukumā piedalījās arī DV Toronto nodaļas priekšsēža vietnieks O. Kļavenieks, kas informēja par DV Kanadas valdes iecerēm un pasākumiem. Ezera tuvumā ir arī nelaika Džonesa tēva saimniecība, kuŗu tagad apsaimnieko dēls Edvards. Viņa māte Olga Džonesa 29. augustā, kā jau agrāk ziņots, atskatījās uz aizvadītiem 100 mūža gadiem. Viņa ir vecākā vanadze Kanadā un pašreiz veselojas slimnīcā. Sakarā ar 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju, nodaļas valde nosūtījusi DV Kanadas valdei 126 dol. Sēru dienas gadījumā Edmontonas dienas laikrakstā Edmonton Journal bija ievietots nodaļas valdes priekšsēža A. Stepermaņa raksts par varmācīgajām deportācijām Baltijas valstīs. Nākošā gada maijā nodaļa atzīmēs 20 gadu darbības jubileju. Sakarā ar Eiropas drošības konferenci, nodaļas valde bija izsūtījusi parlamenta locekļiem un laikrakstu izdevniecībām Albertas provincē vēstules, uz kuŗām saņemtas 4 federālā parlamenta deputātu atbildes. DV Edmonotnas nodaļā pašreiz 41 biedrs, kuŗu skaitā ir 17 vanadzes. Nodaļas valdē šogad darbojas: A. Stepermans, Z. Stepermane, E. Brūze, J. Šnepsts, P. Heinbergs, A. Štāls, Dz. Štāla un A. Sondars; revīzijas komisijā: J. Jēkabsons, A. Bachs un Dz. Vilka. Sporta sekciju vada M. Laipenieks, bet makšķernieku J. Atvars. Kā nodaļas pārstāve pie kanadiešu organizācijām darbojas Ingeborge Jēkabsone.

Edmontonā un tās tuvākā apkārtnē mīt apm. 250 — 300 latviešu. Vecākās latviešu organizācijas ir latviešu biedrība Imanta ar priekšsēdi Juri Cinātu, kā arī ev. lut. Sv. Jāņa draudze ar tās priekšnieku Valdemāru Brūzi un rosīgā DV centienu sekmētāja DV nodaļa. Ev. lut. draudzē māc. Elmārs Caune no Losandželosas 19. augustā iesvētīja 6 jauniešus: Ritu Čaku, Litu Tarksi, Juri un Ervīnu Tarksi, Dāvidu Skrastiņu un Jāni Videnieku.

DV Edmontonas nodaļas makšķernieku sekcijas rīkotās gadskārtējā makšķerēšanas sacīkstēs piedalījās 15 makšķernieki sekc. vad. J. Atvara vadībā. Par lielāko pikreli 1. godalgu ieguva nodaļas revīzijas komisijas sekr. A. Bachs, bet 2. godalgu par lielāko asari ieguva nodaļas valdes kasieris J. Šnepsts, 3. godalgu par lielāko līdaku saņēma J. Atvars.

O. K.

RELIĢISKĀ DZĪVE

„Kristietība bankrotējusi"

„Kristietība bankrotējusi," man teica kāds tautietis.

„To es pirmo reizi dzirdu," es sacīju. „Kristietība nekad nav bankrotējusi un nevar bankrotēt"

„Vai tad tukšās baznīcas neliecina, ka kristietība ir savu laiku pārdzīvojusi?" turpināja tautietis.

Tad es ievilku dziļu elpu un teicu: „Ja viens kristietis ir bankrotējis, tas nenozīmē, ka kristietība ir bankrotējusi. — Ja viena atsevišķa baznīca bankrotējusi, tas arī nenozīmē, ka kristietība ir bankrotējusi. — Un ja viena konfesija jeb denominācija bankrotētu, tas tomēr neliecinātu, ka visa kristietība būtu bankrotējusi."

Tad mēs šķīrāmies.

Kas ir kristietība? Es jautāju pats sev. — Kristietība nav vienas vai otras, vai trešās baznīcas dogmas par Dievu, Jēzu Kristu, debesīm, elli u.t.t. Kristietība nav reliģisks pasaules uzskats. Kristietība nav sakramenti. Kristietība nav baznīcā iešana vienreiz vai divreiz gadā vai katru svētdienu.

Kristietība ir Kristus. Kristietība stāv vai krīt ar Jēzu Kristu. Tos nevar vienu no otra šķirt.

Ja kristietība ir bankrotējusi, tad Jēzum Kristum vispirms vajadzēja bankrotēt. Un ja Jēzus Kristus ir bankrotējis, tad arī pats Dievs ir bankrotējis. Un ja Dievs ir bankrotējis, tad visam universam nav jēgas, nav satura, nav nozīmes, nav vērtības. Tad visa mūsu dzīve ir tukša dzīve. Tad mēs, tā sauktie dievticīgie, esam visnožēlojamākie radījumi pasaulē.

Bet — Jēzus Kristus nav bankrotējis un nevar bankrotēt, tad arī kristietība nevar bankrotēt. Velti gaidīt uz tādiem brīnumiem

Edvarts Tūters

UZKLAUSI MANI, MANS DIEVS

Uzklausi mani, mans Dievs —
Cerību dāvini man!
Susini asaru straumes,
Liec, lai sirds dziesmai vēl skan.

Noslauki vaidus no lūpām,
Ticības puķei liec plaukt.
Svešajā pasaules malā
Māci man Latvijai augt!

Uzklausi mani, mans Dievs,
Liec, lai Tavs žēlības stars
Nolīst pār trimdu un mani;
Tumsā lai nenonīkst gars.

Susini asaru straumes —
Dzemdē ko nedienu lāsts.
Ticības puķei, kas sirdī, —
Žēlīgs lai piestāj Tavs glāsts.

Bībeles personu īsi skicējumi

HANNA

Hanna bija jau pavirzījusies gados uz to pusi, kad sievietei bērnu dzemdēšanas laiks jau pāri, saskaņā ar šīs pasaules zinātnes atzinumu. Bet Hanna bija nelaimīga, viņa gribēja dēlu. Tā kā viņa ticēja tādam Dievam, kam visas lietas iespējamas, kas stāv pāri visiem dabas likumiem, tad viņa sāka lūgt Dievu un nebeidza lūgt Dievu, kamēr viņai piedzima Samuēls. Pēc tam viņas lūgšana pārgāja pateicībā Dievam un Dieva slavēšanā.

Hannas lūgšana bija savienota ar solījumu Dievam. Dod man dēlu, un es atdošu Tev viņu atpakaļ! Hanna turēja solījumu no savas puses, un Dievs no savas puses svētīja Samuēlu. Hanna atstāja Samuēlu dievnamā, lai tur no viņa iznāktu kalps Dievam. Hannai, kā katrai mātei, pietrūka Samuēla, viņa tomēr neatkāpās no sava solījuma Dievam. Savu mātes mīlestību viņa pierādīja savam dēlam ar to, ka viņa šuva drēbes un gatavoja apģērba gabalus, ko visu viņa aiznesa Samuēlam, kad viņa gāja dievnamā.

Sievišķīga, lūgšanās neatlaidīga, stipra ticībā un uzticīga savam solījumam, tāda bija Hanna, Samuēla māte. Tādas mātes svētī savas ģimenes. Lasi: 1. Samuēla gr. 1:9 līdz 2:21.

● Jēzus Kristus pavēlēja:

„Ejta visā pasaulē un sludiniet evaņģeliju." (Marka ev. 16: 15) Kristus sūta, kristieši iet. Kas neklausa šai pavēlei, tas sapinas savās problēmās. Ja draudze neklausa šai pavēlei, draudze vairs nav draudze, bet klubs.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
ont., tālrunis: 749-0832

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio
raidījumu 17. gadagājumā
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētd. no pl. 9—9.30
Niagaras WHLD raidījums
(vilnis 1270)
Informācija — tālr.
Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd.
Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

NETIESĀJIET, LAI JŪS NETOPAT TIESĀTI

(PĀRDOMĀM)

Šo Kristus baustību parasti saprot un izskaidro kā apsūdzības vārdos, aprunāšanas, tenkošanas noliegumu un neko citu. Tiek pilnīgi apiets un noklusēts par mūsu ļaicīgām tiesām — civilām, kriminālām, kara u. c. Bet Kristus taisni šīs mūsu tiesas noliedz, ka ne vien vārdos neapsūdzēt savu tuvāko, bet netiesāt to tiesā. Tiesas ir pretējas visai Kristus mācības jēgais, un tāpēc Kristum bija jānoliedz tiesas.

Kristus saka: nepretoties ļaunumam; tiesu mērķis — pretoties ļaunumam. Kristus māca: ļaunumu atmaksāt ar labu, bet tiesas ļaunumu atmaksā ar ļaunu. Kristus saka: neškirot labos un ļaunos; tiesas to vien dara. Kristus saka: piedot visiem, piedot ne reizi, ne septiņas reizes, bet bezgalīgi. Mīlēt ienaidniekus, labu darīt nīdējam. Tiesas nepiedod, bet soda, nedara labumu, bet ļaunumu tiem, kuŗus sauc par sabiedrības ienaidniekiem. Tātad, pēc labākās saprašanas, būtu secināms, ka Kristum vajadzēja noliegt tiesas. Bet varbūt Kristum nebija darīšanas ar cilvēku tiesām, un viņš par tām nedomāja.

Skaidri redzams, ka tādas varbūtības nevar pielaist. Kristus no pašas dzimšanas līdz nāvei sadūrās ar Heroda, sinedriona un virspriesteŗu tiesām. Kristus daudzreiz runā tieši par tiesām kā par ļaunumu. Mācekļiem viņš saka, ka tos tiesās un norāda, kā tiem izturēties tiesā. Par sevi Viņš teica, ka viņu notiesās, un pats parāda, kā jāizturas pret cilvēku tiesu. Tātad Kristus domāja par tām tiesām, kuŗām vajadzēja notiesāt Viņu un Viņa mācekļus, tiesāt un notiesāt miljoniem cilvēku. Kristus redzēja šo ļaunumu un taisni uz to norādīja. Par tiesas spriešanu par paklīdušo. Viņš noraida tiesu un norāda, ka cilvēks nedrīkst tiesāt, jo pats nav bez grēkiem. Šo domu Kristus izsaka daudzreiz, runādams, ka ar netīru aci nevar saskatīt netīrumus citu acīs, ka akls nevar redzēt aklo. Kalna spredikī, griežoties pie visiem, Kristus saka: un ja kas grib attiesāt tev kreklu, atdod arī mēteli. Tātad viņš visiem noliedz tiesāties.

Mozus saka: aci pret aci, zobu pret zobu. Kristus saka: nepretojaties ļaunumam, pacietiet ļaunu, dariet labu visiem, un tālāk saka: netiesājiet. Kristus tieši runā par cilvēku kriminālo likumu un tieši šo likumu noraida ar vārdu netiesājiet.

J. Šķirmants

VĀRDI

„No jūsu mutes lai nenāk neviens nekrietns vārds, bet tikai tādi, kas ir par svētību tiem, kas tos dzird." — Efeziešiem 4:29.

Izrādās, ka mums jāsijā vārdi, kad runājam viens ar otru. Mēs nedrīkstam palaist vārdu plūdus un nedomāt par rezultātiem. Ne visi ir vienādi konstruēti savā prātā. Viens un tas pats joks vienā izraisa smieklus, citā sašutumu.

Apustulis Pāvils raksta augšējos vārdus kristīgai draudzei, kas bija Efezas pilsētā. Efezas draudzes locekļi bija nākuši no pagānu vides, kur tempļos lietoja valodu, kas nebija cienīga kristīgas draudzes loceklim ņemt mutē. Bet izrādījās, ka veco vārdu krājums bija tik dziļi nosēdies zemapziņā, ka pat draudzes sapulcēs uzpeldēja „nekrietnu vārdu" birums. Pāvils grib pateikt: Tā, mīļie ļaudis, neiet un tā jūs tālu netiksit; tādi vārdi nesekmē jūsu draudzes godu un plaukšanu, tādēļ es jums ieteicu, izbeidziet tādas valodas, tās tikai apbēdina jūsu draudzes Galvu, Jūsu Kristu!

Te atminēsimies vārdus, ko rakstījis apustulis Jēkabs savā vēstulē: „Tas, kas ir spējīgs valdīt savu mēli, ir pilnīgs vīrs" (Jēkaba vēstule 3:2). Nekrietni vārdi ir nesvēti vārdi. Tie nepatīk Dievam, tie nav par svētību ne pašam tādu vārdu runātājam, nedz arī to vārdu klausītājam.

Inspirācijai

Cilvēkam var būt smadzenes, un tās var būt pilnas ar brīnišķiem izdomājumiem, un sirds, bagāta ar zvaigžņotiem ideāliem, bet ja tādam cilvēkam nav stingra mugurkaula, viņš tālu netiks.

Tādēļ nostiprini savu mugurkaulu!

Nekur tu nederēsi, ja tev nav cieta mugurkaula: skolā tu būsi pēdējais, dzīvē tev būs jāsamierinās ar maz atalgotu darbu, savā draudzē tu būsi ne auksts, ne karsts.

Dievs tev devis mugurkaulu, tavs pienākums padarīt to nelokāmu. Daniēls teica: „Ķēniņ, tev jāzina, ka tavus tēlus es nepielūgšu." Jēzus teica: „Atkāpies, sātan!" Pāvils teica: „Es neesmu bijis nepaklausīgs savai debess parādībai. Luters dziedāja „Dievs. Kungs ir mūsu stiprā pils" un teica, „Te es stāvu un citādi es nevaru, palīdzi man, Dievs!"

Un daudziem citiem ir bijusi līdzvērtīga valoda. Kāda ir mūsu valoda? Vai mēs lokāmies vējiem līdz? Vai kā laivas bez stūres un buŗām mūs mētā viļņi?

Tev jāzina, kas tu esi un kāpēc tu tas esi un tad, ja tev būs mugurkauls, lai nāk, kas nākdams, tu stāvēsi.

Nocietini savu mugurkaulu!

To panāk — ticība Dievam... paklausība Dievam, lūgšanas, personiskās un baznīcā, svēto rakstu lasīšana, sadraudzība ar citiem Dieva ļaudīm . . .

Stingrs, nelokāms mugurkauls ir liela svētība. Pārbaudi savu garīgo mugurkaulu!

Jēzus: „Kas dzird manus vārdus un tos dara, pielīdzināms gudram vīram, kas savu namu cēlis uz klints."

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

9. septembrī pl. 11 Kapu svētki. Svētrunu teiks māc. Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

9. septembrī plkst. 11 kapu svētki Toronto latviešu kapos.

16. septembrī plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena baznīcas zālē.

30. septembrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

BRAMPTONĀ

23. septembrī pl. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

9. septembrī, plkst. 11 no rīta Kapu svētki.

16. septembrī, plkst. 1.30 pēc pusd. dievkalpojums.

OTAVA

....Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

9. septembrī, pl. 10,30 rītā dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums pieaugušiem; pl. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

16. septembrī, pl. 10,30 rītā dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10,15 stunda abām Bībeles klasēm.

TORONTO BAPTISTU draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

9. sept. māc. R. Ekšteins. „Dievs — cēlējs un sargs."

23. sept.: „Trīsvienība."

16. sept.: „Ādam, kur tu esi?"

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto latviešiem notiks svētdien, š. g. 9. septembrī, plkst. 12.30, Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College ielā, Toronto, prāv. B. Kokina vadībā.

Agronoms un žurnālists

(Turpinājums no 3. lp.)

deva kabatas naudu, tā jau pusmēnesī bija iztērēta. Grīnblats dodas pie laikraksta Latvijas Sarga galvenā redaktora, sava krusttēva Dāvja Miesiņa „aizpumpēties". Pirmās pāris reizes veicas, bet tad krusttēvs liek strādāt un pašam pelnīties. Rodas pirmais 27 rindu avīžu raksts par kādu lokālu notikumu, kur samaksā 6 santīmus par rindu.

Rīgā vēl nepiedzīvota sensācija bija laikraksta Pēdējā Brīdī pirmais numurs uz 64 lappusēm, lielā formātā un četrkrāsu iespiedumā. Grāmatā seko redaktora Oļģerta Liepiņa raksturojums. Ir apraksts par Jāņa Benjāmiņa prāvu, par Tupiņa Aizkulisēm, norādījumi, kā laikrakstam veidot labu saturu, lai pievilktu lasītājus. Bez tam ir krietni daudz aprakstu par dažādiem citiem Rīgas un provinces laikrakstiem. Interesanti atzīmēt, ka vairākās Eiropas valstīs žurnālistiem ceļojumi vilcienā bijuši brīvi vai ar 75 proc. pazemināju mu. Tagadējie latviešu trimdas žurnālisti var tikai priecāties, ja viņiem neprasa ieejas maksu sarīkojumos, kas dažreiz atgadās

Interesanta ir nodaļa — Jauki dzīvot Vecaucē, kur aprakstītas agronomijas pēdējā kursa studentu - praktikantu gaitas ar visām likstām un izpriecām. Tālāk aprakstīts agronoma darbs vairākos Latvijas novados, ieskaitot „mazus romāniņus".

Autors, acīm redzot, labi pazīst Rīgas krogus, aprakstot kā dzērienus, tā ēdienus un apmeklētājus. Aprakstītas arī lauku zaļumballes, kulšanas talkas un līgošana, arī miestiņa gatavošana un „cūku bēres".

Autors norāda, ka trīsdesmitajos gados Ziemeļvidzemē Līgo vakarā vairs nav izdevies redzēt ganāmpulku, kas atgrieztos mājā appušķotiem ragiem, nedz līgotāju baruļ staigājam no mājas uz māju. Esot līgojuši tikai mājās, kur daudz jaunu cilvēku, dedzināta arī pa darvas mucai, bet vecākie saimnieki bijuši aturīgi.

Šim apgalvojumam tomēr nevar īsti piekrist. Rūjienas apkārtnē, kā Ņaukšēnu un Kārķu pagastos, kas arī pieskaitāmi Ziemeļvidzemei, Līgo vakarā gani pušķoja lopiem ragus un parasti tos no ganiem sauca mājās krietni ātrāk. Vakarā visās apkārtējās saimniecībās dedzināja Jāņu mucu un jaunieši gāja līgodami no mājas uz māju, kur tos pacienāja ar sieru un miestiņu. Dažās vietās bija arī dejošana.

Autors aprakstījis arī lauku izstādes, ceļojošos tirgotājus un ekskursijas. Jaunu vērienu ekskursiju rīkotājs agrākais Rūjienas rajona agronoms Alfrēds Ozols tagad dzīvo Trentonā, Ņudžersijā. Ir arī aprakstītas kāzas un bēres. Grāmatas beigu daļā ir ceļojumi pa svešām zemēm un vērojumi vai vēsturisku notikumu apraksti.

Vācijas nometņu laiks skarts mazāk, bet dzīve ASV tikai it kā garāmejot. Trūkst aprakstu par autora darbību žurnālistikā šinī krastā, kad viņš kādu laiku bija arī laikraksta Latvija Amerikā redaktors. Nav apraksta arī par darbību Ņujorkas latviešu laikraksta redakcijā, kur viņš tagad strādā. Iespējams, ka šīs atmiņas nav vēl pietiekami nogulušās vai arī J. Grīnblats tās glabā nākamajai grāmatai.

Lai gan autors aprakstījis romantiskus piedzīvojumus, mīlestībā viņam nav laimējies un gandrīz vienmēr saņēmis nepareizu savienojumu. Tikai šinī krastā esot izdevies rast īsto savienojumu, bet tas grāmatā nav aprakstīts.

Jaunkundz, nepareizi savienots ir atmiņu grāmata, kur aprakstītas lauku un pilsētu paražas, latviešu sabiedriskie darbinieki, kas veikuši darbus, ko autors atzinis par ievērības cienīgiem, lai tos dokumentētu savā grāmatā. Jāņa Grīnblata laika līdzgaitnieki grāmatu var lasīt ar lielu interesi, tāpat tā var ieinteresēt arī mūsu jaunāko paaudzi, kuŗa atradīs tajā interesantus liecinājumus par kādu neatkarīgās Latvijas laimīgu un bezbēdīgu laika posmu.

V. Irbe

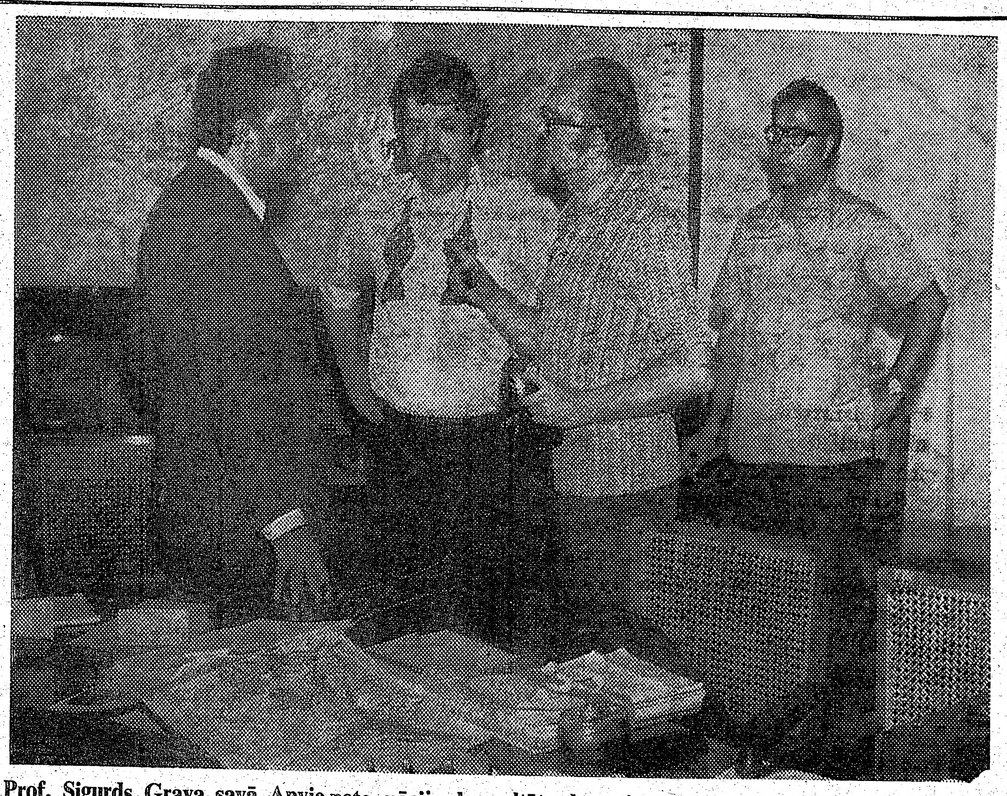

Prof. Sigurds Grava savā Apvienoto nāciju konsultāta kapacitātē, kopā ar citiem starptautiskajiem lietpratējiem augusta mēnesī izvērtēja Karači pilsētas ģenerālplānu. Attēlā redzams Karači plānošanas ģenerāldirektors sarunā ar latviešu profesoru S. Gravu, somu prof. Jakobsonu un Pakistanas valdības pārstāvi Dr. Saudaniru. Sigurds Grava arī tikko nobeidzis gadu ilgu projektu, izveidojot Ņujorkas pilsētas transporta ģenerālplānu un ar rudens semestru atgriežas Kolumbijas universitātē, kur viņš vada pilsētu plānošanas fakultāti.

Pensija būtu maksājama jau ar 60 dzīvības gadiem

ONTARIO PENSIONĀRU KONGRESA ATZINUMI UN IEROSINĀJUMI

Apvienotās vecākās pilsoņu organizācijas Ontario provincē (United Senior Citizens of Ontario) 15. gadskārtējais kongress risinājās Sadberijā no 20. — 22. augustam. Tajā piedalījās arī Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdis Arturs Retigs un Edīte Retiga. Par kongresa norisi A. Retigs Latvija Amerikā līdzstrādniekam izteicās:

No reģistrētiem 627 pensionāru klubiem un apvienībām kongresā Lorensa universitātes telpās piedalījās 348 balstiesīgi delegāti, kas bija apmetušies studentu mītnēs. Kongresu atklāja United Citizens of Ontario prezidents Džeks Laretta, pēc tam sākās darba sēdes un referāti. Kongresa laikā notika arī ekskursija uz niķeļa un vara raktuvēm, arī bankets, par uzņemšanu rūpējoties Sadberijas pensionāru apvienībai.

Kongresā apsprieda pavisam 63 dažādas rezolūcijas un iesniegumus, kuŗas pensionāru organizācijām bija jāizstrādā un jāiesniedz jau līdz 1. augustam. No tām noraidīja dažus kreisāka rakstura iesniegumus, kas bija nākuši no kreiso arodbiedrību pensionāru grupām un apvienojot radnieciskos ierosinājumus. Starp galvenajām pensionāru prasībām mināma pamatpensijas paaugstināšana uz 150 dol. mēnesī līdzšinējo 100 dol. vietā un to sākt izmaksāt jau ar 60 dzīves gadiem abu dzimumu personām, vispirms katrā ziņā šo vecuma robežu attiecinot uz sievietēm. Likme pieskaņojama dzīves dārdzības indeksa pieaugumam. Tāpat prasīti uzlabojumi Kanadas pensijas plānā, lai tie, kas izdarījuši savas iemaksas un sasnieguši pensijas gadus, bet vēl nebūtu noteiktos gadus plānā sastāvējuši, saņemtu pilnu pensiju. Prasīta arī medicīniskās palīdzības uzlabošana pensionāriem, ietilpinot tajā arī zāles un medicīniskos palīglīdzekļus, neatkarīgi no pensionāra dzīves vietas. Prasībās ietilpināta arī veco ļaužu mītņu uzlabošana un gaidīšanas laika samazināšana uz lētajiem dzīvokļiem u.c.

Latvieši bija iesnieguši 12 rezolūcijas, kas kopā ar somu iesniegumiem bija arī pamats radniecisko rezolūciju un iesniegumu apvienošanai un pieņemšanai to tālākā virzīšanai un iedzīvināšanai. Ontario valdības sociālo lietu ministrijas pārstāve Silvija Hjū par to latviešiem un somiem izteica kongresā īpašu atzinību, tāpat organizācijas United Senior Citizens of Ontario prezidents Dž. Laretta. Latviešu delegātiem A. Retigam bija saruna arī ar Jauno horizontu programmas vadītāju Dž. Almanu. Daudzos Ontario centros nav vēl nodibinātas etniskās pensionāru grupas, kas varētu nākt ar saviem ierosinājumiem un projektiem. Šajā ziņā piepalīdzīgi varētu būt latvieši, izraugot savus pārstāvjus, lai iesaistītu visas etniskās grupas. Paredzams, ka Jauno horizontu programmas pastāvēs arī turpmāk, ko atbalsta valdība ar saviem līdzekļiem.

Dažādo referātu vidū interesants bija advokāta Andrē Lakruā priekšlasījums, kuŗā viņš apskatīja veco ļaužu problēmas, kuŗu atrisināšanā ar pašu pensionāru iniciātīvu valdība varētu pētīt pastāvošo likumdošanu.

—ls—

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI
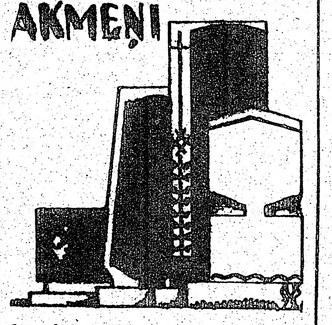
latviešu
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

A. Eglītis — TV RENTALS
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak.,
vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.
921-7121

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. Tel. 459-0760.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀĻI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

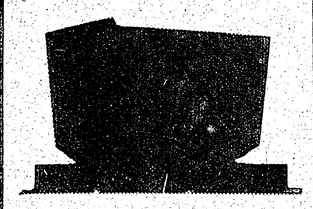

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS
tip-top MEATS
DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti
Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai.
Tālr. 863-1166
Benjamiņa filmu laboratorija

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-3447

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artuŗs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

Pad. sav. rūp tikai propaganda

VĒROJUMI KANADAS NACIONĀLĀ IZSTĀDĒ

Šī gada Kanadas nacionālā izstāde Toronto bija „populāra" ar Pad. savienības piedalīšanos vairākās nozarēs un sarkanarmiešu ansambļa viesošanos. Pagājušajā gadā sarkanā Ķīna piedalījās ar savu paviljonu. Šogad bija kārta Pad. savienībai reprezentēties uz ārpasauli ar savu īpaši izveidoto paviljonu agrākajā CNE agrikultūras celtnē. Ieejot paviljonā, apmeklētāju pārsteidza lielais tukšums un organizētības trūkums. Kā vienmēr, krievi nebija žēlojuši plakātus, uzrakstus, saukļus un filmas, kas propagandē Pad. savienību. Uz liela apgaismota transparenta bija redzama arī latviešu tautu meita un vairāki Rīgas skati. Tādā pašā veidā rādīti arī Igaunijas un Lietuvas galvaspilsētu skati krāsās. Tad sekoja virkne sīkāku izstādījumu, sākot ar kažokādām un beidzot ar rotas lietām. Paviljona vidū bija neliels filmu teātris, kur nepārtraukti tika izrādītas dažādas Pad. savienības īsfilmas, pat mazs stāstiņš par vodkas ražošanu.

Uz lielas CNE skatuves piecus vakarus no vietas uzstājās sarkanarmiešu koris ar dejotāju ansambli. Rēķinoties ar etnisko grupu demonstrācijas iespējām, sarkanarmiešus apsargāja Toronto policija, kuŗa vēroja ap 20.000 lielo apmeklētāju pulku. Kaut polītiski sarkanarmiešu uzstāšanās bija nepatīkams notikums daudziem izstādes apmeklētājiem, no mūzikālā viedokļa to koris pievilka lielu klausītāju skaitu, tāpat dejotāji ar savu akrobatisko priekšnesuma stilu.

Kanadas nacionālās izstādes vadība, uzaicinot šo krievu ansambli, bija pareizi aprēķinājusi financiālos ienākumus. Tātad naudai joprojām vislielākais spēks . . . Sporta dienas ietvaros ar labiem panākumiem uzstājās igauņu vingrotāju grupa. Šīs izskatīgās meitenes ar savām volejbumbām prata ieinteresēt tūkstošiem kanadiešu. Grupa uzstājās ik pāris stundas speciāli izveidotā sporta kompleksā.

Kanadas nacionālo izstādi slēdza 3. septembrī.

A. K.

Velta Snikere

SVĒTKU IZSKAŅA

Bija labi,
Ka bija tikties —
Tikties mums atkal
Un neapnikties:
Atkal tikties.

Kanadas gadskārtējo nacionālo izstādi slēdza 3. septembrī. Augšējā attēlā igauņu vingrotājas izstādē.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Mūsu tautas vienības . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

svērts, ka šie svētki atzīmē Padomju savienības 50 gadus (lai gan faktiski tādi jau bija nosvinēti agrāk) un otrkārt tie audzumos, kā noteikts uz iesaisvin padomju varas nodibināšanu Latvijā pirms 33 gadiem, kas pats par sevi arī nav nekāds jubilejas gada skaitlis. Vienīgi pēc tam, it kā starp citu latviešu komūnistu laikrakstos bija pieminēts, ka „jau veselu gadusimtu tauta saglabājusi Dziesmu svētku tradicijas". Mūsu tauta atkal bija spiesta maksāt meslus saviem apspiedējiem — bija jāizpilda „padomju Latvijas himna", svešu tautu koŗu un komponistu iekļaušana programmā. Kā izsmiekls un zaimi mūsu tautas nacionālām jūtām, svētku gājienā Rīgā tika nests un visiem rādīts milzīgs Ļeņina galvas veidojums. Tomēr mēs varam būt pārliecināti, ka ikviens latvietis mūsu sirmajā galvaspilsētā izprata un klusībā pieminēja šo svētku nozīmi.

Neaprēķināmos laikos, kādos mēs šodien dzīvojam, ikviens latvietis apzinās, ka viņa pienākums ir darīt iespējamo, lai atvieglotu mūsu tautas smago nastu dzimtenē, un vērst pasaules uzmanību uz to pārestību, kas viņai nodarīta. Daudz šinī ziņā ir darīts un tiks darīts arī nākotnē.

Tanī pašā laikā, kad redzam šo iespaidīgo manifestāciju šodien, kas tik pārliecinoši parāda mūsu senās kultūras bagātību, daudzpusību un dziļumu, kā arī šo seno kultūras tradiciju turpinājumu un jaunradi, kad mēs tik uzskatāmi demonstrējam visai pasaulei mūsu vienību un tautas nesalaužamo garu, kāds šeit izpaužas šodien — tā ir labākā liecība par mūsu gara spēku un labākā ķīla tam, ka mūsu tauta arvienu paliks modra, vienota, radoša, un ne uz brīdi neapstāsies un nepagurs, pirms tā nebūs sasniegusi savu mērķi.

Kā novērst pasaulē badu

Cilvēkam vienmēr bijis jācīnās par savas dzīves eksistenci. Leģenda par Ievu un Ādamu stāsta, ka viņi dzīvojuši paradīzē, kur nav bijis nekādu rūpju, un apstiprina faktu, ka pirmie cilvēki dzīvojuši mūžīgi zaļajās joslās uz zemes virsas. Leģenda min, ka Ādams un Ieva esot dzīvojuši bezrūpīgu dzīvi, bet piedzīvojuši daudz bērnu. Cilvēcei vairojoties, cilvēks bija spiests pārvietoties uz vēsākām joslām un iemācīties ražot pārtiku, apģērbu, kā arī uzbūvēt apmešanās vietas pret neizdevīgiem laika apstākļiem. Šodien cilvēks ir piepildījis ar iedzīvotājiem visu zemes lodi, ieskaitot pat polāro apgabalu.

Jau 18. g. s. angļu tautsaimnieki brīdināja pasauli, ka pārtikas pieaugums iet aritmētiskā, bet cilvēces pieaugums ģeometriskā proporcijā. Pirmās pazīmes pārtikas trūkumam ir cenu celšanās. Piedāvājums un pieprasījums rēgulē cenas. Pieprasījums ceļas, piedāvājums proporcionāli nepieaug, tāpēc cenas ceļas.

Pārtika samazinās vairāku iemeslu dēļ, pirmkārt jau, cilvēces straujā pieauguma dēļ. Paredz, ka divi tūkstošā gadā cilvēku skaits būs dubultojies. Vislielākais pieaugums ir manāms komūnistu zemēs. Brīvā pasaule cenšās cilvēku pieaugumu kontrolēt ar medicīnas palīdzību, un citādā veidā, bet komūnistu zemēs šī kontrole nenotiek. Komūnisti sapņo, ka ar lielāku cilvēku skaitu viņiem būs vieglāk brīvo pasauli pasauli sev pakļaut. Šī vieglprātīgā domāšana komūnistus novedusi pilnīgi pie bankrota pārtikas vielu sadalījuma ziņā. Ja kapitālisti šorien atrautu tirdzniecību, tad komūnistu zemēs iestātos bads, vārda tiešā nozīmē.

Otrs faktors, ka pasaulē cilvēku pārtikas prasības kvalitatīvi pieaugušas.

Vēl pirms Otra pasaules kaŗa Ķīnā, Japānā, Korejā un citās Āzijas valstīs cilvēki galvenokārt pārtika no rīsa. Tagad japāņu ēdienu karte kļuvusi rietumnieciska. Viņi labprāt ēd gaļas ēdienus ar augļu un miltu ēdienu piedevām. Arī komūnistiskā Ķīnā šodien ēdienu karte sāk pārveidoties, pēc rietumu parauga. Senajā Krievijā nabadzīgo ļaužu ēdiens bija maize ar gurķi, sīpolu un sāli. Arī padomju cilvēks šinī ziņā sāk civilizēties un viņa prasības pieaug, bet ko gan nozīmē prasības, ja nav līdzekļu.

Līdz ar rietumniecisko orientāciju pārtikas ziņā, Āzijas zemes sāk vairāk pievērsties lopkopībai.

Jau gadu simtiem Āzijas zemju iedzīvotājiem bija proteīnu trūkums. Audzējot lopus, tiek atņemts lētais proteīns no nabadzīgo ļaužu ēdienu kartes. Sasmalcinātais rīss tiek izbaŗots lopiem, ko agrāk par lētu cenu ieguva nabadzīgie ļaudis. Rezultātā turīgāko ļaužu ēdiens uzlabojas, turpretim nabadzīgākiem siksna jāpievelk ciešāk, vai pat jāiet gulēt ar tukšu vēderu. Padomju savienība šodien pārvalda divas trešdaļas no Eiropas un vienu trešdaļu no lauksaimnieciski izmantojamās zemes Āzijā, tomēr Padomju savienība nespēj pabaŗot savus cilvēkus. Padomju savienībā t.s. dārzi, kas sastāv no 1/3 akra katram kolchozniekam, dod 20 proc. no visa ražotā pārtikas vairuma. Tas norāda, ka Padomju savienības kolektīvā sistēma lauksaimniecībā ir pilnīgi neveiksmīga un būtu likvidējama. Tai vietā jāatjauno brīvā ražošanas sistēma.

Privātīpašums un ienākumi ir divi vissvarīgākie faktori, kas spiež lauksaimnieku ražot.

Pēc manām domām Apvienoto nāciju uzdevums nākotnē paplašinams, un tām būs jākontrolē kā cilvēku pieaugums, tā pārtikas apgāde.

Visa lauksaimnieciski izmantojamā zeme būtu jānodod Apvienoto nāciju kontrolei. Tām būtu jānosaka, ko ražot un cik ražot. Tāpat Apvienotām nācijām būtu jāpārņem pasaules tirgus, proti pārtikas sadale.

Valstu robežas, valdību polītika, valūtas starpība ir par iemeslu, ka patērētājs nedabū to, ko vēlas. Tanī pašā laikā saražoti pārtikas līdzekļi, guļ noliktavās un sabojājās.

Visas pasaules skolās būtu jāieved priekšmets — dzīves mācība. Tur būtu jāmāca, ko nozīmē būt cilvēkam, kas jādara, lai cilvēks būtu laimīgs un ko nozīmē būt laimīgam. Ja šīs liet-

★ Kā ieradums notrulina uzmanību, liecina kāds visai traģisks gadījums Kislegā, Vācijā. 66 g. v. autobusa vadītājs jau 7 gadus ik dienas vadīja skolnieku autobusu no Kislegas uz skolu un atpakaļ. Ceļā bija krustojamas dzelzceļa sliedes, bet nekad vēl tanī laikā nebija nācis vilciens. — Tā kādu rītu, tuvojoties dzelzceļa krustojumam, bērni ieraudzījuši sarkanās signālugunis un saukuši — nebraukt, nebraukt! Mašīnu apturēt vairs nebija iespējams. Tuvojās dīzeļlokomotīve ar 90 km ātrumu, aizsviežot autobusu 30 m tālu. No 18 skolniekiem trīs nosisti uz vietas, divi vēlāk miruši slimnīcā. Nonāvēts šoferis un viņa māsasdēls, kas stāvējis blakus. Citi smagi ievainoti, un pieci vēl atrodas dzīvības briesmās. No pārdzīvotā satriekts arī 34 g. v. lokomotīves vadītājs, bet viņam nebija iemesla pārbrauktuves priekšā bremzēt. Ir mīkla, kā tāda nelaime varēja notikt. Vai autobusa vadītājs nepamanīja brīdinājuma ugunis? Vecāki pārmet pašvaldībai, ka nelaime nebūtu notikusi, ja pārbrauktuve būtu apsargāta ar automatisko barjēru.

tas nākotnē tiks iedzīvinātas, tad cilvēkam nebūs jākaŗo, cilvēkam nebūs jābadojas un nebūs arī baiļu un ienaida. 20. gadu simtenim tuvojoties beigām, tāpēc nebūtu vietas kaŗiem, ienaidam, bailēm, trūkumam un badam. Vainīga nav pasaule, bet valsts iekārtas un cilvēks pats.

J. Z.

PAZIŅOJUMS VISIEM LIELTORONTO PAŠVALDĪBU IEDZĪVOTĀJIEM

Pašreiz tiek sastādīts gadskārtējais pašvaldību iedzīvotāju saraksts. Skaitītājiem ir uzdevums apmeklēt visus īpašumus un pārbaudīt galveno informāciju, kas nepieciešama saraksta sastādīšanā. Informācija tiek prasīta pašvaldību un provinces vajadzībām un tiks izlietota vēlētāju saraksta sastādīšanai, skolu atbalstam, izglītības nodokļa noteikšanai publisko un separāto skolu sistēmai, iedzīvotāju skaita noteikšanai un provinces valdības līdzekļu sadalei vietējām pašvaldībām, kas palīdzēs samazināt vietējos nodokļus.

GOVERNMENT OF ONTARIO
MINISTRY OF REVENUE

Hon. ALLAN GROSSMAN, Minister
DONALD A. CROSBIE, Deputy Minister